

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
121. (1441.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,2294 ▼
1 amerikai dollár	2,9694 ▲
100 magyar forint	1,5712 ▼

Aktuális

2

Két életfogytiglan a Cozma-perben

Életfogytig tartó fegyházra ítélte a Cozma-gyilkosság első- és másodrendű vádlottját, Raffael Sándort és Németh Győzöt tegnap első fokon a Veszprém Megyei Bíróság. A harmadrendű vádlott, Sztojka Iván 20 évi fegyházbüntetést kapott.

Kultúra

6

Kultúrafalók fehér éjszakája

Ötven program, nyolc helyszín, mintegy 14 órás kulturális kínálat – ez a bukaresti Kulturális Intézetek Éjszakája ötödik kiadásának mérlege. Csíkszereda, Sepsiszentgyörgy és Székelyudvarhely szintén kultúrát kínál az éjszakázni vágyóknak – múzeumi hagyományt követve Szent Iván-éjszakáján tartják a Múzeumok Éjszakáját.

Társadalom

7

Rektorkampány a BBTE-n

Közvetlen szavazással választja meg a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem rektorát a közelgő választásokon az egyetem oktatói kara és diáksága. Magyarai Tivadar magyar tagozatért felelős jelenlegi rektor-helyettes bejelentette: nem jelölteti magát újra, mert fontosnak tartja a megújulást.

Vezércikk

3

Purgatórium

Ma a hatvannegy évvel ezelőtt történekről beszélni, az akkori események szereplőiről ítéletet mondani nem politikusok dolga, hanem a történészeké. Legfeljebb egy-egy ünnepi beszédben foglalva jelenhetnek meg a történelmi múlt alakjai, és akkor is csak utalásként: a jelen és nem a múlt értékítéleté-
ként. Az a politikus, aki ezen túlmenően bocsát-
kozik történelmi fejtegeté-
sekbe, eleve szerepet
tévesztett. ▶

Salamon
Márton László

SZKT: nem Băsescunak

*A kormányból való kilépésről is szavazhat a Szövetségi Képviselők Tanácsa***ÜMSZ-összeállítás**

▶ Arra hatalmazza majd fel holnapi alakuló ülésén a Szövetségi Képviselők Tanácsa (SZKT) Kelemen Hunor RMDSZ-elnököt, hogy hétfőn mondjon nemet az államfő közigazgatási átszervezésre tett javaslatára, s kérje fel Traian Băsescut, halaszszák későbbre a kérdés megvitatását – ezt tartják a szombati SZKT-ülés legvalószínűbb forgatókönyvének a lapunk által megkérdezett politikusok, akik azonban azt sem zárják ki: Marosvásárhelyen a kormányból való kilépésről is szavaznak majd a küldöttek. Az már szerdán este kiderült, hogy nem a közigazgatási átszervezés lesz a koalíció szakítópróbája, mert az

Bíró Rozália leköszönő SZKT-elnök. Átadja a stafétát?

Fotó: archív

államfő a *BI* televízióban azt nyilatkozta: nem erőlteti többé az ország megyéinek átrajzolását, ha a

kisebbségi koalíciós partner nemet mond a javaslatára. Ezt tegnap megerősítette Ioan Oltean, a De-

mokrata Liberális Párt (PDL) főtitkára is, aki a *Gândul*nak kijelentette: „Ha az RMDSZ nem áll kötélnék, a parlamenti választások utánra leszünk kénytelenek halasztani a közigazgatási átszervezést”. A kormányt ehelyett inkább az ingathatja meg, hogy a korábbi koalíciós megállapodás ellenére minden jel szerint nem sikerül június végéig elfogadni a kisebbségi törvényt. „Ezt nem hagyhatjuk annyiban. A kisebbségi törvény a koalíció próbaköve” – fogalmazta meg álláspontját lapunknak Máté András képviselő-házi frakcióvezető. A politikus azonban azt nem tudta megjósolni, hányan gondolkoznak majd hozzá hasonlóan az SZKT-ülésen is. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Gyilkos nap perzseli Romániát

▶ Rekordot döntött az egészségre káros ultraibolya sugárzás ország szerzte, a tengerparton maximumközele értékeket mértek tegnap. Erdélyben valamivel enyhébben „harapott” a nap, de nem voltak biztonságban a napfürdőzők. Az

orvosok szerint riasztóan nő a nap okozta megbetegedések száma. Különösen veszélyeztetettek a 40-60 év körüli nők és a gyerekek: a mai fiatal generációnál várhatóan hamarabb jelentkeznek a bőrrák, ha nem fektetnek a szülők hangsúlyt a

megelőzésre. A konstancai orvosok arra figyelmeztetnek, a három év alatti gyerekek csak rendkívül szigorú szabályok mellett tartózkodhatnak a tenger partján, mert bőrüket a magas faktorszámú krémek sem védik. **7. oldal ▶**

Kánikulától szenvedő emberek Kolozsvár főterén. Az arra járók a szökőkutaknál hűsöltek

Fotó: Sipos M. Zoltán

Mihály király, a „hazaáruló”

▶ Politikai és történelmi-kulturális véleményformálók vetkék védelmükbe tegnap Mihály királyt, akit Traian Bănescu egy nappal korábban, a *BI* televízió-nak adott interjúban leárusított. Az államfő ugyan az oroszok kiszolgálójának nevezte, a történelmi valóság az, hogy bár a volt uralkodó 1945. március 6-án, Moszkva nyomására adott engedélyt a Román Kommunista Pártnak az ország „első demokratikus kormányának” megalakítására, miniszterelnökké pedig a párt egyik vezetőjét, Petru Grozát nevezte ki, 1945 és 1946 között megpróbálta ellehetetleníteni a kommunista kormányzást. **3. és 4. oldal ▶**

Mentelmi jog nélkül Severin

Cs. P. T.

▶ Megvonta tegnap az Európai Parlament Adrian Severin szociáldemokrata mentelmi jogát. Ezzel megnyílt a lehetősége annak, hogy a bukaresti korrupcióellenes ügyészség (DNA) büntető eljárást indítson a csúszópénz elfogadásával vádolt román politikus ellen. Az EP már értesítette is a DNA-t és a román igazságügyi minisztériumot is a döntésről. A képviselők kézfelemeléssel döntöttek Severin sorsáról. **Folytatása a 2. oldalon ▶**

Mai mellékletünk:**úmsz színekép**

Röviden

Lehet, hogy távozik Martonyi

Ha Martonyi János még az idén vagy a ciklus közepén távozik, Navracsecs Tibor lehet az utóda – írta tegnapi számában a *Népszabadság*. A hírek szerint a közigazgatási és igazságügyi miniszter – ha a magyar diplomácia vezetője lenne – megtarthatná miniszterelnök-helyettesi tisztségét is. Orbán Viktor az elmúlt hetekben többször is hangsúlyozta, hogy nem lát okot kormánya átalakítására, de korábban maga a miniszterelnök is elismerte: vannak olyan kormánytagok, akik jelezték, hogy csak bizonyos időre vállalják a miniszterséget. Orbán nevet ugyan nem említett, de köztudott, hogy Martonyi Jánosról és Réthelyi Miklós humán csúcsminiszterről van szó.

Közös európai árvízi stratégia

Európai uniós Duna-stratégia mellett lobbizik Borbély László környezetvédelmi miniszter. A tervezetről ma dönt az Európai Tanács. Ha a testület pozitívan bírálja el a dokumentumot, akkor a Duna-menti országok elkezdik a közös stratégia végső és legfontosabb fejezetének végrehajtását. A Duna-medence árvízvédelmi-adatbázisát szabályozó Floodrisk programban Németország, Szlovákia, Ausztria, Magyarország, Szerbia, Horvátország, Bulgária és Románia vesz részt. A környezetvédelmi miniszter arra figyelmeztetett, hogy a hatékonyabb árvízvédelem érdekében össze kellene vonni a Román Vízügyi Hatóságot és a Talajgazdálkodási Hatóságot.

Aj Vej-vej szabadlábbon

Óvadék ellenében szabadlábba helyezték Pekingben Aj Vej-vej ellenzéki művészt (*képünkön*), a Kínai Kommunista Párt leghevesebb bírálóját. A hatóságok azzal indokolták a döntést, hogy Aj töredelmes vallo-

mást tett bűntetteiről, és krónikus betegségben szenved. A művészt adócsalás vádjával vették őrizetbe április elején, amikor repülőgépre akart szállni Hongkong felé.

Winkler az új gazdasági szerkezetéről

A gazdasági válság szorító hatásának enyhülésével gyengült a tagállamok gazdasági reformok meghozatalát célzó ambíciója, és ismét vannak, akik kivételeket követelnek a közös szabályok betartása alól, pedig az új belső protekcionizmus kialakulása végezetes lehet az EU számára – állapította meg Winkler Gyula az RMDSZ európai parlamenti képviselője a gazdasági kormányzástól tartott EP-plenáris vita alkalmából benyújtott írásbeli hozzászólásában.

Baconschi a jó kapcsolatokról

Nagyon jónak nevezte a Románia és Magyarország közötti politikai-diplomáciai párbeszédet Teodor Baconschi külügyminiszter, aki tegnap egy bukaresti konferencián feltett kérdésre válaszolva nyilatkozott erről a témáról.

Hibaigazítás

Tegnapi lapszámunk *Bănescu: marad a két székelly megye* című írásában sajnálatos tévedés folytán Édler Andrásnak tulajdonítottuk az RMDSZ együttes frakcióüléséről szóló nyilatkozatokat. Az eseményről Derzsi Ákos képviselő számolt be lapunknak. Az érintettektől és az olvasóktól elnézést kérünk.

Életért életfogytiglan

Megszületett az elsőfokú ítélet Marian Cozma meggyilkolásának ügyében

Életfogytig tartó fegyházra ítélte a Cozma-gyilkosság első- és másodrendű vádlottját, Raffael Sándort és Németh Győzöt tegnap első fokon a Veszprém Megyei Bíróság. A harmadrendű vádlott, Sztojka Iván 20 évi fegyházbüntetést kapott.

Hírösszefoglaló

Németh Balázs tanácsvezető bíró az első-, a másod- és a harmadrendű vádlottat társtettesként, több emberen elkövetett emberölés büntetnének kísérletében, valamint bűnszegdként, életveszélyt okozó testi sértés büntetnének kísérletében mondta ki bűnösnek. A tanácsvezető bíró hangsúlyozta, hogy az első- és a másodrendű vádlott az életfogytig tartó büntetésből legkorábban 30 év múlva bocsátható szabadlábba. Az ítélet szerint Pál Gábor negyed- és Bihari Csaba ötödrendű vádlottak 5, illetve 4 évet kell börtönben töltenie. Gergely Péterné hatodrendű és Antalik László hetedrendű vádlott kétrendbeli bűnpártolás miatt 3, illetve 2 év 8 hónapi börtönbüntetést kapott. A bíróság a vádlottakat több évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától is. A bíróság rendel-

Raffael, Németh és Sztojka (balról jobbra). Ketten a legsúlyosabb büntetésben, életfogytiglanban részesültek

kezett arról is, hogy a vádlottaknak meg kell téríteniük az állam számára a mintegy 74 millió forintos büntügyi költséget is.

A bíró az ítélet indoklásaként elmondta: Raffael Sándor és társai 2009. február 8-án hajnalban a veszprémi Patrióta lokál diszkójában kihívóan közösséggel, provokatív magatartást tanúsítottak; minden ok nélkül belekötöttek a vendégekbe, majd megtámadták a békésen táncoló Marian Cozmát, az MKB Veszprém kézilabdázóját. Németh Győző ütötte meg először a 211 centi magas, 130 kilós sportolót, Raffael Sándor pedig meglökte, s bekapcsolódott a verekezésbe Sztojka Iván, majd Pál Gábor és Bihari Csaba is. A védekező Marian Cozmát székkal is ütötték, üveget dobtak felé, Raffael Sándor pedig mögé került, s mint a

bíró fogalmazott: „hátról, orvul” vesén szúrta. Ekkor az „óriás termetű sportoló” a földre került. Az indoklás közben ekkor három vádlott – Sztojka Iván, Pál Gábor és Bihari Csaba – rosszul lett, ezért kivezeték őket a tárgyalóteremből, s a bíró szünetet rendelt el. A folytatásban Sztojka Iván egy ízben közbeszólt, jelezve, hogy szerinte a cselekmény nem úgy történt, ahogy a bírótól elhangzott. Ekkor a bíró figyelmeztette, hogy neki most nincs megszólalási lehetősége. Néhány perc múlva azonban Sztojka Iván ismét közbeszólt, mire a bíró elrendelte, hogy azonnal és véglegesen vesszék ki a vádlottat a tárgyalóteremből.

Az ügyész az ítéletet Raffael Sándor, Németh Győző, Sztojka Iván és Pál Gábor esetében tudomásul vette, míg a többi vádlottat

illetően súlyosbításért fellebbezett. Gergely Péternét illetően indítványozta az azonnali előzetes letartóztatását is. Raffael Sándor, Németh Győző és Sztojka Iván, valamint védőik enyhítésért, továbbá téves ténymegállapítás és a bűncselekmény téves minősítése miatt, Pál Gábor, Bihari Csaba és védője enyhítésért, Gergely Péterné, Antalik László és védője felmentésért fellebbeztek.

„Végig bíztam a magyar igazságszolgáltatásban” – fejtette ki tegnap az ítélet megismerése után Petre Cozma, a meggyilkolt román kézilabdázó apja. Petre Cozma a román sajtónak azt nyilatkozta, meglátása szerint a gyilkosságot megrendelték, az elkövetők csupán eszközei voltak a megrendelőnek. Azt viszont az apa nem részletezte, hogy kire gyanakszik. ◀

Kihívások előtt a gazdaság

EU-összeállítás

Végéhez közeledvén az Európai Unió soros elnöksége, José Manuel Barroso, az Európai Bizottság és Jerzy Buzek, az Európai Unió elnöke tegnap Brüsszelben Orbán Viktorral találkozva gratulált Magyarországnak az elmúlt fél évhez. A lengyel Buzek külön kérte, hogy miután július elsején Magyarországtól Lengyelország veszi át hivatalosan a soros elnöki tisztséget, a magyarok – a spanyol-belga-magyar elnökségi triótagság után mintegy különleges „magyar-lengyel duó” alkotva – maradjanak az elkövetkező hónapokban is aktívak az uniós ügyek intézésében.

Elhangzott: a magyar elnökség már sikeresen kialakította azt a fajta intézményközi együtt-

Herman van Rompuy

működést, amelynek köszönhetően a továbbiakban a tartalmi kérdésekre lehet összpontosítani. Az uniós döntéshozatali modell lényege, hogy az Európai Bizottság, az uniós legfőbb végrehajtó szerve saját apparátusával elkészíti a javaslatokat, amelyeket számos – a Lisszaboni Szerződés hatálya lépése óta egyébként a korábbiaknál lényegesen több – témában nem elég csupán a tagállamok kormányait képviselő tanácsban elfogadtatni, hanem az Európai Parlament egyetértését is meg kell szerezni a döntéshez.

Orbán Viktor és Herman van Rompuy, az Európai Tanács elnöke a tegnap kezdődött EU-csúcs előkészítésével foglalkozott, főleg az uniós előtt álló gazdasági kihívások domináltak. A magyar elnökség irányításával előkészített hat uniós gazdaságpolitikai jogszabályt – Sziijártó Péter magyar miniszterelnöki szóvivő szerint – mindenki elismeri Brüsszelben, ahogy mondta: a magyar elnökség „nem csak hogy minden tőle telhetőt megtett, de emberfeletti teljesítményt is nyújtott”. Azt pedig, hogy Horvátország EU-csatlakozási tárgyalásait várhatóan le lehet zárni még a magyar elnökség alatt, Sziijártó a magyar elnökség talán legnagyobb sikereként értékelte. ◀

Mentelmi jog nélkül Severin

Folytatás az 1. oldalról

Mint ismeretes, a román politikus februárban besétált a *The Sunday Times* brit hetilap által állított csapdába, amikor a magukat lobbistáknak kiadó újságírókkal egyezséget kötött arról, hogy 12 ezer eurós honoráriumért módosító javaslatokat terjeszt be különböző törvénytervezetekhez. A Szociáldemokrata Pártból is „kiutált” volt külügyminiszter a minden irányból érkező nyomás ellenére sem volt hajlandó lemondani EP-képviselői mandátumáról, annak ellenére sem, hogy a hozzá hasonlóan lebukott szlovén és osztrák kollégái azonnal beadták

lemondásukat. Severin arra hivatkozott: tiszta a lelkiismerete és nem lát okot arra, hogy megváljon mandátumától. A politikus mindazonáltal tegnap üdvözölte az EP döntését. Szerinte ugyanis mentelmi jogának a megvonása megnyitja az utat a vizsgálódás előtt, amely kideríti, hogy valtképpen ártatlan. Közleményében úgy fogalmazott: „színjáték áldozata vagyok, akit nyilvánosan kivégeztek, és akit az ártatlanság vélelme sem illetett meg”. A politikus kilátásba helyezte, hogy „a végsőki küzd az igazáért”. Severin számláin egyébként legutóbbi vagyonbevallása szerint egymillió euró található. ◀

Severint újságírók csalták csapdába. Felfüggesztették mentelmi jogát

SZKT: nem Băsescunak

A kormányból való kilépésről is szavazhat a Szövetségi Képviselők Tanácsa

Folytatás az 1. oldalról

Máté András a Kolozs megyei RMDSZ-szervezet elnökéül csatlódott a koalíciós partnerben. Tájékoztatása szerint ezzel nincs egyedül, a Bihar megyeiek már hónapok óta hangsúlyozzák, hogy ki kellene lépnie a kormányból, s várhatóan az SZKT-ülésen is ezt szorgalmazzák majd.

Inkább csúsztatnák a kisebbségi törvényt

Az RMDSZ-es képviselők és szenátorok többsége azonban a koalícióban maradás híve. Erről tájékoztatta lapunkat szerdán Derzi Ákos képviselő, s ezt erősítette meg kérdésünkre tegnap alsóházi kollégája, Seres Dénes házelnök is. „A kisebbségi törvény előre látható kudarca ellenére nagyon sok érv szól még a kormányon maradás mellett. A koalíció bukását követő politikai instabilitás és a közelgő helyhatósági választások – csupán néhány ezek közül” – magyarázta lapunknak a politikus.

Seres tájékoztatása szerint ha hétfőig nem sikerül kiegyezni a koalíciós partnerrel a kisebbségi törvény még vitatott cikkelyei-

ről, akkor az RMDSZ várhatóan kérni fogja, hogy a jogszabály elfogadását csúsztassák a következő ülészakra. „Mint-hogy számunkra kedvezőtlen formában fogadják el, inkább halasszunk. Így a PDL valóban megszegte a koalíciós egyezséget, ám az ország közigazgatási átszervezésének sokkal nagyobb hordereje van. Örülünk, hogy legalább ezt nem erőltetik többé a demokrata liberálisok. Abba az államfői javaslatba ugyanis semmiképp nem egyezünk bele, hogy a kisebbségi törvényt, számunkra kedvező formában, ám az átszervezéssel egy csomagban, felelősségvállalással fogadtassuk el a parlamentben” – érvelt Seres Dénes.

TEKT: nem kell ez a kompromisszum

A szombati SZKT-ülés előtt ma előbb a Területi Elnökök Konzultatív Tanácsa vitatja meg az államfőnek azt a javaslatát, hogy Romániát osszák fel tíz megyére úgy, hogy Kovászna és Hargita megye a jelenlegi határai közötti közigazgatási egység maradjon. A lapunk által kezdezt területi elnökök egyöntetűen elutasítják Traian Bănescu kom-

Új elnököt választ a Szövetségi Képviselők Tanácsa

A Kelemen Hunor szövetségi elnök által összehívott SZKT-ülésnek tíz napirendi pontja van. Az RMDSZ „miniparlamentje” többek között új állandó bizottságot és elnököt választ. Kovács Péter főtitkártól megtudtuk, az SZKT vezető testületének tagjait a szombaton újonnan megalakuló frakciók jelölik. Az elnököt és az állandó bizottság tagjait titkos szavazással választják meg. Az SZKT emellett megerősíti a főtitkár által javasolt főtitkár-helyetteseket, elfogadja új működési szabályzatát és az RMDSZ más döntéshozó testületeinek a szabályzatát.

romisszumnak szánt indítványát, ami megelőlegezi az SZKT döntését is.

Verestóy Attila szenátor, az RMDSZ Udvarhelyszéki Területi Szervezetének elnöke úgy véli, hogy Románia közigazgatási átszervezése nem időszerű és nem is célszerű. „Szerintem meg kell hagyni jelenlegi formájukban a megyéket, annál is inkább, mert a jelenlegi törvénykezés is lehetőség ad a társulásukra, uniós pénzek közös megpályázására” – mondta a politikus. Hasonlóan fogalmazott lapunk kérdésére Bende Sándor, az RMDSZ Gyergyói Területi Szervezetének elnöke is. „Veszélyesnek tartom, és nem hiszek abban, hogy ez a felállítás valóra tudna válni, vagy ha egyáltalán valóra válna, akkor ez hosszú távon meg is maradna. Hisz csak idő

kérdése lenne, hogy mikor gondolkodnak egyet, – valószínű ki fogják várni azt az alkalmat, amikor az RMDSZ nem lesz kormányon – és egy tollvonással, rendelettel a két kis megyét odacsatolják valamelyik más megyéhez” – mondta a Hargita megyei politikus.

Ugyancsak a jelenlegi struktúra megtartását támogatják a Bihar megyeiek is. „Elég felelőtlennek tartom a jelenleg zajló tervezeteket és a szakértők nélküli tili-toli magatartást” – nyilatkozta az ÚMSZ-nek Szabó Ödön, az RMDSZ Bihar megyei ügyvezető elnöke. Hozzátette: a szövetség által megfogalmazott, a parlamentbe benyújtott törvényjavaslatból kell kiindulni. „A többi csak provokáció, feszültséget gerjesztenek és olyan helyzetet teremtenek, amely ellehetetleníti a kisebbségi törvény elfogadását” – utalt Szabó az RMDSZ számára valóban fontos törvénytervezet vizsgálatára.

Antonescu tüntetésre hívja a románokat

Az államfő RMDSZ-nek tett javaslatát az ellenzék is hevesen bírálta, ám a Szociál-Liberális Szövetség vezetőinek megközelítése szerint Traian Bănescu „saját birtokának tekinti és kiárúsítja Romániát a magyaroknak”. Crin Antonescu liberális pártelnök szerint ezt nem szabad annyiba hagyni. „Elfogadhatatlannak tartjuk, hogy Románia területi felosztását egy másik ország fővárosában tárgyalják meg” – mondta a politikus. Antonescu ezért felszólította Románia lakosságát, hogy „békés, demokratikus” tüntetésekkel tiltakozzon az államfő terveire ellen. ◀

Az SZKT marosvásárhelyi ülése Kelemen Hunor szövetségi elnök politikai beszámolójával kezdődik

Fotó: Antal Erika

„Mihály király elárulta a hazáját”

ÚMSZ

„Megbeszéltek a családban, nem kívánjuk kommentálni, így lesz a legjobb” – ezzel a királyi felséghez méltó nyilatkozattal zárta rövidre Margit hercegnő, Mihály király lánya azokat az újságírói kérdéseket, amelyek azt firtatták, hogy miként vélekedik arról, hogy Traian Bănescu államfő leárulózta a trónjáról 1947-ben a kommunisták nyomására lemondott édesapját.

„Mindannyian továbbra is nagyszerű hazafias cselekedetnek tartjuk a király lemondását. Nem. Ez az ország érdekeinek elárulása volt a király részéről” – fogalmazott a BI kereskedelmi televízióknak adott szerda esti in-

terjújában Traian Bănescu államfő. Ennél azonban tovább is ment. „Nem helyénvaló az értékrendünk. Példának okáért számunkra és a történelem számára Antonescu marsall (a második világháború idején az ország teljhatalmú ura – szerk. megj.) marad felelős a zsidó és a cigány holokausztért és Transzisztriába deportálásukért. Senki sem említi meg, hogy a román államnak akkor volt egy államfője is. Antonescu csupán miniszterelnök volt. Egyeseket felmagasztalunk, másokat pedig háborús bűnösnek tekintünk – az államfőről, illetve a miniszterelnökről van szó. Csak azért, mert egyikük az oroszok szolgája volt, és lemondása nyomán magára

hagyta az országot, minden bűnét megbocsátjuk?” – tette fel a kérdést Bănescu.

Miközben az érintett Mihály király és családja nem kívánta kommentálni az államfői nyilatkozatot, a román politikai és tudományos-kulturális véleményformálók egyhangúlag elítélték Traian Bănescut „felelőtlen” és „aljas” kijelentéséért. Crin Antonescu liberális pártelnök nyílt levélben kért bocsánatot Mihály királytól „a történelmüket tisztelő románok nevében” az államfő nyilatkozatáért. Victor Ponta szociáldemokrata pártelnök aljasnak és felelőtlennek minősítette az államfőt, Cristian Tudor Popescu publicista pedig pszichiátriai esetnek

nevezte az elnök megnyilvánulását.

Mircea Dinescu költő szerint az egyetlen uralkodó, akit Bănescu csodál, Cioabă, az önjelölt cigánykirály, Mihály királyt illető kijelentéseit pedig a politikai analfabetizmus jelének minősítette. Traian Bănescut csupán Sergiu Nicolaescu szociáldemokrata szenátor vette védelmébe, aki filmrendezőként megrendezte az államfő által felemlegetett történelmi eseményeket.

Elemzők szerint Bănescu viszonya 2009-ben romlott meg az uralkodói családdal, amikor Radu herceg, a királyi család tagja bejelentette, hogy indulni kíván a soron következő elnökválasztáson. ◀

Purgatórium

Salamon Márton László

Sajtós megfogalmazással élve lassan már nem is bír hírértékkel az, ha Traian Bănescu mond valami nagyot – az államfő mehökkentő kijelentései egyre rövidebb időközönként követik egymást.

A legutóbbi cotroceni-i megnyilatkozás azonban a szokásosnál is letaglózóbb volt: Mihály király nyílt lehaszárulózása és Antonescu marsall kevésbé nyílt, de annál nyilvánvalóbb rehabilitálása megdöbbentette a teljes hazai közvéleményt, és elhallgattatta még Traian Bănescu legádázabb híveit is. Legalábbis azokat, akik ha dicsérni nem lehet, akkor inkább hallgatnak. Azok ugyanis, akik bíráltni is merészlenek, elhanyagolhatóan kevesen vannak, és igen rövid ideig maradnak meg az államfő környezetében.

Ma a hatvanéves elzöldült történetekről beszélni, az akkori események szereplőiről ítéletet mondani nem politikai dolog, hanem a történelemé. Legfeljebb egy-egy ünnepi beszédben foglalva jelenhetnek meg a történelmi múlt alakjai, és akkor is csak utalásként: a jelen és nem a múlt értékeitelteként. Az a politikus, aki ezen túlmenően bocsátkozik történelmi fejtegetésekbe, eleve szerepet tévesztett. Ha ezt államfő teszi, és ráadásul úgy, hogy megállapításai enyhén szólva szalonképtelenek, akkor az nemcsak szereptévesztés, nemcsak bukás, nemcsak kisiklás, hanem világraszóló botrány.

Mint ahogyan ez az eset is világraszóló botrány, és ha valaki eddig kételkedett abban, hogy Traian Bănescu alkatilag, szellemileg, jellemileg teljesen alkalmatlan betölteni az államelnöki szerepkört, most bebizonyosodott: kár volt kételkednie. És főleg, hogy kár volt rá szavaznia, már amennyiben ezt tette. Ezzel ugyanis akarva-akaratlanul belerántotta saját országát, saját magát egy ördögi ritmusban forgó ringlispilibe, amely örvényszerűen rántja magával a rá felülő polgárt, veszélyeztetve anyagi biztonságát, szellemi nyugalmát, testi-lelki épségét, jelenét és jövőjét, gyermekei jövőjét. Szédítő sebességgel semmivé oszlatva a kommunizmus sötét évtizedei utáni években nagy nehezen újrászületett reményt egy normális, élhető élet iránt.

De, ahogyan mondani szokás, minden nép megérdemli a maga vezetőit, és aligha van ez másképp Románia esetében sem. A konklúzió csakis egy lehet: ahhoz, hogy a remény újra eljöhessen, ennek a népnek végig kell szenvednie Traian Bănescu második mandátumának purgatóriumát. Ez jól megérdemelt büntetés.

Román lapszemle

Sepsiszentgyörgyre hívja vasárnap „a hazát féltő románokat” az a YouTube-on terjedő filmecke, amelyet a kezdeményezőként feltüntetett Hargita és Kovászna Megyei Románok Egyesülete nem vállal fel és felszólít mindenkit, hogy tartózkodjon a provokatív akcióktól. (Adevărul) ▶ A statisztikai hivatal kimutatásai szerint az elmúlt húsz év alatt 400 hektár zöldséves terület tűnt el a romániai városokból. (Adevărul) ▶ A szakorvosok arra szólítják fel a lakosságot, hogy ezekben a napokban nem tartózkodjanak a napon, ugyanis a napki-törések miatt rendkívül magas a bőrrákveszély. (Evenimentul zilei) ▶ 109 ezer euróért kelt el a legendás chicagói gengszter, Al Capone pisztolya. (Gândul) ▶ Mivel a megvásárolt élelmiszer 5 százaléka a szemétként köt ki, a szakemberek azt javasolják a lakosoknak, hogy nagyobb odafigyeléssel töltsék meg bevásárlókosarukat. (Gândul)

Románia történelme – Traian Bănescu „átértékelésében”

Traian Bănescu nem érti, miért teszi a történelem a fasiszta diktátort, Ion Antonescut felelőssé „a zsidók és a cigányok holokausztjáért”, hiszen a marsall nem államfő, csak miniszterelnök volt. Őt háborús bűnösnek nyilvánítják, miközben Mihály király, „aki az oroszok szolgája volt”, és akinek lemondása „nem hazafias tett, hanem nemzetárulás volt”, visszakapta vagyonát – nyilatkozta egy televíziós interjúban az államfő.

Bogdán Tibor

▶ A román államfő legutóbbi tévényilatkozata érthető módon kavart vihart történészek és politikusok körében egyaránt, hiszen Bănescu szavai akár a zsidók százezreit és cigányok tízezreit halálba küldő, zsidópogromokat szervező volt fasiszta marsall, Ion Antonescu felmentésére irányuló próbálkozásnak is minősülhetnek.

A hat éves uralkodó

De az államfő bírálata igazságtalan az egykori uralkodóval (voltaképpen saját volt elődjével), I. Mihály királlyal szemben is, hiszen sajátos történelemszemlélete voltaképpen megengedhetetlenül – már csak azért is, mert szándékosan – elferdíti a történelmi valóságot.

Mihály király 1927-ben, hat éves korában vált Románia uralkodójává, nagyapja, I. Ferdinánd király halála, illetve apja, Károly herceg román trónról történt lemondását követően. Kiskorú lévén, régensek uralkodtak helyette, ám a parlament régensi rend-

szerral szembeni fellépése miatt apja visszatért a trónra, de Mihályt tette meg a trón első számú várományosának.

Ion Antonescu 1940-ben végrehajtott puccsa után az új kormány Mihályt ültette trónra, a parlament beleegyezése nélkül. Bár hivatalosan rangok, tisztségek és titulusok egész sorát birtokolta, az ország vezetése gyakorlatilag Antonescu kezében összpontosult. Már csak ezért is nagyot tévedett a kései utód, Traian Bănescu, amikor háborús bűnökért a királyra próbálta áthárítani a felelősséget.

Az átállás

I. Mihály 1944-ben igyekezett szorosabb kapcsolatot kiépíteni a szövetséges hatalmakkal. Ebben nem kis szerepet játszott az Antonescuval szembeni de facto alárendeltsége, ám arról sem lehet megfedkezni, hogy akkor a szovjet csapatok már megközelítették a román határt. Az uralkodó 1944. augusztus 23-án puccsot robbantott ki, megszer-

I. Mihály – a hat éves király

vezte Antonescu letartóztatását, majd rádióadásban tudatta, hogy országa a szövetségesek oldalára állt és hadba lépett Németország ellen.

A fasiszta diktátort szeptember 1-jén átadták a szovjeteknek, 11 nap múlva pedig Románia hivatalosan is megkötötte a szövetséget az Antant-hatalmakkal. Az ország szovjet megszállását azonban ez sem tudta megakadályozni, Románia sorsa már

korábban, Jaltában eldőlt.

Később, a hivatalos román kommunista történetírás egyenesen azt állította, hogy a „háborút hat hónappal lerövidítő” kiugrás – vagy, ahogyan Ceausescu idején hivatalosan nevezték: „az antiimperialista és antifasiszta, nemzeti felszabadító forradalom”, kizárólag a kommunisták érdeme volt, bár a békekötés után Truman amerikai elnök és Sztálin I. Mihályt tüntette ki.

Traian Bănescu ugyan az oroszok kiszolgálójának nevezte, a történelmi valóság az, hogy bár Mihály király 1945. március 6-án, Moszkva nyomására engedélyt adott a Román Kommunista Pártnak az ország „első demokratikus kormányának” megalakítására, miniszterelnökké pedig a párt egyik vezetőjét, Petru Grozát nevezte ki, ám 1945 és 1946 között megpróbálta ellehetetleníteni a kommunista kormányzást. Így például nem írta alá a parlamenti határozatokat, amelyek így nem léphettek életbe. Ezt az időszakot nevezték „a király sztrájkjának”.

Ez a magyarázata annak, hogy a román kommunisták voltaképpen maroknyi csoportjának, a szovjet fegyverek árnyékában végül is sikerült kikényszerítenie a király lemondását, ami 1947. december 30-án történt meg, négy nap múlva pedig az uralkodót kiutasították az országból.

Pisztollyal az asztalon

Kérdés, mennyire tekinthető nemzetárulásnak az, ha valaki az asztalra kitett revolver láttán végül is beadja a derekát a túlerőnek. Az értelmiségi – ügyvéd – Petru Groza ugyanis pisztollyal fenyegette meg az uralkodót, de azt is kilátásba helyezte, hogy ellenszegülése esetén 1000 letartóztatott diákot végeztet ki.

A korabeli kommunista állambiztonsági szerv adatai szerint mindez teljesen másoként történt: az uralkodó a kommunista hatalom képviselőivel, illetve Andrej Visinszkij volt szovjet külügyminiszter-helyetttel és

Pavel Szudoplatov vezérőrnaggyal, a szovjet hírszerzés, az NKDV akkori főnökével, folytatott alkuja után hagyta el az országot, így magával vihetett javai és udvartartása egy részét. Groza lányának feljegyzései szerint maga a román anyakirálynő, Ilona jelentette ki, hogy a román kommunista kormányfő „szülői jósággal” bánt a királyi családdal, a román nép pedig 1947. december 30-án „méltóságteljesen és elegánsan vált meg a monarchia intézményétől”.

Bănescui következtetés

Traian Bănescu, a rá jellemző módon, következetesen következtelenül viszonyul nem csak Mihály király, de a romániai zsidóság tragédiája iránti felelősség megítélésében is. A mostani televíziós interjúban az oroszok kiszolgálójának titulált volt román király kapcsán 2006-ban, a kommunizmus elítélése alkalmából tartott parlamenti beszédében még „erőszakos lemondatásáról” beszélt ami „a politikai pártok széthullásához és a román állam alkotmányosságának megszűnéséhez vezetett”, az ország „erőszak útján történt teljes szovjetizálásának” időszakát pedig jóval Mihály távozása utánra, 1948-1956 közöttre tette. És bár most megpróbálta felmenteni Antonescut a romániai zsidóság tragédiájáért, tavaly, a holokauszt bukaresti emlékművének avatásakor még – a tényeknek megfelelően – „a román állam vezetését, Ion Antonescut” tette felelőssé „a zsidó és roma közösségekkel szembeni visszaélésekért és gyilkosságokért”. ◀

Magyar alkotmány – velencei vélemény

A Velencei Bizottság érthetőnek és ajánlatosnak tartja, hogy Magyarország teljesen új szövegű alaptörvényt akart elfogadni az 1949-es kommunista alkotmány felváltására, de megjegyzi, hogy azt 1989-ben lényegében újraírták.

MTI/ÚMSZ

▶ A Velencei Bizottság (VB) az új magyar alkotmányt értékelő véleményében üdvözölte a törekvést, hogy a magyar alkotmányos rendet összhangba hozzák a közös európai demokratikus értékekkel és előírásokkal, valamint azt, hogy az új alkotmány megőrzi a parlamentarisztikus berendezkedést. Ugyanakkor sajnálattal állapította meg, hogy az alaptörvény megalkotásának folyamatát befolyásolta az átláthatóság hiánya, illetve azt, hogy hiá-

nyosságok voltak a többség és az ellenzék közötti párbeszédben.

Aggasztó kétharmad

Az Európa Tanács által létrehozott jogi szakértői testület szakvéleményében megjegyzi: nem volt elég lehatóság a megfelelő nyilvános vitára, és nagyon szoros volt a határidő, ám reméli, hogy az alkotmány alapján meghozandó törvények elfogadása „átláthatóbb és befogadóbb folyamat lesz”.

A testület aggódik, hogy kétharmados többséget

igénylő sarkalatos törvényel akarnak szabályozni olyan kérdéseket, amelyeket a normális politikai eljárás mód alapján kellene rendezni, és rendszerint egyszerű többséggel szoktak eldönteni. Példaként említi a kulturális, vallási, erkölcsi, társadalmi-gazdasági és pénzügyi politikát.

A VB szerint „a demokrácia működésére gyakorolt potenciális hatás fényében” aggodalomra ad okot az is, hogy adózási és költségvetési ügyekben korlátozzák az Alkotmánybíróság hatáskörét, az állami költségvetés elké-

szítésében pedig kiemelt szerepet biztosítanak a Költségvetési Tanácsnak.

A VB szerint a magyar hatóságoknak meg kellene világítaniuk az alkotmány preambulumaival kapcsolatban felmerülő kérdéseket, tisztázni kell, hogy a nyitó fejezet mennyire irányadó az alkotmány értelmezése szempontjából; a szerzők „potenciálisan problematikusnak” minősíti például a határon túl élő magyarok jogainak védelmezését, ami a testület megfogalmazása szerint aggályos lehet az állambiztonsági kapcsolatok keretrendszerében.

Biztosított a parlamenti demokrácia

A testület érthetőnek tartja, hogy Magyarország telje-

sen új szövegű alaptörvényt akart elfogadni az 1949-es kommunista alkotmány felváltására, bár azt 1989-ben lényegében újraírták. Megállapította ugyanakkor, hogy a mostani alkotmány is biztosítja a parlamenti demokráciát, tulajdonképpen nem aknázza alá az elnök, a kormány és a parlament hatalmi egyensúlyát.

A VB problematikusnak tartja a sarkalatos, kétharmados többséget igénylő törvényekre való túl sok, mintegy 50 hivatkozást az alkotmányban, például az adózási és a nyugdíjrendszer elveire vonatkozóan. Fennáll a veszélye annak, hogy a jelenlegi kormányzati többség megpróbálja a saját politikai értekeit bebetonozni a sarkalatos törvényekbe, amelyeket később szinte lehetetlen lesz

módosítani – hangzik a szerzők aggálya.

Bizonyos kockázatot jelent az is, hogy a preambulum néhány eleme, például a történelmi alkotmány említések az alaptörvényt különféle módon lehet értelmezni. Így a kitétel, miszerint Magyarország felelősséggel tartozik a külföldön élő magyarok, idegen országok állampolgárainak sorsa iránt, más országok belügyeibe való beavatkozás alapjául szolgálhat.

Thomas Markert, a VB titkára elmondta, magyar kormányzati tisztviselők „nem fogadták nagy örömmel” a testület állásfoglalását, mivel azt túlzottan kritikusnak találták ugyanakkor elismerte, hogy a magyar kormány figyelembe vette a bizottság észrevételeinek többségét. ◀

Lap-top

A nap címe. Az RMDSZ egy lépésre attól, hogy „igen”-t mondjon, *România liberă*.

Magyarzat. A fenti az első cím a legfontosabb anyagok hasábjában, az „igen” eredeti magyar szóval. Lényegében Hargita és Kovászna megye különleges státusáról volna szó (ami, legalábbis számunkra, elég homályos, ugyanakkor egyáltalán nem tűnik „visszacsinálhatatlannak”, még ha működne is); ugyanakkor a lap felhívja a figyelmet két „részeredményre” a kisebbségi törvény parlamenti vitájában: anyanyelven folyhat az autózviza és a megyei tanácsülés; fontos bejelentés az is, hogy „az RMDSZ-csek is referendumokat akarnak”. Apró szépséghiba a magyar ügyekben eléggé járatos lapban: az RMDSZ szövetségi elnökét következetesen Hunornak írják, mintha az lenne a családneve.

Aki nem kér, kap. Szintén a *România liberă*-ban egy cím: *Regionalizálás, a Jereváni Rádió szakasz.* A szerző, Alina Mungiu-Pippidi ravaszul úgy építi fel a cikkét, mintha a *WikiLeaks* a jereváni rádióhoz beérkezett kérdéseket és válaszokat hallgatta volna le és azokat ismertetné. „Igaz-e, hogy azért regionalizálunk, hogy békítünk? – Igen, persze, ezért sülyedtek tízéves mélypontra a román-magyar kapcsolatok, miutánők, akik a regionalizálást akarták, megtudták, hogy mindegyik más régió létrejön, amit senki sem akart, kivéve az övéket, amelyeknek már képviselate van Brüsszelben.” Nagy az Isten régiója!

Az igazi dilemma. Az *Academia Cațavencubán* Mardale karikatúrája felveti az igazi kérdést. Piros-fehér-zöld zászlót lobogató ipsének mondja egy másik: „Hagyd a Székelyföldet, és inkább mondd meg, ha létrejön a Cigányföld is, mi még maradunk valamivel?” Hát, marad azért vagy három régióra való, ugyanakkor román megyéket lehet alapítani Spanyol- és Olaszországban.

A nap álhíre. Arra a kérdésre, hogy mikor lesz alkalom a magyar régió felállítására, az egyik RMDSZ-vezető a híres dal mélyértelmű szövegének első sorával válaszolt: „Most múlik pontosan...” (Folytatni nem engedték)

Minden napra egy mondas

„Azt hiszem, biztonsággal kijelenthetjük, hogy senki sem érti a kvantummechanikát.”

Richard Feynman

Egészséges erotika

Párdumintás bodyban támaszkodott az autóm motorházának. Nem figyelt rám, épp mobiltelefonált. Földbegyökerezett a lábam. Ahogy a bevásárlókocsit kitoltam a multi ajtaján, nem akartam hinni a szememnek. A látvány földöntúliként hatott. A body szorosan a testére feszült, pontosan kirajzolva tökéletes idomait (volt-e valamely szépségműtétje, nem derült ki, most már örökre titokban is marad, és talán jobb ez így). Méreteit harmincnégyesre és ahogy a felsőrészből kibugygyant, kilencvenöt-céce becsültem. Igen, ilyesméről, pontosabban erről álmodoztam mindig. Egyetlen kivétellel: hosszú haja sötétbarna volt, nem pedig szőke. (Bevallom, más hajszín nem is állt volna jól neki – hiába, senki és semmi nem tökéletes...)

A káprázatos vonalakról le sem tudtam venni a szemem. Vonzott a szó minden értelmében. Kábulatban indultam el a kocsim felé, hogy a csomagtartóba átrakodjam mindazt, amit a hétre bevásároltam. A tervezett húslevesből

Gyulay Zoltán

SZELLEMLIDÉZÉS

A szokás hatalma

Horváth István

A hanyatlás kezdete

Mindig azt mesélték nekem, hogy beteges, nyűgös, fárasztó és törékeny gyerek voltam, és főleg allopatikus gyógyszereken éltem hét éves koromig. Egyszer eziránt érdeklődtem anyámtól, már idős korában – nyolcvannegyedik évemben járt –, és ezt kérdeztem:

- Ugye, mindig nyugtalanokdaltl miattam?
- Igen, állandóan – válaszolta anyám.
- Féltél, hogy nem maradok meg? Kicsit elgondolkozott, mint aki pontosan fel akarja idézni a tényeket, aztán így szólt:
- Féltém, hogy megmaradsz. (...)

Régebben gyakran megjelent emlékezetemben, hogyan sétált bele az udvaron a tűzbe Henry öcsém egyhetes korában. Elégg különös, hogy ilyesmire emlékszem, de még különösebb, hogy harminc éven át áltattam magam; emlékeztem rá – pedig természetesen sohasem történt meg, hiszen nem is tudott járni, amikor olyan idős volt. (...)

Sokan azt hiszik: a gyermek első két évében szerzett benyomásai nem maradnak meg öt évnél tovább az emlékezetében, de ez tévedés. Benvenuto Cellini esete a szalamandrával hiteles. (...) Sok-sok évig abban a hitben éltem, hogy hathetes koromban segítettem a nagyapámnak meginni a whiskypuncsát, de mostanában ezt már nem emlegetem; öregszem, és az emlékezetem nem oly élénk, mint valaha. Fiatalabb koromban képes voltam bármire visszaemlékezni, akár megtörtént, akár nem, de képességeim már hanyatlanak. Rövidesen nem emlékszem majd másra, csak soha nem volt dolgokra.

Szomorú ez a hanyatlás, de mindnyájunk elkerülhetetlen sorsa.

Mark Twain: *Önéletrajz.* Fordította Valkay Sarolta

Reménytelen, esett

Megszokhattuk Traian Bănescu út vonalát a médiában, valahányszor „tematizál” egyet: köztvé, közrádió, *B1* tévé. Nincs is benne semmi rendkívüli, azon kívül, hogy messze a rádiós műsorvezető a legszakmaibb, legkiegyensúlyozottabb, a másik kettő mindig egyre alányúl, illetve alányal az elnök úrnak. Persze lehet, hogy ezzel együtt – vagy éppen ezért – az utóbbiak a tanulságosabbak.

Ugye felmerült az izgalmas kérdés, hogy az ország vezetőjének miért – milyen stratégiai vagy taktikai megfontolásból – kellett túlterhelnie pont most a politikai agendát a regionalizálás témájával. Feltehetően több cél vezette, ezek legfontosabbikára talán fény derül a legutóbbi interjúból.

A beszélgetés a *B1*-en a román-magyar viszonyra terelődik; s úgy látszik, Románia elnökét sem világosították fel Kelemen Hunor „székelyek tüntetéséről” szóló kijelentésének igazi tartalmáról, értelméről és körülményeiről, mert határozottan „elítélendőnek” tartja. Amikor pedig a kisebbségi törvény sorsáról kérdezik, kétségét fejezi ki, hogy a jelenlegi parlamenti időszakban lesz belőle valami, majd azt mondja: a kettő – a kisebbségi törvény és a területi újrafelosztás – „csomagban van”. Azonnal hozzá is teszi: „A politikában nem lehet állandóan ajándékokat adni.” Értik, ugye? Eddig mi magyarok folyton ajándékokat kaptunk tőle, a pártjától...

Hát nem a „nagyvonalúság” erre a legjobb szó? Nem bizony, hanem a „pofátlanság”. Hiszen a kisebbségi törvény volt már „csomagban” egyebekkel a hosszú évek alatt (s a magyarok mindig tartották a szavukat, beváltották ígéretüket) – meddig kerül még újabb meg újabb feltételrendszerbe? Magyarán, meddig néznek még hülyének bennünket? Annál is inkább, mivel az RMDSZ elnöke eleve kijelentette: nincs csomag. Hangsúlyosabban: nincs csomag-terv, elnök úr! Összegezve, ha gondolatmenetünkben nem tévedtünk, az államfő egyik legfontosabb célja a kisebbségi törvény megtorpedozása és ezáltal az RMDSZ-nek a koalícióból való kirekesztése. Ezért az árukapcsolás. Tervében a pokoli az, hogy akkor is célt ér, ha az RMDSZ önmagához következetesen viselkedik („ha nincs kisebbségi törvény, akkor nincs koalíció”), akkor is, ha enged (vagyis belemegy, történelmi kihatással, egy egészségtelen kompromisszumba).

A két rossz közül melyiket választja az RMDSZ vezetősége? Természetesen azt, amire a képviselati demokrácia törvénye szerint a nemzeti közösségünk őt felhatalmazza. Nyilvánvaló ugyanakkor, hogy politikailag azt a változatot kell választania, amelyel az életére törő ellenség a legnagyobbat üt. Hogy ki ez az ellenség, az is nyilvánvaló.

Ágoston Hugó

jutna neki is! Kétszeresen boldog voltam, mert a listámon sikerült mindent kipipálnom, elképesztő módon ugyanis semmi nem bizonyult hiánycikknek, és igen, ott vár rám egy valóságos csoda, akiért – ebben biztos voltam – egy világ fog irigyelni, amikor majd kart karba öltve megjelenünk.

Nemcsak az álomból, a valóságból is fel lehet ébredni úgy, hogy az embernek bilibe lóg a keze. Csak egy kattintás a távirányítóval, a központi zár díszkörét puttyot hallat, és a hölgy nem is ijed meg egy csöppet sem, mégis, miután vizslató tekintetét rám veti, szemrebbenés nélkül, tovább telefonálva elemeli kellemes tomporát, hogy buja léptekkel távolabb menjen. Ez is azt igazolja, hogy lejárt a szavatosságom.

Nem szeretek ugyan hallgatózni, de a fületem nem tudtam kikapcsolni. Hallhattam, hogy valakinek munkát ajánl. Amint mondja: „...persze, persze, mindenképp, Németben is vannak jó kapcsolataim. Hogy milyen munka? Hát olyan tizenhét éves felüli...” Csak egyetlen röpké pillanat, és

megérkeztem a szürke valóságba. Az istennő nyilván lányokat futtat. Ennek most még jó keletje van, bár Nyugatra a Lajtától egyre gyakrabban buknak le innsző hölgyek, akik keritének, szobáztatnak, mert jó üzletnek hat.

Az illúziók – miként ez a hollywoodi forgatókönyvbe illő történet is igazolja – illók, és óvatosságra kellene, hogy intsék az embert. Tulajdonképpen a férfiembert, meg a hiszékeny fehérnépet is. Tudjuk, mindkettő könnyen átverhető, csak éppen olyan ábrándképet kell előtte meglentetni, amelynek nehéz ellenállni.

Ne feledjem, az esetre Magyarországon került sor. Ez már csak azért is lényeges körülmény, mert még be sem fejeztem a rakodást, amikor a semmiből hirtelen előtűnt egy koma, kezében három összetekert bőrszíjjal (gyanús, hogy az árcédula letépve róluk, de a cédulát tartó nejlonszál még mindig a csaton), és esdekelnit kezdett. „Főnök, itt van ez a bőrszál, valódi marha, olcsón adom.” Vannak elveim (no meg tanultam az iménti káprázatból), nem szoktam

orgazdászkodni, nadragöv éppen úgy sem kell, mert van elég, nem is kevés – megpróbáltam körmönfontan nemet mondani.

„Uram, Erdélyből jöttem” – mondta ki a remélt varázsszót –, „három kisgyermekkel, nincs pénzünk a visszaútra.” Volt már rá példa, hogy felajánlottam: pénzt ugyan nem adok, de megváltom a jegyet, meg is akartak érte késelni.

Bécsben a nyolcvanas évek végén koldultak azzal, hogy Romániában hatalmas földrengés volt (emlékszünk, mikor), engem valójában nem is ez zavar a legjobban. Hanem a „varázsszó”: Erdély. Tudjuk, hogy Románia s vele Erdély az Európai Unió teljes tagja, sok más régiójához képest sok mindenben erőteljesebben fejlődik, egyes területeken jobban is teljesít, bár kétségtelen, hogy sok még a behoználója. Erdély azonban előrébb tart, közelebb jár, olykor meg is előzi az elmaradott Kelet-Magyarországot. Erdélyt, ezt az ékszert lejártni pedig több mint bűn: hiba. Élek a gyanúperrel, ma már az így kéregetők legtöbbször nem is innen érkeznek, csak hallotta, hogy lehet rá hivatalozni. Lehetett egykor.

A magam részéről inkább maradnék a párdumintánál.

„Uram, Erdélyből jöttem” – mondta ki a remélt varázsszót –, „három kisgyermekkel, nincs pénzünk a visszaútra.”

Kultúrafalók fehér éjszakája

Baloga-Tamás Erika,
Kovács Zsolt

▶ Ötven program, nyolc helyszín, mintegy 14 órai kulturális kínálat – ez a bukaresti Kulturális Intézetek Éjszakája ötödik kiadásának mérlege. A fővárosi ausztriai, brüsszeli, francia, görög, lengyel, magyar, nagy-britanniai és olasz kulturális intézetek az egész várost átfogó rendezvénysorozattal várják ma estétől holnap hajnalig a látogatókat. Az éjszakai kultúrafogyasztáshoz a Nemzeti Történelmi Múzeum is kapcsolódott, amely szintén szombat hajnalig tart nyitva.

Magyar kezdeményezés

A magyar és a lengyel kulturális intézet idén is közösen készül a magyar fél Gina Patrichi utca 8. szám alatti székhelyén tartandó rendezvényre. Bretter Zoltán, a Bukaresti Magyar Kulturális Intézet igazgatója lapunk érdeklődésére elmondta, a közös szervezés idén még aktuálisabb, hisz Magyarország után Lengyelország lesz az uniós soros elnöke, „ezért holnap (ma – szerk. megj.) éjfélnélkor sor kerül az ünnepélyes stafétaátadásra is, amely

Fotó: Tófián Levente

A tavalyi Múzeumok Éjszakája után ma ismét fehér éjszaka elé néznek a fővárosi kultúrakedvelők

után hagyományos magyar és lengyel finomságokkal kedveskedik a két intézet a résztvevőknek”.

A rendezvény születésével kapcsolatban Bretter elmondta: az Európai Nemzeti Kulturális Intézetek Egyesülete (EUNIC) rendezvényei közé tartozó Kulturális Intézetek Éjszakája magyar kezdeményezés. „Ezelőtt öt évvel, a Bukaresti Magyar

Kulturális Intézet akkori igazgatója Beke Mihály András találta ki ezt a rendezvényt, amely azóta a város részévé vált, mi több Budapesten is ennek mintájára szervezik meg” – magyarázta Bretter.

Hangsúlyozta: a Kulturális Intézetek Éjszakája, akárcsak a Múzeumok Éjszakája az egész várost megmozgató rendezvény, amelyet „Buka-

rest a magáénak érez, és ez egy külön dimenziót ad az egésznek, ugyanis átfogja és megmozgatja az egész várost”. Elmondása szerint Budapesten például nincs ekkora hatása és kiterjedtsége a Kulturális Intézetek Éjszakájának, ami kétségkívül azzal magyarázható, hogy „a város nem folyik annyira bele a rendezvénybe”. Bretter Zoltán meglátása szerint bár az

egyes intézeteknek megvan a hagyományos közönsége, úgy látja, hogy ilyenkor mintha a fiatalabbak is jobban érdeklődnének a kultúra iránt. „Már csak azért is mert ez egy jó buli” – teszi hozzá. Az intézet Liszt Ferenc-koncerttel, fotókiállításal, divatbemutatóval, filmvetítéssel, gasztronómiai különlegességekkel és csendes diszkrét várja a látogatókat.

Denevérek, kulisszatitkok

Csikszereda, Sepsiszentgyörgy és Székelyudvarhely szintén kultúrát kínál az éjszakázni vágyóknak – muzeológiai hagyományt követve Szent Iván-éjszakáján tartják a Múzeumok Éjszakáját. A Csíki Székely Múzeum második alkalommal csatlakozik a nemzetközi rendezvényhez, holnap egész nap izgalmas programok és éjszakai nyitva tartás várja a közönséget. A szervezők hangsúlyozták: „a rendezvény célja, hogy minél többen térjenek be ezen a napon a múzeumba, és ezzel népszerűsítsék az egész évi múzeumi tevékenységet is”. A látogatók ezúttal beleshetnek a „kulisszák mögé”, megismerkedhetnek a múzeumi szakemberek tevé-

kenységével. Dél előtt a kisebbek és családosok kézműves foglalkozásokon, izgalmas játékokon és báb-színházi előadásokon vehetnek részt. A nap további részében könnyűzenei koncertek, színházi előadás és rövidfilm-vetítés színesíti a programot.

A székelyudvarhelyi Haáz Rezső Múzeum ma első alkalommal szervez eseményeket a Múzeumok Éjszakája alkalmából – a szokásos záróra ezúttal a kapunyitási időpontját jelenti. A gyerekek többek között kipróbálhatják a régészek munkáját vagy szabadterei esti mesét hallgathatnak, a felnőttek egyebek mellett Simó Annamária koncertjét és Fazakas Szabolcs dokumentumfilmjét követhetik.

Sepsiszentgyörgyön denevérekkel ünneplik a Múzeumok Éjszakáját – az ingyenes múzeumlátogatás mellett az érdeklődőket Barti Levente denevércsont-kiállítására is várják, a zoológus 21 órától a denevérekről tart előadást, majd a Múzeumkertben ultrahangdetektorral próbálják azonosítani az éjszakai ragadozókat. Emellett a kézműves foglalkozásokon és a kisgyerekes családokat célzó programokon is a bőregér lesz a főszerep. ◀

Röviden

Évadzáró Törzsasztal

Németh Gábor író, szerkesztő, a *litera.hu* korábbi főszerkesztője lesz ma este 6 órakor a Törzsasztal sorozat évadzáró vendége az Ady Endre Líceumban. A Gabriely György írói nevet is használó szerző a budapesti Tanárképző Főiskolán végzett magyar-történelem szakon, 1980-tól különböző folyóiratok munkatársa, 1986-tól a '84-es kijárat, 1991-ben a *JAK-füzetek* szerkesztője, 1991-től a *Magyar Napló* prózarovatának vezetője. Fontosabb művei: *Eleven hal, Zsidó vagy?*, *A tejszín*.

Hadházinaál a Karinth-gyűrű

Hadházi László kapta a magyar humoristák elismerésére alapított Karinth-gyűrűt díjat. A stand-up műfaj kiemelkedő művelőjének a *Magyar Rádió* vezérigazgatója, Jónás István adta át tegnap a kitüntetést. Hadházi László nemcsak előadóként, hanem mint szerzőként is híres ebben a műfajban. 2000 óta állandó szereplője és szerzője a *Rádiókabaré*-nak. Az idén harmincötödik alkalommal odaitélt Karinth-gyűrűt elsőként Marton Frigyes, a *Rádiókabaré* „kitalálója” vehette át. Az elismertek között volt Déri János, Hofi Géza, Markos György és Nadas György párosa, valamint Sándor György is.

Szótárlat

Virágkímélő ünnepek

Nyugdíjasok és fiatalok egyaránt szívesen üldögelnek ezekben a napokban az ország legnagyobb négyzetes főtérének árnyas fái alatt. Hétféteken a közeli templomokban egybekelő fiatal párok kedvelt fényképezési helye Szatmárnémeti régi városközpontjának virágözöne. Soha ennyi virág nem díszítette az egykori Deák-teret. Mint egy középkori német, vagy holland városban! S a hasonlítás nem véletlen, hisz a Szamos-parti város a kertkultúrában is sok mindent tanult ottani testvérvárosaitól, a német Wolfenbütteltől és a holland Zutphen-től. Ilyes Gyula polgármester ellenségei is elismerik, hogy a főtéri park, a Kossuth-kert, de akár a kisebb zöldövezetek is, soha nem voltak ilyen szépek és gondozottak, mint mostanában. És képzeljük el a gyönyörű szalvia-, petúnia- és tűzvirág szőnyeget feltúrva, összetaposva! Miként pár évvel ezelőtt az úgynevezett városnapokon. Mert más városok mintájára itt is gyökeret vert a nagy főtéri banzaj, ami a kulturális programok után mindig hatalmas eszemiszommal, s a zöldövezet tönkretetésével zárult. Bár sokan ma is fájlatják, hogy nem az angol-módra ápolat gyepszőnyegen vagy a színes virággyasonkon pihenhetik ki a többnapos sörözés fáradalmait, az efféle banzajnak vége. A városi tanács, ha nem is egyértelműen, de a polgármester mellé állt, kijelentve: a városnapoknak

sokkal kulturáltabb tartalmat kell adni. Rövid városnapi megemlékezés van ugyan, de a program már sokkal változatosabb, tagoltabb és több helyszínen zajlik. Nevében is más. Úgy hívják, hogy Szatmárnémeti Kulturális Napok, ami lényegében egy hatalmas szatmári fesztivál, amely májustól novemberig tart. Mindenki ízlése és pénztárcája szerint kedvére válogathat a közel ötszáz program közül. A nemrég zárult Sorompók Nélkül Nemzetközi Multikulturális Fesztivál harminc előadással várta a nagyérdeműt, azóta már volt a Kossuth-kertben népdalos és néptánc-találkozó, kézművesvásár, templomi-koncert, mazzsorett-parádé és a további kínálat is kecsegtető: jelenleg nemzetközi dzsesszfesztivál, július 8-án és 9-én nemzetközi rock-fesztivál, július 2-a és augusztus 27-e között minden szombaton részvívós hangverseny a régi főtéren, augusztus 12-e és szeptember 2-a pedig pop-folk időszak. Emellett augusztus 26-a és 28-a között a Partiumi Magyar Napok legalább ötven programmal várja az érdeklődőket. S mindez úgy, hogy a virágok pompáznak, s a sörátrak sem maradnak vendég nélkül. A szatmáriak pedig úgy érzhetik, hogy minden nap az övék, s nem kell repülőre ülniük, hogy jól szórakozzanak, tartalmasan töltsék a nyarat!

Sike Lajos

HIRDETÉS

FELHÍVÁS

A Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége felhívja az érintettek figyelmét, hogy a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által meghirdetett **Szülőföldön magyarul** című pályázat **határideje 2011. június 30-án lejár.**

A MEGHIRDETÉS PILLANATÁTÓL KEZDVE FOLYAMATOSAN ÉRKEZNEK A PÁLYÁZATOK A TELEKI OKTATÁSI KÖZPONT (545500 SZOVÁTA, RÓZSÁK ÚTJA 147 SZ.) CÍMÉRE, AHOZ EDDIG KÖZEL SZÁZEZER PÁLYÁZATOT REGISZTRÁLTAK ÉS SZÁMUK NAPRÓL-NAPRA NŐ.

Fontos tudni, hogy a már megszokott **tanulói és hallgatói támogatásokon** kívül idén az **óvodás korú gyerekek részére** is pályázhatnak a szülők.

A pályázati úton elnyert ösztöndíjakat szeptembertől fogják folyósítani, kizárólag banki átutalással. A részletekről a támogatás elnyerői külön levélben kapnak értesítést és eligazítást.

A HATÁRIDŐ SÜRGET, ÉLJENEK A LEHETŐSÉGGEL,

HOGY NE MARADJON LE SENKI, AKI MAGYAR NYELVEN

TANUL ÉS JOGOSULT A TÁMOGATÁSRA!

A pályázattal kapcsolatban részletekért látogassák meg a www.szulofoldonmagyarul.ro honlapot, vagy érdeklődhetnek munkanapokon 08 és 15 óra között a **0266 371 377** és a **0265 570 725** normál díjszabású, valamint a Romtelecom hálózatából ingyenesen hívható **0800800395** számokon.

Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége

BETHLEN GÁBOR Alapkezelő Zrt.

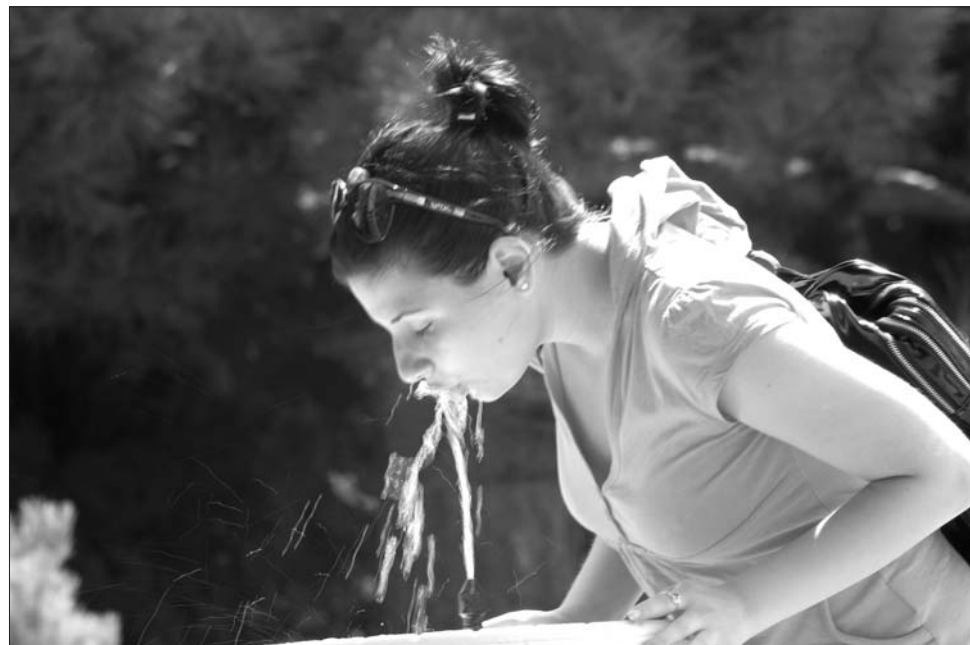
Gyilkos napfény perzseli Romániát

Sipos M. Zoltán

▶ Az ultraibolya sugárzás 11 fokos skáláján 9-es erősséget ért el a tegnapi érték: az Országos Meteorológiai intézet figyelmeztetése szerint rendkívül veszélyes sérüléseket okozhat ilyenkor a napfény. Az ország déli megyéiben narancsriasztás, a többi régióban egy fokkal enyhébb figyelmeztetés volt érvényben: bőrgyógyászok szerint 11 és 16 óra között akár tíz perc alatt is súlyos égési sérüléseket lehet szerezni a napon. Romániában ugárrászorú nő a bőrrákosok aránya: az onkológusok és a bőrgyógyászok szerint is most kell nagyon odafigyelni a megelőzésre.

Alattomos kór

Annak ellenére, hogy a hazai hatóságok folyamatosan figyelmeztetnek a sugárzás veszélyére, a lakosság jelentős része nem veszi komolyan a következményeket. Pedig Romániában is riasztóan nő a bőrdaganatok száma: Virgil Pătrașcu román onkológus szerint százezer emberből négy egészen biztosan megbetegszik, az évek során elszennvedett sugárdózis rendszerint a 40 és 60 év közöttieknek okoz rosszindulatú elváltozást, daganatos

Az Országos Meteorológiai Intézet előrejelzése szerint ma folytatódik a kánikula

Fotó: Tofán Levente

megbetegedést, különösen veszélyeztetettek a nők.

A plázson égnek

A Fekete-tenger partján tegnap is zsúfoltak voltak az üdülőtelepek. „Folyamatosan fúj a szél a tenger felől, és néhány fokkal enyhébb is a levegő, a légmozgás miatt pedig nem érződik a hőség. Azt azonban az emberek nem értik meg, hogy a sugárzás mértéke és a hőérzet nem függ össze” – nyilatkozta Cosmin Dulea, a kon-

stancái mentőszolgálat munkatársa, aki elmondta: folyamatosan érkeznek a sürgősségi központokba azok, akik az erős sugárzás miatt lettek rosszul. Tájékoztatása szerint gyakoriak a leégések, a fájdalmas bőrsérülések, és egyre több a napszúrás is. „Sokan például megtanulták, hogy erős napvédő krémeket kell használni, de elfeledkeznek a nyári kalapok viseléséről, ők akár többnapos kórházi ápolásra is szorulnak” – tette hozzá az orvos.

A tengerparti strandokon több tábla figyelmeztet a vízminőség alakulására, a sugárzás veszélyére, de folyamatosan razzáznak a helyi egészségügyi szolgálatok emberei is. „Nagyon sok baj van a kisgyerekes szülőkkal, nehéz elmagyarázni, hogy a három évnél fiatalabb gyerekek külön odafigyelést igényelnek, őket 11 óra előtt és 16 óra után sem szabad fedetlen bőrrel a napra engedni, mert esetükben a magas faktorszámú krémek sem jelentenek védelmet. Legszí-

vesebben azt mondanám, hogy ennek a korosztálynak nincs amit a tengerparton keresnie” – hangsúlyozta Liviu Cerneac, aki Mamaian teljesít orvosi szolgálatot. Viviana Iordache bőrgyógyász a hazai melanómás eseteket kutatja, és arra figyelmeztet, különösen veszélyeztetettek a gyerekek. „Nagyon fontos megérteni, hogy a bőr nem felejt, és azok a fiatalok, akik már most súlyos égési sérüléseket szenvednek a rendkívüli sugárzás miatt, fiatal felnőtt korban szembesülhetnek a melanómával” – magyarázta a kutató.

Veszélyes szökőkutak

Erdélyben némileg enyhébb volt a sugárzás, de a kánikula a tengerpartnál erősebben támadott: a 35 fokos meleget nem nyihította légmozgás tegnap, különösen az északi megyékben volt valódi „rekkenő” hőség, és a nappali melegedést éjszakai lehűlés sem követi. Kolozsváron 7,7-es erősségű volt az ultraibolya sugárzás tegnap, Alexandru Tătar bőrgyógyász szerint ez alacsonyabb a tengerparti értéknél, de nem kevésbé veszélyesebb. „Az emberekben az rögzül, hogy a napfény ellen akkor kell védekezniük, ha nyaralni

mennek, pedig pont úgy lehet égni Kolozsvár központjában, mint a Fekete-tenger partján” – hangsúlyozza a szakember, aki szerint az utóbbi években „hagyományossá vált”, hogy az emberek a köztéri szökőkutakban fürdőznek. Az orvos figyelmeztetett: ez azért is veszélyes, mert a kutakat nem közfürdőnek szánták, nem olyan a vízminőség, nem megfelelőek a higiéniai feltételek. „Ráadásul a víz közelében sokkal jobban le lehet égni, ezért rendkívül veszélyes az, amikor az anyukák beengedik pancsolni a kicsiket a víz-sugarak közé azért, hogy hűsöljenek” – tette hozzá a bőrgyógyász.

Az Országos Meteorológiai Intézet előrejelzése szerint ma folytatódik a kánikula az ország déli, délkeleti megyéiben, estére északról várható viszonylagos enyhülés. A sugárzást időszakos felhősödés gyengíti szombaton. Péntekről szombatra virradóra már viharok, felhőszakadások hozhatnak változást, a hétvégre a hőmérséklet akár tíz fokkal is csökkenhet. A lehűlés azonban rövid ideig tart, a meteorológiai előrejelzések szerint jövő héttől megint támad a kánikula, a középtávú prognózisok szerint július-augusztus száraz és nagyon meleg nyarat hoz. ◀

Végzetes baleset Szebenben

Kovács Zsolt

▶ A hétvége közeledtével megsokszorozódtak a balesetek a hazai közutakon, az esetek többségében emberi mulasztás okoz súlyos anyagi károkat és vezet tragédiákhoz: Szeben határában tegnap egy Spanyolországból érkező autóbussz 19 utasa sérült meg, egyikük pedig életét veszítette, amikor a gépjármű belefutott az út szélén szabályosan parkoló teherautóba. Az ügyben a rendőrség nyomoz, de az utasok helyszíni vallomása alapján valószínűsíthető, hogy az autóbussz vezetője figyelmen kívül hagyta a teherautó mö-

gött rendeltetészerűen elhelyezett elakadásjelzőt, sem a haszongépjármű villogó vészjelzőjét. A szebeni kerülőúton történt baleset áldozata az autóbussz pótsóforja. Ugyancsak a gépjárművezető felelősségét vizsgálja a rendőrség azzal a balesettel kapcsolatban is, amely Sepsiszentgyörgy közelében, a bodoki vasúti átkelőnél történt. A nyomozás eddigi adatai szerint a 27 éves autóvezető nem vette figyelembe a sorompó jelzését, éppen a síneken haladt át – vélhetőleg nagy sebességgel – amikor a Csík-szeredából Sepsiszentgyörgy felé haladó vonat elsodorta. Buzsi Andrea rend-

őrségi szóvivő úgy fogalmazott: ilyen súlyos vasúti baleset az elmúlt időszakban nem történt Háromszéken. Bár a szerelvény 150 métert tolta maga előtt az autót, annak vezetője súlyos sérülésekkel túlélte a balesetet. A fiatalembert a sepsiszentgyörgyi kórházban kezelik. Constantin Scurtu, a Kovászna Megyei Vasúti Rendőrség parancsnoka elmondta: a baleset miatt a térségben több órán keresztül állt a vasúti közlekedés. A Csík-szereda–Sepsiszentgyörgy között közlekedő helyi érdekű járat 100 percet késett, a Budapest–Brassó–Bukarest nemzetközi vonat pedig 65 percet várakozott. ◀

Rektorkampány a BBTE-n

Cs. P. T.

▶ Közvetlen szavazással választja meg a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem rektorát a közelgő választásokon az egyetem oktatói kara és diáksága. Magyarai Tivadar magyar tagozatért felelős rektorhelyettes bejelentette: nem jelölteti magát újra, mert fontosnak tartja a megújulást.

A rektorhelyetteseket már nem közvetlen módon választják, kinevezésükről a rektor javaslatára a szenátus dönt, várhatóan az év végén

vagy a jövő év elején. A magyar tagozatért felelős tisztviselőre a magyar tagozat vezetőtanácsa javasol jelölteket a rektornak. „A magyar oktatók két-három nevet javasolnak majd az egyetem új vezetőjének, aki köztársasági elnök módján közöljük választ ki egyet, amelyet a szenátus elé terjeszt” – magyarázta lapunknak az eljárást Veres Valér egyetemi adjunktus.

Lapunk értesülései szerint a rektorhelyettes ügyében tartandó vezetőtanácsai ülésen viták várhatók arról, kik

lehetnek a tisztségre alkalmas személyek. „Az sem biztos, hogy azok, akiket alkalmasnak tekintünk a tisztségre, vállalják a jelölést” – jelezte a jelöltállítás nehézségét lapunknak a BBTE egyik vezető beosztású magyar oktatója. Magyarzata szerint jelenleg az egyetemi intézetek szervezése, kialakítása folyik. „Képlekeny a helyzet, az sem világos, hogy a magyar tagozatért felelős új rektorhelyettesnek mekkora hatásköre lesz” – tette hozzá a neve elhallgatását kérő oktató. ◀

HIRDETÉS

Ideje felfrissíteni beteljesült kívánságainak listáját!

14,05%*
éves változó kamat a lej alapú hitelekre
THM: 14,99%

Ön tudja, miről álmodik, mi pedig segítünk a megvalósításban, ráadásul igen előnyös feltételekkel:

- maximálisan igényelhető összeg: 42.000 lej;
- előleg és kezesség nélkül;
- ingyenes életbiztosítás a kölcsön teljes futamidejére;
- 0% kezelési költség;
- 0% előtörlesztési díj;
- ingyenes számlanyitás és számlavezetés.

* 10.000 lej értékű személyi kölcsön 7 éves futamidőre, THM: 14,99%, teljes visszafizetendő összeg: 15.765,12 lej.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

személyi kölcsön

otpbank
Megbízunk egymásban

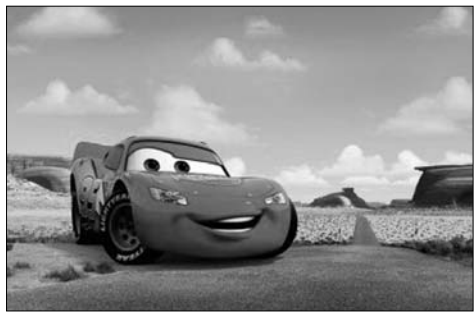
SZOMBAT

2011. június 25.

A nap filmjei

RTL Klub, 20.30
Verdák

Villám McQueen hírnévről és dicsőségről álmodik, minden vágya, hogy elhódítsa a Szelep Kupát. Egy napon a versenyverda szedi a dísztrácsait és felkerekedik. Padlógázal tart Kaliforniába, ahol hírnévre tehet szert, ha sikerül legyőznie a két legnagyobb ászt a mezőnyben. Útközben vetődik az álmos kisvárosba, Kipufogó-fürdőbe, ahol ráébred arra, mi az, ami valóban fontos az életben.

DUNA TV, 22.00
Fehér leander

Ingrid gyönyörű, szenvedélyes nő, aki egyedül neveli 15 éves kislányát. Egy szép napon felbukkan egy férfi is az életében és a nő minden szenvedélyével beleveti magát az új szerelembe. Amikor rádöbben, hogy kihasználta, becsapták és darabokra törték a szívét, Ingrid kedvenc virágából, a fehér leanderből készített halálos méreggel tesz pontot a történet végére, s ekkor kezdődik anya és lánya kálváriája.

m1, 22.05
Step Up

Nehezen kezelhető srác Tyler Gage, a táncparkett őröge. Nevelőszülőkkel él, ideje nagy részét a haverokkal az utcán tölti. Egy éjjeli balhé után a fiatalok bíróságán köt ki, ahol közmunkára ítélik. Takarítóként kell letöltenie a büntetését abban a művészeti középiskolában, ahol barátjaival randioltak. A fiú itt találkozik Norával. A táncos lány felfigyel Tyler ösztönös táncudására.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdió középhullámú adásában
15.00 Híradó
15.10 Hétvégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély! Híradás, Telefonsajáték, Nyelvtör, Világjárók
10.05 Térerő
14.00 Híradás, Aranyszalagtár, Alternatívzene
16.00 Híradó Ótóra tea: Megy a magnó, Sürült grádics, A hét zeneműve, Versmúsor, Gramofon

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, műsorism., sport
8.15 Hangoló
9.15 Cifra palota
9.55 Hírek, műsorism.
15.00 Slágerlista
16.00 Hírek, műsorism.
16.10 Láthatár
16.40 Körhinta, Zenenegyed
17.30 Sorsok az operaszínpadon
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.00 Gazdakör
7.50 Arcélek (ism.)
8.10 Cimborá Retro
8.35 Sebaj Tóbiás
8.45 Hókusz-Pókusz Cirkusz
8.50 Varjúdombi mesék
9.00 Az Ótestamentum
9.30 Rembrandt - Apák és fiúk (kan.-cseh családi film, 1999)
10.25 Nyelvtörő
11.00 Duna Party
11.40 Divathét
12.10 Carlo és vendégei
12.45 Híradó
13.05 Isten kezében
13.40 EtnoKlub
15.00 Marco Polo (olasz kaland sor.)
16.20 Szórvány
16.50 Duna Party
18.40 A megregulázott fény, avagy lézer napjainkban
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 Gálaest Kovács József operaeének emlékére
21.30 Magyar elsőők
22.00 Fehér leander (am. f. dráma, 2002)
23.45 Dunasport
0.05 Mrs. Ratcliffe forradalma (magyar-angol vígj., 2007)
1.55 Halld Izrael! (ism.)
2.20 Nyelvtörő (ism.)

TVR 1

7.10 Az ember és az idő
8.30 A románok hagyatéka
9.00 Disney klub
9.30 Babamágia
10.00 Hannah Montana (amerikai sor.)
10.35 A gyerekek televíziója
12.00 Pro Patria
12.30 Az én Európám
13.00 Határok nélkül
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.30 Disney klub
15.00 Egyszer az életben - szórakoztató műsor
17.00 Találkozunk a TVR-ben
18.45 TeleEnciclopedia
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.00 Nostalgikus évek - szórakoztató műsor, 1. rész
21.55 Ovidiu Rom kampány
22.00 Nostalgikus évek - szórakoztató műsor, 2. rész
23.00 Profzionisták (talk show)
0.10 A Ninja lázadása (amerikai akciófilm, 1988)
1.45 A dinoszauruszok földje
2.55 Történelmi emlékek
3.00 Sport (ism.)
3.15 Hírek (ism.)

VIASAT 3

10.35 Veronica Mars (am. sorozat) 11.30 Segítség, szülő vagyok! 12.25 Tim Gunn 13.25 Zsirégetők 14.20 Topmodell leszek! 16.15 Don Camillo elvtárs (olasz vígjáték) 18.30 Columbo: Kapj el, ha tudsz! (amerikai krimi, 1977) 20.10 Az én családom! (amerikai vígjáték, 2000) 22.00 Esküdt ellenségek: Különleges ügyosztály (sorozat) 23.00 Az utolsó esély (amerikai akciófilm) (ism.)

m1

6.45 Hajnali gondolatok
6.50 Balatoni nyár
Benne: Híradó, Sport hírek
10.00 Mozdulj!
10.25 Marco és Gina
10.50 A kis Amadeus
11.15 Lülü, a teknőc
11.40 Derek, a fenegyerekek (kanadai ifjúsági sor.)
12.00 Sandokan (rajzf. sor.)
12.30 Most a Budapest!
13.01 Hírek
13.05 Sztársáv
14.00 Szellem a palackból...
14.25 Delta
14.55 Magyarország
15.25 Copperfield Dávid (olasz filmdráma, 1. rész, 2009)
17.10 Magyarország története
17.40 Hogy volt!?
19.30 Rocca parancsnok (olasz sor.)
20.30 Híradó
20.55 Sport hírek
21.05 SzerencseSzombat Luxor, Ötösloottó és Joker sorsolása
22.05 Step Up (am. rom. dráma, 2006)
23.45 Hírek
23.50 Sport hírek
0.00 Bíró Eszter kvintett koncertje
1.20 Koncertek az A38 hajón

TVR 2

6.00 Biznisz óra (ism.)
7.00 Teleshopping
8.00 Épitészet (dokumentum sorozat)
8.30 Szentek és mesterségek - kultúrális magazin
9.00 Balkáni szokások
10.00 Aeroshow
10.30 Túlélő a városi dzsungelben (ism.)
11.00 Fame LAB
12.00 IT Zon@
12.30 Jamie Oliver
13.00 Testvérség a borban
13.35 Figyelem, énekelünk!
15.10 Maharal - A talizmán titka (cseh családi kalandf., 2007)
17.00 Hírek
17.30 Cirque du Soleil
18.30 Román útlevél
19.30 Dobro urban (kultúrális magazin)
20.10 Merénylet a pápa ellen (német thriller, 2008)
22.00 Hírek
23.00 Gitárok ideje
0.00 Extrém (amerikai kaland sorozat)
1.00 Jamie Oliver (ism.)
1.35 Rövid film a kettesen (ism.)
2.30 Merénylet a pápa ellen (német thriller, 2008) (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek 9.00 Sport.ro Hírek 11.00 Pontos sportidő 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Labdarúgás: Örüljünk a focinak 15.05 Forma 2 17.00 Pontos sportidő 18.00 Sport.ro Hírek 19.00 Pontos sportidő 20.15 Ne kezdj ki Seagal-al! 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Wrestling SMACK, Showtime 23.00 Fogadás a félelemmel, Showtime 0.00 Poker European Open

m2

6.50 Balatoni nyár hétvége
10.00 Fótér
10.45 Magyarország nemzeti parkjai
11.10 Natúra
11.40 Másfélmillió lépés Magyarországon
12.20 Pecatúra
12.45 Nemzeti értékeink - Vác
13.01 Fejezetek a cirkuszlexikonból
13.35 Arcok a médiában
14.25 Az öröklét örök vágya (dokumentumf.)
15.20 Kultúrkontroll
15.45 Zene A Rasszizmus Ellen
16.40 Két zsarú egy pár (krimisor.)
17.35 Öregberény (sor.)
18.05 Voyager
18.40 A Himalája ösvényei
19.40 Esti mese
20.05 Robog az úthenger (magyar sor.)
21.00 Híradó este
21.25 Sport hírek
21.30 McLeod lányai (auszt. sor.)
22.20 Halhatatlanok Társulata
0.20 Step Up (am. rom. dráma, 2006)
2.00 Stingers (auszt. krimisor.)
2.45 Két zsarú egy pár (olasz krimisor.)

PRO TV

4.00 Halálos erő 2. - Erőre erővel (ism.)
6.00 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, sport
10.00 Growing the Big One (kanadai romantikus f., 2010) (ism.)
12.00 Pro Motor - autós magazin (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Maktub - A sivatag törvénye (olasz-német minisorozat)
15.00 Álmodik a nyomor (amerikai vígjáték, 1997)
17.00 A gyűrű átka (német-olasz-angol-amerikai kalandfilm, 2004)
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Pókember (am. sci-fi akcióf., 2002)
23.00 A vesszőből font ember (német-am. filmdráma, 2006)
1.15 Pókember (am. sci-fi akcióf., 2002) (ism.)
3.15 A vesszőből font ember (német-am. filmdráma, 2006) (ism.)

ACASĂ

8.00 Analia másik arca (amerikai sorozat) 9.30 Csak a szerelem (román sorozat) 12.30 Lázadó szerelem (sorozat) 14.30 Clase 406 (sorozat) 15.30 A család (sorozat) 16.30 Igaz történetek 17.30 Vad szív (sorozat) 18.30 Bella Calamidades (sorozat) 19.30 Teresa (sorozat) 20.30 Cassandra (venezuelai sorozat) 22.30 Auróra (am. sorozat) 0.30 Clase 406 (sorozat) 1.30 Igaz történetek

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Lisa, Éliás, a kis mentőhajó, Stuart Little kisegér
11.05 Flúgos csapat (anim. sor.)
11.30 Asztro Show
12.25 Corinna (német vígj. sor.)
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Autómánia
13.45 Tuti gimí (am. drámasorozat)
14.40 Forma-1 (élő) - Európa Nagydíj Valencia Street Circuit, Valencia, Spanyolország
Az időmérő edzés közvetítése élőben
15.40 Édes, drága titkaink (am. sor.)
16.25 Robin Hood (angol kaland sor.)
17.30 Vadnyugati galiba (am. vígj., 1994)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Fókusz Plusz
20.30 Verdák (am. anim. f., 2006)
Utána: RTL-hírek
23.05 Végső állomás 3. (német-am. horror, 2006)
0.55 Gyilkos húzások (am. krimi, 2005)
2.40 Másnap (am. sci-fi sor.)
3.10 Fókusz Plusz (ism.)

ANTENA 1

5.30 101 kiskutya
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
9.00 Lányok a seregben (amerikai vígjáték, 1981)
11.00 Big Man - The False Etruscan (francia-NSZK-olasz film, 1988)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 Honey (amerikai filmdráma, 2003)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Szencziósi recepciós (amerikai vígjáték, 1993)
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 A fenébe is - szórakoztató műsor
21.45 Jackie Chan: Rob-B-Hood (hongkongi akció-vígjáték, 2006)
Sz.: Jackie Chan, Louis Koo, Yuan Yuan Gao, Michael Hui
0.30 Honey (am. filmdráma, 2003) (ism.)
2.15 Híradó, Sport, időjárásjelentés (ism.)
3.15 Jackie Chan: Rob-B-Hood akció-vígjáték, 2006) (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Hindenburg (amerikai filmdráma) 13.35 Vén csajok klubja (amerikai vígjáték) 15.10 Extralarge: Fekete és fehér (amerikai-német-olasz akcióf.) 16.50 Padlógáz (német-lux. akció-vígj.) 18.25 Aranyeső Yuccában (olasz western-vígjáték) 20.10 Az ügyfél (amerikai thriller) 22.25 Szigorúan bizalmas (amerikai krimi) 1.00 Kémjátszma (angol-am. krimi)

TV2

7.00 Látélet a Földről
7.25 Tv2 matiné
Benne: Óslények országa, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó, Eperke legújabb kalandjai
11.30 Max Steel (am. akció sor.)
12.00 Egy tini naplója (vígj. sor.)
13.00 Két Testőr
13.30 Babavilág
14.00 Mindig nyár (am. sor.)
15.00 Sliders (am. sor.)
16.00 Az Ügynökség (kan.-am. sor.)
16.50 Rűzs és New York (am. sor.)
17.40 Bűbajos boszorkák (am. sor.)
18.35 Városszülők (am. vígj. sor.)
19.30 Tények
20.00 Magellán
20.35 Beverly Hills-i zsarú 3. (am. akció-vígj., 1994)
22.30 Gyilkos donör (am. akcióf., 1998)
Közben: Kenósorsolás
0.20 San Fernando völgye (am. f. dráma, 2005)
2.15 E.ZO.TV
3.15 Kalandjártar (ism.)
3.40 Teleshop
4.10 Animációs filmek

PRIMA TV

6.00 Elveszett kincsek kalandorai (angol kaland sor.)
7.00 Fején a nagyvilág
7.30 Teleshopping
8.00 Hűtlenség (amerikai filmdráma, 2004)
10.00 Teleshopping
10.30 Autóforum
11.00 Stílustitkok - life style magazin
11.30 Sport, diéta és egy sztár otthon
12.00 Az 5 csillagos
12.30 Édes fiam, Jack (angol életrajzi dráma, 2007)
14.30 A Ron Clark Story (amerikai filmdráma, 2006)
16.30 Anyacsere - reality show (ism.)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show
20.30 Micsoda nő! (amerikai vígjáték, 1990)
23.00 Hős (hongkongi-kínai akciófilm, 2002)
1.00 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
2.00 Knadikamera
2.30 Hős (hongkongi-kínai akciófilm, 2002) (ism.)

KANAL D

8.30 Szegény gazdag gyerekek 9.30 Egyik házból a másikba 10.30 A lány akiről álmodtál (am. f. dráma) 12.30 Hírek 13.30 Ion kapitány nyila (román akcióf.) 15.15 A sors kezében (sorozat) 16.45 Szerlem.ro (ismétlés) 18.00 D-Paparazzi (ismétlés) 18.45 A nap híre 19.00 Kanal-D Hírek 19.45 Ez Románia! 20.30 Esküvő meglepetésekkel 22.30 A szerelem átka - reality show

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Befutó
Az utánpótlás magazinja
9.30 BBC Reporters
10.05 Felfedező
10.30 BBC Click
A BBC informatikai magazinja
11.05 Különkiadás
A kultúra külön kiadásban
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Palleta válogatás (am. sor.)
14.30 GyógyHír (ism.)
Egészségügyi magazin
15.05 Garázs
15.30 Ingtatlanpiac (ism.)
16.00 Híradó
16.30 Ösök tere (ism.)
17.05 Értéktelentés másként (ism.)
17.30 Európai híradó (ism.)
18.00 Híradó
18.30 Célpont (ism.)
19.05 Sziluet
20.00 Híradó
20.30 BBC Hard Talk (ism.)
21.05 Civil kaszinó (ism.)
22.00 Híradó 21
22.30 Riasztás (ism.)
A rendkívüli események műsora
23.05 Vetítő (ism.)
Válogatás magyar dokumentumfilmekből
0.05 BBC Click (ism.)

DISCOVERY

6.30 Széttépők - Nyomás!
7.00 Hogyan készült?
8.00 Autókereskedők - Suzuki SJ410
9.00 Hogyan csinálják?
10.00 Állítólág... - Elnöki kérés
11.00 Piszkos munkák
12.00 Aranyláz Alaszkaiban - Fájdalomküszöb
13.00 Akiből tengeralttjáró parancsnok lesz
14.00 Mike Brewer: Célkeresztben - A frontvonalon
15.00 Katona dolog - Ejtőernyősök
16.00 Állítólág... - Zuhanó és kilőtt golyó
18.00 Tetkóváadás - Pápua Új-Guinea
19.00 Repülj velünk Alaszkaiba! - Élet vagy halál
20.00 Piszkos munkák - Termesztudomány
21.00 A túlélés törvényei - Újra a kulisszák mögött
22.00 Édesvízi szörnyek - A mutatór
23.00 Mit nekem egy monstrum!
0.00 Állítólág... - különkiadás
2.00 Verminators - Egy irtó jó csapat

ETV

8.00 Reggeli Terefe ism.
8.30 Zene 8.45 Izelitő ism.
9.00 Reggeli Terefe ism.
9.30 Hitélet ism.
10.00 Néptánc 16.00 Hitélet ismétlés 16.30 Piacéret ismétlés 17.00 Kultúr-csepp ismétlés 17.30 Több szemközt ismétlés 18.00 Hitélet ismétlés 18.30 Híradó 19.00 Erdélyi Kávéház, ism. 19.30 Híradó 20.00 Piacéret ism. 20.30 Híradó 21.00 Több szemközt ism. 21.30 Híradó 22.00 Kultúr-csepp

VASÁRNAP

2011. június 26.

A nap filmjei

RTL, 21.00

Harry Potter és a Tűz Serlege

Az új tanévben a tizennégy éves Harrynek nála idősebb, tapasztaltabb diákokkal együtt kell részt vennie a nemzetközi Trímágus Tusán, amelyre megmagyarázhatatlan módon egy ismeretlen nevezte be. Am az iskolai verseny veszélyei elhalványulnak az immár bizonyossá váló tény mellett: Volde-mort, a Sötét Nagyúr ismét színre lépett, és nemcsak hatalmát nyerte vissza, hanem emberi alakját is.

TV2, 21.05

A titkok könyvtára 3.

Flynn Carsen ezúttal most egy árverésen szeretne mindenáron megszerezni egy vázát, mivel pontosan tudja, hogy a mindent arannyá változtató bölcsek követ rejti. Katie, a történet barátnője azonban ezt nem veszi jó néven, ezért elhagyja Flynt. Az események persze nagyon megviselik őt, ezért Charlene szabadságra küldi. Flynn ekkor furcsa álmot lát.

DUNA TV, 23.15

A többi néma csend

1912-ben Grigore Brezianu román rendező a dúsgazdag föld-birtokos-színházigazgató Leon Popescu anyagi háttérével - akár producernek is mondhatnánk - elkészítette az A Függetlenségi Háború című filmet, amelyben a lehető leghívebben próbálták bemutatni az 1877-es eseményeket, Románia függetlenségi harcát a Török Birodalommal szemben.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermekműsor
12.00 Híradás
12.05 Igézhirdetés, Délkör
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta
14.00 Itthon, Erdélyben - faluműsor
15.00 Zenés üzenetek
16.00 Híradó
16.10 Zenés üzenetek
17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
14.00 Hírek
14.10 Dalposta
15.30 Vidékről vidékre
16.00 Hírek
16.03 Nóták
16.30 Aranyhangok
17.00 Nosztalgiamuzsika
17.25 Rádióistentisztelet evangélikus
17.55 Hírek, adászárás

DUNA TV

7.25 Cimborá Retro
8.20 Hol volt, hol nem volt...

8.40 Csak az a foci (német családi vígj., 2003)
10.15 A tudomány műhelyében
10.40 Dülök szolgálai
11.00 Csángó mise
12.30 Balassagyarmat kincsei (ismerett. f.)
12.45 Híradó
13.05 Élő egyház
13.30 Élő népzene
14.05 Csellengők
14.30 Döntő pillanat (magyar f., 1938)
15.40 Múltidéző
16.10 Dunáról fúj a szél
16.20 Madártávlatból
16.45 Egy kis művészet
16.55 Illés
17.25 Vannak vidékek
18.00 Talpalatnyi zöld
18.30 Kirakat
19.00 Híradó
19.35 Mese
19.50 60 éves a Magyar Táncművészeti Főiskola (dok. f.)
20.45 Heti Hírmondó
21.30 Klubszoba
22.25 Lélek Boulevard
22.55 Dunasport
23.15 A többi néma csend (román filmdráma, 2007)
1.40 Karosi Bálint orgonál

TVR 1

7.00 Disney Klub
7.30 A hit világa - 1. rész (live)
8.20 Zarándokhelyek
8.30 A hit világa - 2. rész (live)
9.30 Ahogy elő van írva
10.00 Népi hagyományok
11.00 A falu élete
11.50 Mezőgazdasági percek
12.00 A falu élete
13.00 Utolsó kiadás
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.30 Disney Klub
15.00 TVR 55 (live)
Liana Stanciu-val
16.00 Danutz S.R.L. (live)
- szórakoztató műsor
18.00 A hatalom folyosói
19.00 Jóker, Lottó 5 /40, Lottó 6/49 és Noroc sorolás
19.40 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 Hírség vására (angol-amerikai romantikus dráma, 2004)
23.35 100%-ban garantált
0.35 A hatalom folyosói (ism.)
1.35 Nosztalgikus évek - talk show
3.20 Sport (ism.)
3.40 Hírek, időjárásjelentés (ism.)

VIASAT 3

9.45 Tim Gunn (ism.)
10.45 Zsírregetők (ism.)
11.45 Gigamad 12.15 Szex és New York light (am. sorozat) 13.15 A nagy házalakítás 15.05 Columbo: Az ingyenc gyilkos (am. krimi) 16.45 Sógorom a zugügyvéd (am. vígj.) 19.10 Kisvárosi hullócsillag (am.-kan. vígjáték) 21.00 Vészhelyzet (am. sorozat) 22.00 Miami trauma (am. sorozat) 23.00 A nemek harca (am. vígjáték, 1992)

m1

6.50 Balatoni nyár
10.05 Engedjétek hozzám
10.15 Így szól az Úr!
10.20 Katolikus krónika
10.45 Amikor gyermek voltam
11.00 Református magazin
11.25 Református ifjúsági műsor
11.30 Az utódok reménysége
12.00 Evangélikus püspöktitkás
13.01 Hírek
13.05 Telesport
14.00 Az Ushuaia expedíció
14.45 Copperfield Dávid (olasz f. dráma, 2. rész, 2009)
16.30 Hogy volt!?
18.05 Pálosok
19.00 Anno - Budapest a '30-as években
19.30 Rocca parancsnok (olasz sor.)
20.30 Híradó este
20.55 Sporthírek
21.10 Nevetni kell, ennyi az egész
22.05 A testőrök visszatérnek (angol-fr.-sp. kalandf., 1989)
23.45 Hírek
23.50 Sporthírek
0.00 Aranyfesz
0.30 A kanyaron túl (magyar f., 2001)

TVR 2

8.00 Román útleveg (ism.)
9.00 Boldogulj egyedül!
9.30 Minden pénzt megér
10.00 Hobby, szokások (ism.)
11.00 Csavargó halász
11.30 Motomágia (ism.)
12.00 Szuper elektronikus eszközök
12.30 Jamie belevág
13.00 TVR 55
15.10 Csókkal megpecsételve (am. rom. vígj., 1999)
16.50 Lehet, hogy nem tudtad
17.00 Hírek, időjárásjelentés
17.30 Balkáni szokások
18.30 Kaland és természet
19.00 Top cut
19.30 Nagy lábón
19.55 Adio
20.10 Esküdni mernék (amerikai romantikus vígjáték, 2003)
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.00 AG Weinberger zenei műsora
0.00 Dobro urban (ism.)
0.30 Építész (ism.)
1.00 Top cut (ism.)
1.30 Szentek és mesterségek (ism.)
2.00 IT zon@ (ism.)
2.35 Csókkal megpecsételve (ism.)

SPORT.RO

9.10 ProMotor 10.00 Hírek 11.00 Pontos sportidő 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Ploiesti-i harcosok 14.30 Pontos sportidő 15.00 Sport.ro Hírek 15.20 Forma 2 16.00 Fogadás a félelemmel 17.00 Pontos sportidő 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Pontos sportidő (live) 20.00 A fény harcosai 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 Labdarúgás 23.00 Gigászok harca

m2

6.50 Balatoni nyár hétvége
10.00 Kíváncsi Fáncsi
10.05 Vízipók csodapók
10.10 Rejtélyek Tesz-Vesz városban
10.35 Amika
11.00 Kristályküldetés
11.25 Balett ABC Henriettel
11.35 Egy velencei csibész Amerikába megy
13.01 Engedjétek hozzám
13.15 Katolikus krónika
13.40 Amikor gyermek voltam
13.50 Református magazin
14.20 Református ifjúsági műsor
14.25 Az utódok reménysége
14.50 Evangélikus püspöktitkás
15.55 Pillér
16.45 Don Matteo (krimisor.)
17.40 Öregberény (magyar sor.)
18.15 Voyager
18.50 A Himalája ösvényei
19.50 Esti mese
20.05 Filmfotósok
21.00 Híradó este
21.25 Sporthírek
21.30 McLeod lányai (sor.)
22.20 Akusztik
23.10 Hannibál tanár úr (magyar f. dráma)
0.40 Telesport (ism.)

PRO TV

5.15 Maktub - A sivatag törvénye (olasz-német minisorozat) (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, sport
10.00 Egy lépéssel előre (román sor.)
11.00 Álmodik a nyomor (amerikai vígjáték, 1997) (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 A gyűrű átka (német-olasz-angol-amerikai kalandfilm, 2004)
15.00 Hudson Hawk - Egy mestertolvaj aranyat ér (amerikai akció-vígjáték, 1991)
17.15 Apafej (am. vígj., 1999)
19.00 Hétvégi Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Halálós fegyver 3. (amerikai akció-vígjáték, 1992)
23.00 Életeken át (amerikai-kanadai thriller, 2004)
1.15 Halálós fegyver 3. (amerikai akció-vígjáték, 1992) (ism.)
3.15 Életeken át (amerikai-kanadai thriller, 2004) (ism.)

ACASĂ

8.00 Analia másik arca (amerikai sorozat) 9.30 Csak a szerelem (román sorozat) 11.15 Otthoni receptek 12.30 Lázadó szerelem (mexikói sorozat) 14.30 Clase 406 (sorozat) 15.30 A család (sorozat) 16.30 Vad szív (mexikói sorozat) 18.30 Bella Calamidades (sorozat) 19.30 Teresa (mexikói sorozat) 20.30 Tövismadarak (am. sorozat) 22.30 Auróra (am. sorozat) 0.30 Clase 406 (mexikói sorozat)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Benne: Lisa, Éliás, a kis mentőhajó, Kisvakond, Szilveszter és Csőrike kalandjai, Hupikék törpikék, Magilla Gorilla, Garfield és barátai
11.00 Trendmánia
11.35 Asztro Show
12.30 Törzsutas
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Tengeri óriárat (olasz krimisor.)
14.20 Magyar autósport-magazin
14.35 Forma-1 (élő) - Európa Nagydíj
17.15 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)
17.45 Pusztító tornádó (am. filmdráma, 2009)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Cobra 11 (német akció sor.)
21.00 Harry Potter és a Tűz Serlege (angol-amerikai kalandf., 2005)
Utána: RTL hírek
0.15 Match Point (angol-amerikai-ír romantikus dráma, 2005)
2.40 Portré - Riportmagazin
3.10 Másnap (am. sci-fi sor.)

ANTENA 1

5.40 101 kiskutya
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
9.00 Randi az elnök lányával (amerikai vígjáték, 1998) (ism.)
11.00 Szenzációs recepció (amerikai vígjáték, 1993) (ism.)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
14.00 Két handú és a kocsmároslány (román kalandfilm, 1993)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
16.30 SuperBingo Metropolis (verseny show) (live)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
20.20 Csillagháló - szórakoztató műsor
21.45 A fenébe is - szórakoztató műsor Mihai Bendeacal
23.00 Indíték: előítélet (amerikai thriller, 2002)
1.00 Sexy Harem Ada-Kaleh (román vígjáték, 2001)
2.45 Office (amerikai sorozat)
3.45 Indíték: előítélet (amerikai thriller, 2002) (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 A kincses sziget gyermekei 2 (új-zélandi film) 12.50 Tuti tipp a túlvilágról (ausztrál vígjáték) 14.45 Kutyakomédia (amerikai vígjáték) 16.30 Szeretném, ha szeretnél (amerikai-német vígjáték) 18.30 Padlógáz 2. (német vígjáték) 20.15 Kipurcang a bébicsős, anyának egy szót se! (am. vígjáték) 22.15 A Főnix útja (am. film) 0.20 Óriító vágy (am.-jap. thrill.)

TV2 TV 2

6.45 Reggeli gondolatok
7.15 Látélet a Földről
7.45 Tv2 matiné
Benne: Csudalények, Őslények országa, Fifi virágoskertje
12.25 Született képek (am. rajzf. sor.)
12.55 Stahl konyhája
13.25 Kalandjárát
13.55 90210 (am. sor.)
14.45 Sliders (am. sor.)
15.40 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.)
16.30 Bűbájos boszorkák (am. sor.)
17.25 A pénz boldogít (am. vígj., 1994)
19.30 Tények
20.00 Napló
20.35 Napló Extra
Mérlegen a valóság
21.05 A titkok könyvtára 3. - A Júdás-kehely átka (am. akcióf., 2008)
23.00 A kaptár (angol-német-francia akcióf., 2002)
Közben: Kenósorsolás
0.40 Ellenséges vágyak (am.-kínai-tajvani rom. dráma, 2007)
2.35 EZO.TV
3.15 Napló (ism.)
3.40 Napló Extra (ism.)

PRIMA TV

7.00 Egy kapcsolat szabályai (amerikai sorozat)
8.00 Édes fiam, Jack (angol életrajzi dráma, 2007) (ism.)
9.30 Ház, építés, design - szórakoztató műsor
10.30 Fején a nagyvilág
11.00 Levintza bemutatja
11.30 Tanulj, álmoldj, szeress!
- life-style magazin
12.30 Kacsamesék (rajzfilm sorozat)
13.00 Focus monden
14.00 Siker teszi az embert (amerikai vígjáték, 1990)
16.00 A legszebb vidéki srác
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cserezny a tortán
- reality show
20.30 Anyacsere - reality show
22.00 Jack és Jill a világ ellen (amerikai-kanadai filmdráma, 2008)
0.00 Egy szökénél jobb a kettő (amerikai-kanadai vígjáték, 2007)
2.00 Szerelmi mámor (amerikai film, 2008)

KANAL D

9.30 Mit ér a nevem? (sorozat) 10.00 Nevesünk (isméltés) 10.30 Minden eladó (román f.) 12.30 Hírek 13.30 Ez Románia! 14.15 A szakács mentette meg 15.15 A sors kezében (sor.) 16.45 Esküvő meglepetésekkel 18.45 A nap híre 19.00 Hírek 19.45 D-Paparazzi 20.30 Szemek az árnyék-ból 22.00 Rossz pénz (am. filmdráma, 2004) 0.00 The Cellar Door (amerikai horror)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Iskolapédia (ism.)
9.30 Európai híradó (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra Belpolitikai összefoglaló
12.05 Civil kaszinó Hűsbavagó kérdések, civil válaszok
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásban
16.00 Híradó
Friss napi információk
16.30 Befutó (ism.)
Az utánpótlás magazinja
17.05 Garázs (ism.)
17.30 GyógyHír Egészségügyi magazin
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Interjú Raffael Sándorral, a Cozma-ügy elsőrendű vádlottjával (ism.)
23.05 Vetítő
0.05 Kontraszt (ism.)

DISCOVERY

7.00 Hogyan készült? Sízeműveg, toronydaru, porcelán figura, dízelmotor
8.00 Autókereskedők - BMW 325i
9.00 Hogyan csinálják? Panama-csatorna/lerakóhely
10.00 Amcsi motorok - Lincoln motor
11.00 Amerikai hotrodok
12.00 Sivatagi autókirályok - Kocsisor
13.00 Autókereskedők - Mini Moke
15.00 Iparkodjunk - Üveg
16.00 Állítólág... - Ragasztószalag
18.00 Édesvízi szörnyek - Japán szalamander
19.00 Sztéptítek - Falak
20.00 Tyson új viadala
21.00 Halálos fogás - A kísérlet
22.00 A tenger gladiátorai - Ellenséges átvétel
23.00 Stan Lee bemutatja: szupermenek a valóságban
0.00 Megrázó történetek - A polipember
1.00 Futballhuligánok - Argentína
2.00 Titkok a fekete dobozból - Űtközések

ETV

7.00 Híradó ism. 7.30 Kultúrcsepp 8.00 Több-
szemközt 10.00 Híradó
10.30 Néptánc 16.00 Pi-
actér 16.30 Több-
szemközt 17.00 Hítelek ism. 17.30 Erdélyi Kávéház
18.00 Piactér ism. 17.30 Erdélyi Kávéház
18.30 Híradó 19.00 Kultúrcsepp ism. 19.30 Híradó 20.00 Több-
szemközt 20.30 Híradó
21.00 Az RMDSZ Szövet-
ségi Képviselők Tanácsá-
nak ülése

HÉTFŐ
2011. június 27.

A nap filmjei

TV2, 13.45

Apa lettem, kisapám!

Lonnie, Dominic és G az agglegények gondtalan életét éli. A három haver életét a buli, a buli és megint csak a buli tölti ki. Hogyan is lenne idejük szembenézni a ténnyel, hogy tulajdonképpen felnőttek? Egyik nap váratlan meglepetés éri őket. Az éppen aktuális barátjuk bejelentést tesznek, hogy mind a három kisbábát várnak. Ettől kezdve a fiúk élete megváltozik.

m1, 21.10
A tanú

Pelikán József hithű kommunista, aki végigharcolta elvártaival a vészterhes éveket. Most, győzelmük után, a személyi kultusz idején, gátórként is elkötelezett munkát végez. Le csap az orvhorgászra, akiről kiderül, régi barátja és harcos társa, Dániel Zoltán, aki jelenleg miniszter. Épp ez a kedves barát kutatja le akarátán kívül, amikor feketevágás miatt megjelenik a hatóság.

DUNA TV, 22.00

Négyes kettes

Ben Londonba utazik egy jó munka reményében. Eddig csak munkának tekintette a szappanoperák írását, most azonban alkalma adódik a saját bőrén kipróbálni a percnként változó kusza szerelmi felállásokat. Carly, az ismert tévésztár szárnyai alá veszi Bent és bemutatja a stábnak. Carly férje, Allen a tévésorozat producere, Fiona pedig a sztár legjobb barátja.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra
Pünkösöd - ünnepi műsor
13.05 Zenés üzenetek
14.00 Délutáni váltás
Zenedoboz, Kalendárium
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Figyelő, Törvénytár
17.55 A nap hírei rövid

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, sport
8.10 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapok igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zene, zene, zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.00 Térkép (ism.)
7.40 Építészet XXI (ism.)
8.10 Magyar első
8.30 Híradó - Reggel
8.40 Család-barát (ism.)
9.35 A dzsungel könyve (olasz-svájci-japán anim. f.)
10.05 Ördögi szerencse (cseh mesef., 2. rész)
10.35 Marco Polo (olasz kaland sor.)
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.15 Térkép - Válogatás
16.00 Heuréka! Megtaláltam!
16.30 A nap lovagjai
17.05 Scientia Hungarica (dok. f.)
18.00 Dakari (am. kaland sor.)
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.05 Szélek szárnyán (kan. sor.)
21.00 Híradó
21.10 Sport hírek
21.20 Közbeszéd
22.00 Négyes kettes (am. vígj., 2001)
23.25 Sportaréna
0.10 Aranyhal-élmékek (ír filmdráma, 2003)
1.35 Yantra (kísérleti f.)
2.05 Közbeszéd (ism.)
2.35 Sportaréna (ism.)

TVR 1

7.00 Reggeli híradó, időjárásjelentés
8.50 A palota ékköve (dél-koreai sorozat)
10.00 Replay (ism.)
12.40 Kim Suro, The Iron King (koreai sorozat)
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.45 Kurier TV
15.15 Teleshopping
15.30 Krónika - magyar nyelvű műsor
17.00 A megfelelő pár (reality show) (live)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
18.25 Kim Suro, The Iron King (koreai sor.)
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.00 Prim Plan (talk show) (live)
22.00 Mad Men - Reklámőrültek (amerikai sor.)
22.55 Gray anatómiája (amerikai sor.)
0.30 Top of the Pops Collection
1.35 Curier Tv (ism.)
2.00 Prim Plan (talk show) (ism.)
2.55 Történelmi emlékek
3.05 Sport
3.20 Hírek, időjárásjelentés (ism.)

VIASAT 3

10.15 Sógorom a zugügyvéd (am. vígjáték) 12.40 A Nagy Ó 14.55 Dawson és a haverok (sorozat) 15.50 A médium (sorozat) 16.45 Gyilkos számok (sorozat) 17.40 Két pasi meg egy csajszi (sorozat) 18.05 Egy kapcsolat szabályai (ismétlés) 18.30 Doktor House (ismétlés) 19.25 A nagy házalakítás (ism.) 20.25 Két pasi (ism.) 21.25 Doktor House (sorozat) 22.25 CSI (sorozat) 23.25 A főnök (sorozat)

m1

6.20 Hajnali gondolatok
6.23 Kárpát Expressz
6.50 Ma Reggel Közéleti műsor
10.00 Balatoni nyár
11.55 Parlamenti Napló
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Ájtáró - Finnugor nyelvokosság
14.30 Roma Magazin
15.00 Domovina
15.35 Mindentudás Egyeteme 2.0
16.30 Szent István Vándorlás
17.00 Bűvölet (olasz sor.)
17.30 Híradó
17.41 Körzeti híradó
17.55 Balatoni nyár
18.55 India - Álomok útján (brazil-indiai kaland sor.)
19.40 Futótűz (am. sor.)
20.30 Híradó este
20.55 Sport hírek
21.10 A tanú (magyar filmszat., 1969)
22.45 Tünt időz mozija
23.30 24 (am. sor.)
0.15 Az Este
0.50 Írók szövetségben
1.20 Hírek
1.25 Sport hírek
1.25 Ma Reggel (ism.)
Közéleti műsor
Benne: Híradó, sport hírek

TVR 2

6.00 Hobby, szokások (ism.)
7.00 Teleshopping
8.00 A Simpson család
8.35 Figyelem, énekelünk!
10.00 Csavargó halász (ism.)
10.30 Kaland és természet
11.00 Vallomások (ism.)
12.00 Hírek
12.30 Biznisz óra (ism.)
13.30 A bajkeverő majom (am. anim. sor.)
14.00 Miért ABC
14.35 Együtt Európába
15.30 Boldogulj egyedül!
16.00 Bűvölet (olasz sorozat)
17.00 Hírek, időjárásjelentés
17.25 Remix
18.30 Jamie Olaszországban
18.55 Adio
19.00 Biznisz óra
20.00 Három királyság (kínai sor.)
21.00 Késhegyen - informatív műsor
22.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
23.0 5 Óslények kalandorai (angol kaland sor.)
0.55 Lehet, hogy nem tudtat
1.00 Három királyság (kínai sor.) (ism.)
1.55 Szuper elektronikai eszközök

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő
12.00 Sport.ro Hírek
13.10 Külön kiadás
14.00 Sport.ro Hírek
15.00 Sport.ro Hírek
15.10 Pontos sportidő
16.00 Sport.ro Hírek
16.30 Pontos sportidő (live)
18.00 Sport.ro Hírek (live)
19.00 Pontos sportidő 19.05 Információk
21.00 Sport.ro Hírek (live)
22.00 K1
23.00 Wrestling SMACK, Showtime
0.00 Sport.ro Hírek

m2

6.20 Hajnali gondolatok
6.23 Kárpát Expressz
6.50 Ma Reggel
10.00 Körzeti magazin
10.50 Egy millió fontos hangjegy
11.10 Slovenski Utrinki
11.40 Együtt
12.05 Körzeti magazin
13.01 Híradó délben
13.15 Sport hírek
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Napló
14.00 Közvetítés a parlament üléséről
17.30 "Ércnél maradó dob" (török sor.)
17.50 Múzeumtúra
18.15 Magyar rock
19.10 1100 év Európa közepén
19.40 Esti mese: Janosch álommeséi
20.10 Robbie, a foka (sor.)
21.00 Híradó este
21.25 Sport hírek
21.30 Mindentudás Egyeteme 2.0
22.25 A Silla királyság ékköve (dél-kor. sor.)
23.25 Záróra - Török Gábor
0.15 India - Álomok útján (brazil-indiai sor.)
1.00 Futótűz (am. sor.)
1.45 A tanú (magyar filmszat., 1969)
3.30 Magyar rock

PRO TV

6.00 Egy lépéssel előre (román sorozat) (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, Könyvbemutató, Mi történik doktor úr?
10.00 Hudson Hawk - Egy mestertolvaj aranyat ér (amerikai akció-vígjáték, 1991) (ism.)
12.00 Fiatal és nyugtalan (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport
14.00 Apafej (am. vígj., 1999) (ism.)
16.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek, sport
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport
20.30 Swamp Shark (amerikai sci-fi, 2011)
22.30 Pro Tv hírek, sport
23.00 CSI: New York-i helyszínelők (amerikai-kanadai krimisorozat)
0.00 Szellemeikkel suttogó (amerikai sorozat) (ism.)
1.00 Swamp Shark (amerikai sci-fi, 2011) (ism.)
2.30 Pro Tv hírek (ism.)

ACASĂ

8.00 Otthoni receptek
9.30 Csak a szerelem (román sorozat) 12.45 Láza-dó szerelem (sorozat) 14.15 Clase 406 (sorozat) 15.30 A család (mexikói sorozat) 16.30 Igaz történetek 17.30 Vad szív (mex. sorozat) 18.30 Bella Calamidades (sorozat) 19.30 Teresa (sorozat) 20.30 Cassandra (sorozat) 22.00 Éjszakai történetek 22.30 Auróra (amerikai sorozat) 23.30 Clase 406 (sorozat)

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Fókusz Plusz Magazin (ism.)
7.25 Fókusz Reggel
7.55 Reggeli
10.05 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mex. sor.)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Asztro Show
14.30 Fél kettő Magazin a legjobb történetekkel
15.20 Sue Thomas - FBI (am. sor.)
16.20 Sue Thomas - FBI (am. sor.)
17.15 Mindörökké szerelem (mex. sor.)
18.20 Ezel - Bosszú mindhaláláig (török sor.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 A mentalista (am. krimisor.)
21.05 Fókusz
21.40 Barátok közt (magyar sor.)
Közben: RTL-hírek
22.20 Dr. Csont (am. krimisor.)
23.15 Hazudj, ha tudsz! (am. krimisor.)
Utána: RTL hírek
0.25 Gyilkos elmék (am.-kan. krimisor.)
1.20 Gyilkos elmék (am.-kan. krimisor.)
2.15 Reflektor - Sztármagazin

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
8.00 Reggeli matiné - Razvan és Dani műsora
10.00 Sajtószemle Mircea Badeaval
11.00 Herkules (am. sor.)
12.00 Az elveszett ereklyék fosztogatói (amerikai-francia-német sorozat)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
13.50 Mutassalak be a szüleimnek
15.00 Canan - Lopott sors (sorozat)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorge műsora
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 Mutassalak be a szüleimnek
22.15 Canan - Lopott sors (sorozat)
23.15 Híradó, Sport, időjárásjelentés
23.45 Bűnös show - Dan capatos szóra
1.00 Házasság olasz módra (olasz-francia filmdráma, 1964)
3.45 Közvetlen hozzáférés (ism.)

FILM+

8.05 Teleshop 11.10 Egy gyilkosság felfedezése (amerikai thriller) 13.10 Találkoztunk már? (kan. thrill.) 15.00 Az élet ára (francia film) 16.50 A Mid-somer gyilkosságok (sorozat) 18.45 Extralarge: Fekete és fehér (amerikai-német-olasz film) 20.30 Az emberevő cápa (olasz-amerikai katasztr. f.) 22.20 Különös kegyetlenséggel (amerikai film) 0.30 A pusztító ring (dél-koreai-amerikai akciófilm)

TV2 TV 2

7.00 Magellán (ism.)
7.25 Tények Reggel
7.55 Mokka
10.00 Mokka habbal
10.55 Stahl konyhája (ism.)
11.00 Babapercek
11.10 Teleshop
12.45 Második élet (ism.)
13.45 Apa lettem, kisapám! (amerikai vígjáték, 2004)
15.15 EZO.TV
16.25 Második élet (am.-kol.-mex. sor.)
17.25 Seherzádé (török drámasorozat)
18.05 Update Konyha
18.25 Seherzádé (török drámasorozat)
19.30 Tények Hírműsor
20.20 Aktív
21.15 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.20 NCIS (am. krimisor.)
23.20 NCIS: Los Angeles (am. krimisor.)
Közben: Kenőcsorolás
0.15 Aktív
0.20 Különleges ügyosztály - Párizs (francia krimisor.)
1.20 Tények Este - Hírműsor
1.55 EZO.TV
2.30 Gyilkosság második állásban (amerikai akció, 2003)

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán (ism.)
7.00 Jack és Jill a világ ellen (amerikai-kanadai filmdráma, 2008) (ism.)
9.00 Teleshopping
9.30 Szívek találkozása (indiai sorozat)
10.30 Aki tud az nyer! 11.30 Ismerkedj, álmodj, szeress! 12.30 Teleshopping
13.00 Kacsamesék (amerikai rajzf.)
13.30 Teleshopping
14.00 Szívek találkozása (indiai sorozat)
15.00 Lost in Austen (angol sorozat)
16.00 Titkos szerelmek (telenovella)
17.00 Lököttek (román sorozat)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán
20.30 A legszebb vidéki fiú - reality show
22.15 Lököttek (román sorozat)
23.00 Titkos szerelmek (telenovella)
0.00 Vörös kommandó (amerikai akció, 2003)
2.30 Hírek (ism.)

KANAL D

7.30 Reggeli kávé 10.00 Családi történet 12.30 Kanal-D Hírek 13.15 Légy az enyém 15.00 Teleshopping 15.15 A sors kezében (török sorozat) 16.45 Célpontban 18.45 A nap híre 19.00 Kanal-D Hírek 20.00 Nevezzünk 20.30 Szerelmek és büntetés (török film) 22.30 Szemek az árnyékban 0.00 Eli Stone (am. sorozat) 1.00 Kanal-D Hírek 2.00 Szerelmek és büntetés (török film)

HÍR TV

7.00 Befutó (ism.)
Az utánpótlás magazinja
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
9.05 Kontraszt (ism.)
10.30 Napról napra (ism.)
10.35 BBC Hard Talk (ism.)
11.00 Híradó
11.30 Európai híradó (ism.)
12.05 Ősök tere (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
15.05 Civil kaszinó (ism.)
Hűsbavágó kérdések, civil válaszok
16.00 Híradó (ism.)
Friss napi információk
16.30 BBC Click (ism.)
A BBC informatikai magazinja
17.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Civil kaszinó (ism.)
20.00 Híradó
Friss napi információk
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá
23.00 Híradó
23.30 Pálya
0.05 Rájátszás

DISCOVERY

7.00 Hogyan készült?
8.00 Autókereskedők - MGB GT
9.00 Hogyan csinálják? Villamosság, úszódaru, Víz/LED-ek, Ferrari
10.00 Hogyan készült? - 12.00 Sztétpítők - Tűzben égve
12.05 Amcsi motorok - Wendy motorja
13.00 Autókereskedők
14.00 Állítólag...
- Konyhai katasztrófák
16.00 Hogyan készült?
17.00 Amcsi motorok
18.00 Les Stroud és a túlélés titkai
19.00 A túlélés törvényei
- Déli mocsarak
20.00 Állítólag...
- Népszerű mítoszok
21.00 Sztétpítők
21.30 Hogyan készült?
22.30 Lehetséges lenne?
- Ironman,
Batman és a kigyónő
23.30 Elraboltak - megmentettük - Életben van?
0.30 Autókereskedők - Range Rover
2.30 Sztétpítők - Az időjárás viszontagságai
3.00 Állítólag...
- Népszerű mítoszok

ETV

7.00 Napraforgó 9.00 Többismeret 16.00 Híradó 16.15 Kultúrcepp ism. 16.35 Kárpát Expressz 17.00 Ájtáró 17.30 Híradó 17.40 Izelítő 17.50 Egészséges percek 17.55 Könyvajánló 18.00 Reggeli terefe 18.30 Híradó 19.00 Piacról 19.30 Híradó 20.00 Lakatos Iván. A vízcsapp kivájja a követ, dokf. 20.40 Zene 21.00 Piacról ism. 21.30 Híradó 22.00 Ájtáró, ism. 22.30 Híradó

Június 24., péntek

Az év 24. hete és 175. napja, hátravan 190 nap

Ma a **Jánosok** és **Ivánok** ünnepelnek. A János bibliai eredetű férfinév, a héber Yohhanan névből, illetve ennek latin Johannus formájából származik. Jelentése Jahve megkegyelmezett. Az Iván férfinév a János név szláv formájából illetve a régi magyar Jovános, Ivános változatából származik.

Szombaton **Vilmos**, **Maxim** és **Vilma** napja lesz. Vasárnap a **Pál** és **Adonisz** nevéket köszöntjük.

Évforduló

- 1812 – Bonaparte Napóleon serege átlépi az Orosz Birodalom határát.
- 1880 – Először adják elő egy Keresztelő Szent János-napi banketten Quebecben a Saint-Jean-Baptiste Society (Keresztelő Szent János Társaság) részére komponált hazafias dalként a későbbi Kanadai himnuszt.
- Június 25., szombat**
- 1950 – A koreai háború kezdete: Észak-Koreai támadás Dél-Korea ellen.
- 1991 – Szlovénia kilép a jugoszláv államszövetségből, és kikiáltja függetlenségét.
- Június 26., vasárnap**
- 1917 – Megérkeznek Európába az első amerikai katonák, végleg eldöntve az I. világháború kimenetelét.

- 1945 – San Franciscóban elfogadják az ENSZ alapokmányát. A szervezet október 24-én kezdi meg működését formálisan is.
- 1974 – A vonalkód első kereskedelmi felhasználása az Amerikai Egyesült Államokban.

Vicc

Közúti ellenőrzéskor igazoltatja a rendőr a jó tündért, aki így szól hozzát: – Rendőr, a lelked mélyén jó ember vagy. Teljesítem három kívánságodat! Mit kérsz? – Személyit, jogosítványt, forgalmi engedélyt!

Recept

Házi eperfagyalt:
Hozzávalók: 40 dkg friss eper, 1 kis pohár joghurt, 100 ml tejszín, 50 ml cukrozott sűrített tej, 2 ek. akácméz.
Elkészítés: Az eperfagyit érdemes fogyasztás előtt egy nappal elkészíteni, így éjszaka kellőképp megfagy. A joghurtot a sűrített tejjel, a tejszínnel elkeverjük, majd homogénre keverjük a mézzel. A friss eperrel együtt, turmixgépben ledaráljuk és mélyhűtőbe tesszük. Amikor a fagyalt kezd kissé megkeményedni, elektromos vagy kézi habverővel keverjük habosra. Tegyük vissza, és ismételjük meg a keverést óránként legalább 3-4 alkalommal, így a fagyisűrű, krémes és egyenmő lesz.

A hatos lottó nyerőszámai:
49, 38, 32, 36, 10, 22.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)
 Munkája során használja fel egyedül ötleteit, mert azok sikerhez vezetnek. Jó úton halad egy szilárd anyagi helyzet megteremtésén, s ez lelkesebbé teszi.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)
 Sok öröm és élmény éri a közeljövőben. Lehet, hogy a keltetésnél többet is költ, de higgye el, hogy megéri.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)
 Mindenképpen szeretne egy kis összeget félretenni a nyári szabadság idejére, hogy kissé gondtalanul szórakozhasson.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)
 Társa több belátást és megértést kér, mint amennyit ön adni tudna. Fárasztják az unos-untig hangzottatott kifogások, a régi ígéretek.

OROSZLÁV (VII. 23.–VIII. 23.)
 Nyári szabadsága előtt minden gondolata a pénz körül forog. Olyan ötlete támadhat, amelyből bevétele lehet. Végre nem kell minden forintért megdolgoznia.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)
 Úgy arathat újra sikert, ha nagyon gyorsan tud dönteni, és nem hagyja más érvényesílni. Most némi macakosság sem árt.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)
 Ha fárasztó utazásra szánja el magát, nem menekülni kíván, hanem új élményekre vadászik. Szeretné alaposabban megismerni az életet, és így önmagát is jobban meg fogja ismerni.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)
 Ön érzékeny alkat, szereti megfigyelni az embereket. Ma szembe kell néznie a saját helyzetével. Kap elegendő gyengédséget? Remélhetőleg igen lesz a válasz.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)
 Megállás nélkül robotol. Ön ebben nem talál semmi különösöt, de így nem jutott ideje arra, hogy bizonyos eseményeket összefüggéseiben átgondoljon.

BAK (XII. 22.–I. 20.)
 Jó kapcsolatot tud tartani a környezetében lévő emberekkel, amelyek megkönnyítik előbbre jutását. Néhány aprósággal ajándékozta meg magát.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)
 Tegye megnyerővé külsejét. Vátsároljon néhány új, elegáns ruhát. Jó ízlése van, így könnyen el tudja varázsolni az embereket.

HALAK (II. 20.–III. 20.)
 Felesleges dolgokra ne adjon ki pénzt, de most nem kell a foga-hoz verni a garast. Tartsa ésszerű keretek között kiadásait.

Ma

A következő napok időjárása

Szombat: 16°C, 23°C
 Vasárnap: 20°C, 17°C

Felhős idő várható többfelé esővel, záporral, zivattal. Szeles idő várható.

Napközben erősen megnövekszik a felhőzet, néhol zápor is kialakulhat. Szeles lesz az idő.

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	29°C	15°C
Brassó	26°C	12°C
Bukarest	32°C	19°C
Csiksereda	26°C	13°C
Kolozsvár	27°C	12°C
Marosvásárhely	29°C	13°C
Nagyvárád	28°C	15°C
Szatmárnémeti	26°C	14°C
Temesvár	28°C	15°C

Északnyugat, nyugat felől erősen megnövekszik a felhőzet, és egyre többfelé várható eső, zápor, zivatar. Északnyugatra fordul megerősödik, helyenként viharossá fokozódik a szél.

Szellemi műhely

Horváth István

***	DERELYE	NÉMET Ó	FÉNYES VÉDOBEVONAT	ADDIS ABABA LAKÓJA	HÉT VÉGE!	LISTÁT FELOLVAS	MELYIK EGYÉNE?	ELEKTRODINAMIKA (RÓV.)	FRANCIA BIBOROS XIII. LAJOS IDEJÉBEN
OKRÓCSA GÖNGYÖL									
BÚZÁT VÁG					LIDIA BECÉZVE ÉRZÉKSZERV				
AJÁNLOTT LEVÉL JELZÉSE		EGY PICIT ÉSZAK-AFRIKAI NÉP						FONTOS VITAMIN AUTÓT JAVÍT	
SZIDALMAZÓ							MÁSHOL, DE BENTI NŐI VÁLLKENDŐ		
TUPOLJEV GÉPE			ERMÉSE TESEN BILÉTA						
RASSZ				ORSZÁGÚT FOGADÓ FÖLD-, TALAJ-					
ÜRGE LAKJA					PAPAGÁJ-NEV AZONOS BETŰK				
ESZIK A NYÁJ						TOMMY ... JONES; SZINESZ			
UNILATERÁLIS						DIES			

Új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
 Bukarest, 3. kerület, Lipszani u. 29-31 sz., I. emelet. Telefon/fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
 Redakcia „Új Magyar Szó” OP 15, CP 40, sector 5, Bucuresti

Mb. felelős szerkesztő:
 Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
 Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
 Agoston Hugó

Főmunkatársak:
 Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők:
 Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
 Bogdán Tibor (Hátér)
 Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
 Turós-Jakab László (Sport)
 Farkas István (Kultúra, Média)
 Orosz Anna (Életmód)
 Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószervező:
 Osváth Annamária

Tudósítók:
 Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
 Tofán Levente

Grafikus:
 Horváth István

Tördelőszerkesztők:
 Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
 Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
 Baricz István – 0788-488739
 Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó),
 Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
 Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
 1 hónapra 15 lej,
 3 hónapra 38 lej,
 6 hónapra 75 lej,
 12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)
 ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közzölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
 Alapította az RMDSZ

agnus
 RADIO 88.3 FM
 naponta 03-08 és 12-15, csütörtökön 19-23 óra között a világhálón:
 www.agnusradio.ro

Sláger Rádió
 fm 105.9

95 FM SICULUS Rádió

95.1 fm Paprika Rádió
 Fülön csíp.

94.0 fm PROFÍ RÁDIÓ
 A ZENE ÁRAD BELŐLE

MÉDIAPARTNEREK
KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
 FM 95,6
 www.radiocluj.ro

Sandu átlátott a szitán

Labdarúgás

T. J. L.

► Nem sikerült véghezvinnie tervét Dumitru Dragomirnak, a labdarúgó profiliga (LPF) elnökének: a Román Labdarúgó-szövetség (FRF) pár tollvonással húzta át a LPF-vezető számításait. Dragomir úgy okoskodott, hogy miután a viharos hétfői végrehajtó bizottsági ülésen elhatározták, hogy licenccsúgyban a fellebbviteli bizottság döntései ne legyenek véglegesek, a Poli, a Gloria és a Bihar FC maradhat az élvonalban – legalábbis a nemzetközi Sportdöntőbírók (CAS) ítéletéig.

A FRF azonban átlátott a szitán, és meghiúsította Mitica Dragomir tervét. A háromtagú (Mircea Sandu, Dragomir, Octavian Goga) sürgősségi bizottság ülésén ugyanis elhatározták, hogy a fellebbviteli bizottság döntései 21 napon belül megővhatók ugyan a CAS-nál, de ez az eljárás nem hatálytalanítja azokat.

Ez pedig azt jelenti, hogy a licenc hiányában a Poli, a Gloria és a Bihar FC sem,

A licenccsúgyban Mircea Sandu és Dumitru Dragomir más-más álláspontot képvisel

indulhat a 2011–12-es Liga-1-idényben. Az ügyet bonnyolítja, hogy a CAS június utolsó napján, azaz jövő csütörtökön beszűnteti működését, két hónap szabadságra megy. Bár mindhárom érintett csapat már a nemzetközi Sportdöntőbírókhoz fordult, szinte semmi esély nincs arra, hogy a hátralevő pár napon belül döntés születessen. Mi-

után pedig a CAS leghamarabb szeptemberben közli ítéletét, az a legvalószínűbb, hogy a temesvári, a beszercei és a nagyváradai alakulat már csak legfeljebb anyagi kártérítésre számíthat, persze csak számukra kedvező döntés esetében.

A FRF már az élvonalban megüresedett hely betöltése ügyében is intézkedett, osztályozót írt ki. Július 2-án és 6-

án a Săgeata Năvodari és a Szebeni Voința küzd meg, oda-vissza alapon, a Liga-1-ben szereplés jogáért, azaz a Liga-2 Keleti csoportjának harmadik és annak Nyugati csoportjának negyedik helyezettje a 2010–11-es pontvadászatban.

A jelenlegi állás szerint a Liga-1-ből kiesett az Universitatea Craiova, a Victoria Brănești és az Unirea Urzi-

ceni, miután a negyedik búcsúzó, a Sportul Studentesc marad, mert megüresedett egy hely, és megvan élvonalbeli szerepléséhez szükséges licence. Feljutó a Ceahlăul Piatra Neamț és a Concordia Chiajna, valamint a Petrolul Ploiești és – a nagyváradai gárda helyett – a CS Mioveni.

Miközben lassacskán elcsitul a vihar, és mintha minden visszazökkenne a rendes kerékvágásba, Marian Iancu dül-fül és fenyegetőzik: a Temesvári Poli mecénása képtelen elfogadni a csapatát érzékenyen érintő döntéseket. A magyarországi Tiszaújvárosban edzőtáborozó lila-fehér gárda pedig közben már első előkészületi mérkőzését is lejátszotta: 1-2 a Ferencvárossal. A temesvári gólszerző Axente volt, aki szünet után jutott szóhoz. Dusan Uhrin Jr. Lepmets – Scutaru, Ghionea, Luchin, Sepsi – Curteanu, Poparadu, Tameș, Rocha – Goga, Nikolici összeállításban kezdett, a második félidőben játszott még Mera, Matei, Pătraș, Axente, Zăgrean, Popovici, Sandu és Chițu. ◀

► Röviden

Kolozsvári gólzápor

Az Ausztriában edzőtáborozó CFR 1907 16-0-ra verte tegnap az FC Bischofshofen, a kolozsvári labdarúgócsapat góljain Piccolo, Bastos (2), Nicolar, Cadu, Bud (2), Batin, Sougou (3), Diogo, Negruț (4) és Lionn osztozott. A Rapid ukrán csapattal játszott, a Karpati Lviv 2-1-re nyert. Răzvan Lucescu csapatának gólját Ciolacu szerezte.

A Santosé a trófea

Története során harmadszor a brazil Santos nyerte meg Dél-Amerika legrangosabb labdarúgó klubsorozatát, a Libertadores Kupát, miután a gól nélküli döntetlent hozó első meccset követően szerdán hazai pályán 2-1-re legyőzte az uruguayi Penarolt. A meccs lefújását követően egy ideig nem az ünneplésé volt a főszerep, ugyanis a két csapat játékosai egymásnak estek, percekig ütöttek és rugdosták egymást, ráadásul néhány berohanó néző is csatlakozott a verekezéshez.

Büntett az UEFA

Szurkolói huliganizmus miatt az Európai Labdarúgó-szövetség (UEFA) 80 ezer euróra büntette a horvát szövetséget. Horvátországot már többször figyelmeztette az UEFA, a mostani büntetés a június 3-án játszott Grúzia elleni Európa-bajnoki selejtezőn történtek következménye. A 2-1-re megnyert meccsen a horvát drukerek a lelátón törtek-zúztak, ráadásul fasiszta jelszavakat kiabáltak és horogkeresztes zászlókat lengettek.

Banánt szántak Roberto Carlosnak

Négy hónap alatt másodszor volt szenvedő alanya az orosz szurkolók rasszista megnyilvánulásának Roberto Carlos, az Anzsi Mahacskala világbajnok brazil labdarúgója. A 38 éves hátvédnek szerdán a Szamara otthonában 3-0-ra megnyert összecsapás utolsó percében dobta be egy banánt a hazai táborból, az Anzsi csapatkapitánya ezért tiltakozással lement a pályáról. A Szamara honlapján elnézést kért a dél-amerikai légióstól, a Volga menti klubot ugyanakkor a pénzbüntetés mellett pontlevonással is sújthatja a szövetség.

Mutu Cesenában

Tegnap az olasz Serie A legutóbbi idényében 15. helyen zárt Cesena játékosa lett Adrian Mutu. Marco Giampaolo csapata a kilencedik a román labdarúgó karrierjében, a FC Arges, (1996–1999), a Dinamo (1999–2000), az Internazionale (2000), a Verona (2000–2002), a Párma (2002–2003), a Chelsea (2003–2004), a Juventus (2005–2006) és a Fiorentina (2006–2011) után.

Nem ment a románoknak

Tennisz

T. J. L.

► Esőszünetekkel és másnapra halasztott mérkőzésekkel, döcög a wimbledoni nyílt teniszbajnokság „karavánja”. Egyesben már nincs román játékos versenyben. Utolsóként tegnap Simona Halep búcsúzott, aki miután megnyerte az első szettet (6-3), a következő ket-

Halep szettet rabolt a címvédőtől

tőben alulmaradt a címvédő és idén hetedik kiemelt amerikai Serena Williamsszel szemben (2-6, 1-6)

A második körben búcsúzott Alexandra Dulgheru (0-6, 2-6 az orosz Szvetlana Kuznyecovával) és Monica Niculescu (3-6, 0-6 a spanyol Maria José Martínez Sanchezszel) is. Élete második Grand Slam-tornáján, Irina-Camelia Begu nem jutott túl az első fordulón, miután 6-7 (3), 6-4, 2-6 arányban alulmaradt az olasz Flavia Pennettaival (21.) szemben.

Nem jutott a legjobb 32 közé Victor Hănescu, akit az amerikai Andy Roddick (8.) győzött le 6-4, 6-3, 6-4-re a második fordulón. Az

amerikai Varvara Lepchenko oldalán Simona Halep a párosoknál is búcsúzott, már az első fordulón, csakúgy, mint a Marosi Katalin–Veszna Dolonc magyar–orosz duó. A Sorana Cârstea–Ajumi Morita román–japán páros nyert az első fordulón.

Az ötszörös győztes amerikai Venus Williams (23.) hosszú csata után jutott a legjobb 32 közé, miután 6-7 (6), 6-3, 8-6-ra verte a japán veterán Date-Krumm Kimikót.

További érdekesebb eredmények a második fordulóból: Vera Zvonarjova (orosz, 2.)–Jelena Vesnyina (orosz) 6-1, 7-6 (5), Victoria Azarenka (fehérorosz, 4.)–Iveta Benesova (cseh) 6-0, 6-3, Roberta Vinci (olasz, 29.)–Rebecca Marino (kanadai) 7-6 (3), 6-2, Ana Ivanovic (szerb, 18.)–Eleni Daniilidou (görög) 6-3, 6-0, Dominika Cibulkova (szlovák, 24.)–Polona Hercog (szlovén) 6-1, 6-2, Nagyja Petrova (orosz)–Anasztaszja Pavljucsenyikova (orosz, 14.) 6-3, 6-3, Tomas Berdych (cseh, 6.)–Julien Benneteau (francia) 6-1, 6-4, 6-2, Richard Gasquet (francia, 17.)–Igor Kunicin (orosz) 6-1, 6-4, 6-4, Rafael Nadal (spanyol, 1.)–Ryan Sweeting (amerikai) 6-3, 6-2, 6-4, Andy Murray (brit, 4.)–Tobias Kamke (német) 6-3, 6-3, 7-5, Simone Bolelli (olasz)–Stanislas Wawrinka (svájci, 14.) 7-6 (5), 6-3, 7-6 (5), Gael Monfils (francia, 9.)–Grega Zemlja (szlovén) 4-6, 6-3, 6-3, 7-6 (7), Robin Haase (holland)–Fernando Verdasco (spanyol, 21.) 6-3, 6-4, 4-6, 6-2, Feliciano Lopez (spanol)–Rainer Schüttler (német) 7-6 (3), 6-7 (3), 6-2, 6-2. ◀

Taroltak a montenegróiak

Kosárlabda

Turós-Jakab László

► A meglepetések elkerülték a Lengyelországban zajló, 33. női kosárlabda-Európa-bajnokság második fázisának első mérkőzéseit: az F csoportban a favoritok nyertek. Tökélyre vitt csapatjattal, az Eb-újonc Montenegro kiütötte Horvátországot (81-60) is, s megőrizte veretlenségét a kontinensviadalon. Iva Perovanovic 25 pontig jutott s 15 lepattanót is szedett, a győztesek 24 gólpaszt adtak ellenfeleik 14-ével szemben.

Második vereségét szenvedte el a házigazda lengyel válogatot, amely 62-53-ra

kapott ki a lett csapatától. A baltikumiai pontos dobásaiért köszönhetik sikerüket, no meg Basko 19 és Kublina 14 pontjának. Szünetben még a lengyelek vezettek (33-29), de a harmadik negyedben mindössze 7 pontot tudtak csak gyűjteni.

A késő esti mérkőzésen francia válogatot meglepően simán, 79-55-re győzte le a spanyol csapatot, miután a zárónegyedben hengerelt: 33-7. A harmadik negyedben még 48-44-re vezettek az ibériaiak, de a továbbiakban egyetlen pontot szereztek ellenfeleik 26-jával szemben, s 70-49-es francia vezetéskor már minden eldőlt. A győztesektől hárman is 15 pont felett dobta, s a csapat 37-

22-re nyerte a lepattanók párharcát.

Ma spanyol–lett (16.30 óra, sport1), horvát–lengyel (19.30) és montenegrói–francia (21.30, sport1) párharcokat rendeznek az F csoportban. Ezeket megelőzően a sorrend: 1. Montenegro 6 pont (217-170), 2. Lettország 6 (188-170), 3. Franciaország 5 (221-154), 4. Spanyolország 4 (190-208), 5. Lengyelország 3 (169-210), 6. Horvátország 3 (161-234).

Tegnap az E középdöntőcsoport csapatai mutatkoztak be, de lapzártáig csak egy mérkőzés fejeződött be: a litvánok 64-63-ra verték a briteket. A forduló keretében fehérorosz–orosz és török–cseh párharcokat rendeztek. ◀

A francia válogatot meglepően simán, 79-55-re győzte le a spanyol csapatot

Agyag és tűz művésze

Hiripi Zsuzsanna szerint a keramikus esetében nem elég az alkotói tehetség, több mesterséget ismerni kell

Az, hogy Szatmárnémetiben manapság mindössze egy keramikus dolgozik, nem annyira a tehetségek hiányát bizonyítja, mint inkább azt, hogy ez a művészeti ág a tehetség mellett széles körű szakmai tudást és nem mellesleg fizikai erőnlétet is igényel. A tény arra is utal, hogy többen inkább könnyebb úton és egyszerűbb eszközökkel kívánják megvalósítani művészeti elképzeléseiket. Interjúalanyunk viszont hetven évesen is úgy alkot, ahogyan évtizedek alatt megszokta, mert amit ő művel, azt nem lehet a felgyorsult élettempó, a divat vagy a nagyobb pénzszerzés miatt netán folyamatokat kihagyva fokozni.

Sike Lajos

► **Születésnap kiállítása** Szatmárnémetiben, ilyen szépen formatervezett és eredeti színhatású falilámpákat, dísztányérokat, virágtartókat és más használati tárgyakat, de azt is mondhatnánk, a szó nemesebb értelmében, dekoratív cserépedényeket ritkán látni a műanyag korában. Sejtjük, hogy miért csak harmincöt-egyven alkotás képviseli az életművet, miközben rengeteget dolgozott és művészetét nemcsak Európában, de Amerikában és Ausztráliában is megismerték. Talán éppen ez a „baj”?

– Ha azt mondom, hogy jelenleg a lakásomban és műtermemben ez az egyetlen kész dísztányér található, amellyel lefotóztam, már válaszoltam is a kérdésre. Általában csak a hibás darabokat és azokat a munkákat szoktam megtartani, amelyeket mérföldkőnek tartok. Am igen gyakran legkedvesebb munkáimtól is kénytelen vagyok megválni, mert vendégeim, barátaim valósággal lekönyörögik a falról. Így került el, szóródtak szét munkáim három földrészen. Vették, vitték ajándékba a fél világ országaiba. De az is abba az irányba hatott, hogy volt néhány kiállításom határon túl is. S nem is csak Verőcén és Sopronban, de például Stuttgartban is. Máskor én ajándékozom el kedves tárgyaimat olyan embereknek, akik segítenek nekem, tettek vagy tesznek értem valamit. Ugye, az én koromban egyre nagyobb szükség van ilyesmire! Meg hát ez a sok kép, festmény, grafika, szobor, kispasztika is úgy került hozzám, ahogy művészembereknél szokott, cserével! Legálább kéttucat nevet említhetnék, Balogh Lajostól Szejke

Vilmosig. Szatmári Ágnesztől Starmüller Katalinig, Gézáig és György Albertig. Ezek a barátok is ma már legalább hét országba szóródtak szét. Készültem én a kiállításra, de még mennyire, ám az elmúlt hónapokban az ott látottaknál többet nem tudtam összehozni.

► **Talán az ilyenkor szokásos kölcsönzés segíthetett volna, hiszen alig van Szatmárnémetiben olyan ismeretebb értelmiségi vagy műpártoló, akinél ne volna egy-két Hiripi-kerámia!**

– Igen, nekem is többen mondták már a kiállítás megnyitóján, hogy miért nem szoltam, szívesen kiségitenek. Ám fene tudja, lehet, másoknál szemérmesebb vagyok, és arra gondoltam, az emberek néhány napra se válnak meg könnyen megkedvelt tárgyaiktól. Ugye, volt már rá példa, hogy a kiállításról vagy az oda és vissza vezető úton eltűntek dolgok. Meglehet, azért sem szoltam, mert én elsősorban saját örömeimre alkotok, aztán sok kedves munkámat viszontlátva, a kiállítás után úgy éreztem, hogy hirtelen nagyon szegény lettem, az elviselhetőnél sivárabb lett az életem. Hosszabb idő kell, hogy ezt az úrt az új munkák kitöltéssék.

► **Beszéljünk a pályakezdekről.**

– Családunknak az erőszakos kollektivizálásban megroppant anyagi helyzete arra készítetett, hogy a líceum elvégzése után mindjárt munkát vállaljak egy virágcserepkészítő műhelyben. Egy ideig amolyan irodakukac, vagyis könyvelő voltam, ami fölötté unalmas volt, egyáltalán nem láttam, miként tudnám önmagamot megvalósítani. Amikor csak lehe-

tett, ki-kimentem a cserepek közé, azt a munkát izgalmasabbnak tartottam. Elkezdtem korongozni, s annyira megfogott, hogy otthagadtam. Ebben Viski Károly fazekasmesternek is nagy szerepe volt. Nagyon értette a mesterséget, igaz, abban nőtt fel. Roppant szorgalmas és következetes ember volt. Sokat köszönhetek neki, főleg a korongozás és az égetés technikájának elsajátításában. Mert hát az indíttatáson és rátermettségen túl minden művészet alapja a technika. Ha ezt nem tanulod meg jól, könnyen elgáncolsz, nem tudod megragadni a lényegét! Rajta kívül egy másik régi szatmári cserepestől, Fazekas Ilonkától tanultam sokat. Aztán egyszerűen csak az az ötletem támadt, hogy összehívom az összes, helyben fellelhető fazekast, és megpróbáljuk feltámasztani a régi szatmári fazekaságot, vele együtt megmenteni, ami még menthető. Előkerült néhány hagyományos szilke, csupor, tányér, korsó, és munkához láttunk. Ment is elég jól az elején. Rendszeresen eljártunk a portékával a piacra és a nagyobb vásárookra is, mint a krasznabéltki vagy a túrterebesi. Aztán jött 1970, a szatmári nagy árvíz, ami szinte az egészet elmosta. A legtöbb fazekasnak a háza is összedőlt, éveikig az újjáépítésével voltak elfoglalva. Többé nem lehetett összehozni a társaságot. Ottmaradtam egy szál magamban!

► **Van-e egyáltalán hagyományos szatmári fazekasiskola?**

– Legyünk őszinték, nem volt ilyen, még ha bizonyos, kevésbé jelentős, sajátos jelek, formák, díszítőelemek kimutathatók is. Ha volt is valami, távolról sem olyan markánsan szatmári, mint

például a szatmári néptánc vagy népdal. Ám ezen nem kell bánkódnia. Szóval a nagyvíz után ott álltam egyedül és úgy láttam, ami volt, már ezért sem folytathatom. Váltanom kell, valami újat akartam csinálni, olyasmit, ami belőlem jön. Már előzőleg jártam a művészeti iskolába, ahol két ismert szobrásztól, Csapó Sándortól és Schnell Károlytól sokat tanultam, főleg a formatervezés terén. Elkezdtem magam tervezte vagy inkább képzelt ikebanatálatokat és -vázákat készíteni. Meglepődtem, milyen sikerem volt. A közönség az újdonság varázsával fogadta. Közben eljártogattam Liteczky Krausz Ilona festőhöz, akitől rajzban és színhatásban sokat tanultam. Ő biztatott, hogy jó úton járok, Kolozsváron tökéletesítem tovább ismereteimet. Sikertől is bejutnom Tóth Lászlóhoz, aki egy évig tanított feleségével. Mindazzal, amit nevezett művészekről magamra szedtem, szép fokozatos tudatosult bennem, hogy az iparművészetnek ennél az ágánál horgonyozom le, hiszen alapképzésem is ehhez áll legközelebb.

► **Ám abban a műhelyben, ahol dolgozott, s ahová beszélgetni és az ikebanatálatokat, a japán virágrendezés akkor divatba jött szép tartóedényeit, a kagylóformájú falilámpákat és dísztálatokat jártunk nézni, sok közönséges virágcserepet is láttunk!**

– Persze, a cserepekkel tartottam magamat formában, legalábbis ami a korongozást illeti. Mint már utaltam rá, a korongozás az egész mesterség alapja. Legalább három év szükséges ahhoz, hogy jól megtanuld, úgy, ahogy kell, mesteri fokon. Aztán könnyen el is felejtet, ha nem gyakorolod. S miért ne vallanám be azt is, hogy a virágcserep, mint akkor könnyen eladható áru, a mindennapi előteremtésében is segített. Bár vették az említett dolgokat, csak művészetből már akkor sem lehetett megélni. Nagyon sokat dolgoztam azokban az években, s mind több egyedi tervezésű dísz tárgyat készítettem. A munka tüzeiben jöttem rá, hogy lényegében rajtam múlik, hogyan formálom és mit enged meg az anyag. De arra is, hogy az agyagnak egyféle emlékeztetve van.

► **Ez érdekes – hogyan érhető tetten?**

– Elkészíték egy formát és elkezdtem vele játszani. Ha rosszul teszem le, deformálódik, amit nem mindig ve-

szünk észre, de ha észrevesztünk is, hiába próbálunk rajta igazítani. Bár úgy tesz, nem áll tökéletesen vissza, mert emlékszik előző állapotára. A vasnál az ilyesmi sokkal könnyebb, mert újra-melegítem és eltüntettem a hibát. Viszont tűz nélkül nem beszélhetünk kerámiáról. Míg ki nem égetem, a legszebb tárgy, a legtökéletesebb forma is csak közönséges agyag. Az égetéssel válik kerámiává. Hogy milyenné, az az égetés milyenségén múlik, ennek a kulcsa megint csak a mester, az alkotó kezében van. A színek kialakulásánál, a máz nál is a tűz játssza a főszerepet, olyannyira, hogy akár öt fokos hőmérséklet-különbség is más és más színárnyalatot hoz ki. Ezért külön is jól kell ismerni az égetés technikáját. Mindemellett egy kicsit vegyésznek is kell lennünk. Összegzésképpen pedig azt mondhatom: a kerámiához az alkotókészség mellett kitartás, szorgalom, türelem szükséges, a rögtönzés, a türelmetlenség, a hebehurgyaság nem illik hozzá. Nem tűri el.

Hiripi Zsuzsanna (1941, Szatmárnémeti)

A líceum elvégzése után egy ideig könyvelőként dolgozott, majd egy fazekasműhelybe került. Első mesterei népi fazekasok voltak. Képzőművészetet szülővárosában és Kolozsváron tanult, többek közt Csapó Sándor és Schnell Károly szobrásztól, valamint Liteczky-Krausz Ilona és Tóth László festőtől. Számos egyéni és közös kiállítása volt többek között Szatmárnémetiben, Bukarestben, Budapesten, Vácon, Verőcén, Sopronban és Stuttgartban. Munkái három kontinensre eljutottak. A Szatmári Alkotóház Képzőművészek Egyesülete tagja.

A szerző felvétele

Oldalnézet

A nagy felejtés könyve

Krebsz János

Az idén nyolcvanéves Ungvári Tamás Beatles Bibliáját újra kiadták, és megjelent egy utóbbi kötete is: *A feledés enciklopédiája*.

Személyes hangú recenzió születik, mert az olvasó pályafutása fél emberöltőnyi távolságból követi a szerzőt. Tizenöt éves voltam, amikor megjelent a *Beatles Biblia*. Mandulaműtétre mentünk, anyám kísért, s kezembe nyomott egy százast, hogy bármit megkívánhatok, csak vegyem meg. Fagylaltra, édességre gondolhatott, az első gyerekkel átéltem már egy ilyen műtétet, tudta, hogy napokig kín a nyelés. S Pécssett, a Széchenyi téren egy utcai árus asztalán frissen ott virított a könyv, borítóján a négy liverpooli fiú színes képpel. Úgy emlékszem, a százast egészen ottmaradt a könyvtárusnál. Szó szerint és azonnal arra költöttem az akkoriban nagy összeget, amit nagyon kívántam. Anyám nem akart néhány órával a véres műtét előtt összeveszni velem, de majd fölrobbant, és a kórházban,

mielőtt elment, odacsúsztattott egy ötvenest, pontosabb utasítással, ezen csak enniválót vehetek. Nagyon megviselt a műtét, egy hétig szellemi táplálékon éltem, tíz kilót fogytam, kijövet a kórházból szerepet vállalhattam volna valami koncentrációs lágeres filmben.

Szó szerint rongyosra olvastam, föl tudtam volna mondani azt az egy könyvet, talán még a nyelvi fordulatai és stilisztikai megoldásai is belém égtek lázasan és fájdalomcsillapítóktól kábultan. A kamaszkori rajongó mindenre kíváncsi volt, ami megtudható a világhírűt négy zenésztől, a szocializmus hetvenes éveiben Ungvári úgy tudott írni erről a jelenségről, hogy belekóstolhattunk a vasfüggöny mögötti szabad világ levegőjébe, és a pártközpontban sem verte ki a biztosítékot. Nem merem / tudom újra kézbe venni. Olyan, mint az első szerelem, csak egyszer lehet átélni.

Mai állapotomhoz *A feledés enciklopédiája* áll közel. Ungvári remek esszében kalandozik a huszadik szá-

Ungvári Tamás fényképen és Fenekovác László rajzán a Hócipő szatirikus folyóiratban

zad magyar szellemi bazárjában. Világirodalmi méretű klasszikusok és pillanatokra fölcillanó tehetségek porosodnak a polcokon, csattanós sztorik, közhelyre kopott nagy mondások, levetett pózok és politikai szerepek állnak összeturkált nagy halomban a hátsó raktárban, s a szerző a személyes átéltség derűjével kiemel talmit és nagyszerűt ebből a szellemi rongykupacból. És mesél a huszadik század magyar szellemének kalandjairól. A huszadik századról rengeteg nagy elmélet született, az emberiség borzalmas történetének elrettentő zárófej-

zete, avagy nagyszerű menetelesünk a tökéletes társadalom irányába, izlés szerint lehet válogatni, sőt olyan is akad, amely elegíti az édest a savanyúval, mintha távolkeleti ízlelőbimbókkal kóstolnánk rá erre a fehéremberközpontú világtörténetre. Innen, a huszonegyedikből nézve, még mindig túl közel vannak az események, a nagypapa még az első világháború katonája volt, szüleit a szocializmus fosztotta meg mindentől, hogy keservesen újraépítsék gyerekeik körül a biztonságot, én átéltem egy rendszerváltást, amelynek során hátat kellett

fordítani szinte az emberélet felén minden korábbi értéknek. És nincs objektív kollektív. Minden relatív: vált: a kis- és nagyember egyformán elvész a történelem zűrzavarában.

Van a világ körülöttünk, amelynek nem értjük a szabályait. És van, kialakul a fejünkben egy modell, amely azt próbálja leutánozni, amit valóságnak vélünk. Isten és a polgári értékrend éppoly valóságosak lehetnek ebben a modellben, mint a történelmi örökség vagy a tökéletes társadalom ideája. Ungvári univerzuma a kultúra és a műveltség középpontja körül kering. A zsidó úriszabó gyermeke ebben a sajátos budapesti közegben válik felnőtt műfordítóvá, esztétává, sőt, életének egy szakaszában tévés személyiséggé.

A huszadik század leginkább abban különbözik az előzőktől, hogy nem engedélyezi a felejtést. A nyomda-technika meg a kép- és hangrögzítés annyi eredeti dokumentumot hagyott az utókorra, amennyit még soha azelőtt. Tudományos iskolák élnek egy-egy dokumentum-

tömegeből, korlátozva szemléletüket akár egyetlen szála ebben a folytonosságban, és a korábban felejtésre kárhozott tényeket rágják újra és újra. A felejtés ugyanúgy szellemi tevékenység, mint az emlékezés. Ungvári könyvéből legalább öt-hat oldalt megtöltene azoknak a neve csak, akik valamilyen módon hozzájárultak a magyar globusz kivilágosításához, de legtöbbjüknek a nevét sem hallotta egy mai átlagos műveltséggel rendelkező olvasó ember. A felejtés végzi a maga dolgát: megőrzi a legértelmesebbeket, csak mert jókor voltak jó helyen, s elejt zseniális életműveket, mert szerencse is kellett volna a lángész lobogtatásához. Szerb Antalnak van egy nagyon jó mondata *A világirodalom történetében*, emlékezetből idézem: miért kellene az emberiségnek valaki nevét megőriznie csak azért, mert a kortársai még nála is gyengébb verseket írtak?

Ungvári Tamás könyve azzal a most már bizonyítható szomorúsággal tölt el bennünket, hogy minden elfelejtendő, mert miért is cipelné magával az emberiség a múlt terheit, miért vívná újra a tegnapok küzdelmeit, amikor minden kornak megvan a maga baja. De azért cipeli, vívja, bajlódik vele, mert nem tud másképp létezni.

Mozivászon

Nulladikok az „Elsők”

Farkas István

Egy hét kimerítő filmfesztivál után, amely során komolyabbnál komolyabb és elgondolkodtatóbb drámákat, dokumentumfilmeket vagy fikciós játékfilmeket néz meg az ember, kifejezetten lélekgyógyító hatással ajánlott behuppanni a plázamozik kényelmes székébe, kézbe venni egy nagy adag pattogatott kukoricát, és kólát szürcsölgetve megnézni egy nyári blockbustert. Gondoljunk például Matthew Vaughn *X-men – First Class* (*X-men – Az elsők*) című alkotására, amely – bár tipikusan illeszkedik a legújabb hollywoodi trendbe (miszerint ha egy filmnek nehéz vagy lehetetlen elkészíteni a harmadik, negyedik vagy ötödik részét, vetítsük vászonra a nulladik részt, mindnek az előzményét) –, kifejezetten nézhető darab. Az előzményfilm-készítés hevében született meg egyébként egy évvel ezelőtt, J. J. Abrams rendezésében, az 1966-os keltezésű *Star Trek*-széria prequel-darabja vagy nem sokkal előtte a szóban forgó képregény-adaptáció *X-men kezdetek: Farkas* (rendező: Gavin Hood) című része.

Utóbbinál maradva: a Marvel Comics-os Stan Lee (író) és Jack Kirby (rajzoló) mutáns szuperhősök, az *X-men* 1963-as születésekor talán senki nem gondolt arra,

Fotó: www.bcm4youth.com

A közkedvelt X-men sorozat is „beadta a derekát” az előzményfilm-készítés kényszerébe

hogy az emberfeletti képességeket birtokló hősök ekkora karriert fognak befutni. Talán azt is kijelenthetjük, hogy ha nem lenne *Batman*, a szuperhősöket csak Hollywood által ismerőknek ezek a mutánsok lehetnének a kedvenc figurái. A képességeiket az emberiség javára és védelmére fordító mutánsok a képregénylapokon kívül, az 1966-os *Marvel Super Heroes* rajzfilmsorozattól kezdve az 52 részes *X-men*: Evolúción át az *X-Men – A kívülálló*ig, amely a hollywoodi franchise sorát nyitotta, számos filmben megjelentek. Matthew Vaughn új produkciója, a sorozat ötödik felvonása, az *X-men kezdetek: Farkas* követi, helyesebben előzi meg, így a szakma amolyan spin-off-ként tartja számon.

A nyitó képsorok 1944-be kalauzolnak, egy zsidó koncentrációs táborba, ahol Erik szemtanúja édesanyja kivégzésének, akit azért ölnek meg, mert gyermeke mutáns; eközben Angliában Charles, a vele egykorú arisztokrata fiú jön rá szuperképességére. Aztán irány a hatvanas évek Amerikája, ahol két fiatal, a telepátiás génkutató Charles Xavier és a fémek fölött uralkodó Erik Lehnsherr találkozik egymással, barátok lesznek, képességeik pedig más, hasonló mutánsok körébe sodorják őket. Ők ketten állnak a szuperhősök élére, amely önjelölt módon küzd az emberiségre leselkedő veszéllyel, a világalumni vágyakat dédelgető Sebastian Shaw ellen. A kemény küzdelem természetesen eltávolítja őket egy-

mástól: X Professzor (Xavier) és Magneto (Erik) egymás ellen fordítják földön túli erejüket. A holokauszt-túlélő Erik jellemtorzuláson megy át, nem csupán Shaw-val akar leszámolni, hanem az egész emberiséggel szemben táplál gyűlöletet. Megeshet, hogy a történet csak az *X-men* rajongóinak szolgál igazi csemegével, de a „mitológiai” kevésebb ismerők is szórakozhatnak rajta, ugyanis a szuperhősmoziktól megszokott (és elvárt) látványvilágot és filmzenét kapunk. Ami külön pozitívuma a filmnek (és tulajdonképpen az egész *X-men* szériának), hogy egyaránt képes megszólítani a felnőtt mozi-zókat és a *Harry Potter*en szocializálódott kisebbeket, viszonylag érettebb, dramaturgiai és esztétikailag is kidolgozottabb alternatívában mutatva meg a mágiát, az alternatív történelmet, a jó és rossz örökös küzdelmének őstopuszait.

Az *X-men* legújabb felvonása szépen illeszkedik a kasszasiker-sorozatok sablonjaihoz, de mivel a közhelely mellett megengedi magának az érzelmi mélységet is (sajnos, egy kicsi melodrammázzal, de még „fogyaszthatóan”), különleges szerepet tölthet be az Óceánon túli filmözönben. Viszont nagyon hiányzik belőle Patrick Stewart karakteres egyénisége. Talán majd visszahozzák az előzmény előzményében.

Kántor Péter

Nyúl

Tegyük fel, létezik tökéletesen hibátlan és tökéletesen hibás. És köztük átfut egy nyúl. A füle súrolja a tökéletesen hibátlan, az árnyéka súrolja a tökéletesen hibást. A vadász valahová középre céloz, bele a tökéletlen szívbe.

Amiről nem volt szó

Erről nem volt szó, vagy csak viccesen, hogy majd lesz halál, mert kell hogy legyen, de hogy aztán, hogy tovább mi legyen azzal, aki még marad idefenn?

Hogy én maradok még, még maradok elvanni a vanon, a nincseken, s magamat mint a csörgőt csörgetem – rabok legyünk? vagy legyünk szabadok?

Erről nem volt szó, hogy majd a napon fel és alá, lóbálni a karom, bújt, aki bújt, hagyni, hagyogatom, akarva, nem akarva, szabadon?!

Tehetségkutató irodalmi pályázat

A kolozsvári székhelyű Erdélyi Magyar Írók Ligája és a Bretter György Irodalmi Kör 1986. január 1. után született, kötetlen nem rendelkező alkotók részére próza és vers műfajban irodalmi pályázatot hirdet. A kiírók mindkét kategóriában első, második és harmadik díjat osztanak, 2000, 1000 és 500 lej összegben. A pályázóktól prózában legfőbb 20 000 leütésnyi (tíz gépelt oldal) közöletlen anyagot, versben tíz közöletlen verset, illetve pályázatukhoz csatolt életrajzot kérnek, 2011. október 31. határidővel. A pályázati anyagot az emilpalyazat@gmail.com címre várják. Eredményhirdetésre – a díjazottak bemutatkozásával egyetemben – az Erdélyi Magyar Írók Ligájának 2011. december 10-én Kolozsváron tartandó, X. Díjkiosztó Gálaestjén kerül sor. A pályázati kiírást a Nemzeti Kulturális Alap támogatja.

Bebetonozott agyrémek

Negyvenéves terv

Váncsa István

Nem titok, hogy ebben a tekintetben [értsd: a gazdaságra vonatkozólag] megkötöm a következő kormány kezét. És nemcsak a következőt, hanem a következő tíz kormányt, mondta Orbán a *Kronen Zeitung*-nak. Most nagy itthon a csodálkozás, mert először is mi az, hogy megkötö, másodszor ha ilyesmit forgat a fejében, akkor azt nem Kurt Seinitznek, hanem a magyar választópolgároknak kellett volna először elmondania. Mármint a helyzet az, hogy két héttel ezelőtt csakugyan elmondta. Igaz, nem direktben a magyar választópolgároknak, hanem egy plenáris találkozó (amelyen az Európai Unió tagállamainak nemzeti parlamentjeiben és az Európai Parlamentben az európai ügyekre szakosodott különböző bizottságok képviselői vettek részt, röviden a COSAC-tanácskozáson), amiről a *Népszabadság* tudósítást közölt: „ne lepődjenek meg, ha azt olvassák az újságokban, hogy a magyar gazdasági rendszer pilléireiről a magyar parlament kétharmados, azaz alkotmányos erejű törvényt alkot”. De hiába mondta, hogy ne lepődjünk meg, mert mint látható, mégis meglepődünk. Maga a *Népszabadság* is meglepő kijelentést emlegetett, amiből arra kell következtetnünk, hogy a *Népszabadság*ot a *Népszabadság* se olvasta. „Végre egy őszinte mondat!” – örvendezett Békesi László ugyancsak a *Népszabadság*-ban, és némiképp indokolatlanul, mert Orbán főntebbijelentése amellet, hogy másodlagos frissességű, még csak nem is igaz, finomabban szólva az igazságnak nem minden részletét bontja ki. A *Kronen Zeitung*-ban megjelent szöveg ugyanis egyértelműen azt állítja, hogy az eljövendő kormányok preventív gúzsakötése csakis a gazdasági törvényekkel összefüggésben perfectuálódik, de hát ez a megfogalmazás indokolatlanul szerény. Tudvalévő, hogy a jövő év elejével hatályba lépő új alkotmány harminckét tárgykört hagyott nyitva avval, hogy ezeket kétharmados törvények fogják szabályozni (ezekből négyet az elmúlt pénteken nyújtott be a kormányoldal), vagyis Orbán a következő kormányok kezecskéit nem egyszeresen, hanem harminckétszeresen köti meg, nemcsak a gazdasági életre, hanem az élet csaknem valamennyi területére vonatkozóan. A probléma innentől kezdve tisztán kampánytechnikai jellegű, azt kell kitalálni, hogy ilyen körülmények között a jövő

választási hadjáratai milyen témák köré szervezhetők. Tétélezük fel például, hogy 2014-ben (vagy 18-ban, 22-ben, akármikor) végre megjelenik a politikai arénában egy hitelesnek és kormányképesnek látszó friss erő, meg akarja szólítani a választókat, alapesetben nyilván valami ésszel felfogható, konkrét dolgot mondana nekik. Ha ez most történne, akkor például elmondhatná, mit tart fontosabbnak: azt, hogy a Péterfy kórházban ne állítsák le a műtétet, és így az évek óta csipőprotézisre váró Józsi bácsi végre megkaphassa a protékóját, vagy hogy Kósa kapjon tizenkétmilliárdert stadiont. Ez olyan dilemma, amiről a választó is világos képet tud alkotni. (...) Másik példa: mi a fontosabb, a jogbiztonság, vagyis hogy a szabályosan, törvényesen nyugdíjba ment tűzoltót most már hagyjuk békén, vagy hogy magyar kéz-

mentek is olvashatók, a vélemények pedig, hogy úgy mondjam, megoszlanak. Persze az a gondolat, hogy a hosszú időre stabilizált, transzparens adó- és költségvetés-politika, valamint a szilárd jogi környezet jót tenne a gazdasági életnek, sőt az adóalanyok pszichés állapotának is, tulajdonképp egész elfogadható volna, mármint normális körülmények között, egy normálisabb korban és országban. Itt és most az vele a gond, hogy olyan politikai erő akar évtizedekig tartó stabilitást és kiszámíthatóságot garantálni, amely valójában mindenfajta stabilitásnak és kiszámíthatóságnak véget vetett, az országban eleve örvénylő káoszt nem leküzdötte, hanem mind jobban fölkeveri. A másik probléma inkább stílári. Csak a döglött hal úszik az árral, mondja az interjú címe, a szövegből pedig olyan politikai portréja bontakozik ki,

Szijjártó Péter – „kétséget kizáróan bebizonyosodott”

ben legyen a Mol, aminek a *Le Monde* szerint pusztán szimbolikus jelentősége van, semmi egyéb. Megfontolander továbbá, nem volna-e érdemes évente eladni az oroszoknak az állami vagyon egy-egy darabkáját, majd a következő évben negyven-százalékos ráfizetéssel visszavenni csak azért, hogy dobjanjon a magyar szív, és büszkén dagadozzon a honfiúi kebel. Ilyesmiről, általában noszabban adópolitikai és a költségvetés-politikai programokról kellene beszélni egy választási kampány idején, de a jövőben nem lehet, ugyanis Orbán a jövőt egyértelműen kijelöli, alapjait kétharmados törvényekben bebetonozza. A hatalomra kerülő kormányok feladata csupán annyi lesz, hogy végrehajtsák az orbáni Tervet, viszont erről a kampányban nincs mit mondani. Bárki is győz, ugyanazt kell művelnie. Persze nem igaz, hogy a választási küzdelem így nem a fontos problémákról fog szólni, mert igenis arról fog. Az egymással versengő pártok például abban vetélkedhetnek, hogy ki szereti jobban Orbán Viktort. Más kérdés, hogy Orbán Viktort maga Orbán Viktor szereti legjobban, vagyis a parti mindeképp az övé, de hát a cél végül is ez.

A *Kronen Zeitung* weboldalán az Orbán-interjú alatt természetesen kom-

aki nem döglött hal, tehát ár ellen úszik, széllal szemben hugyozik. Többet erővel, mint ésszel. Kulcsai nincsenek, az ajtókat berúgja, buldózerrel közlekedik, sövényvágó ollóval vágja a körmeit. A magyar politikus nem taoista. Viselkedése a rokokó finomkodás valamennyi elemét mellőzi, modora arrogáns, nemzetközi renoméja az észlelési küszöb alatt. Egyes szám első személyben beszél, az interjúban az Ich szó huszonháromszor fordul elő, a Wir némi ritkábban. A felvilágosult abszolutizmus korában másképp volt, akkor az uralkodó többes szám első személyben nyilvánult meg, de hát ez most nem felvilágosult abszolutizmus, hanem elsötétedett. Persze az is kérdés, hogy amikor Orbán mégis többes számra fanyalodik, kiket ért-het abba bele önmagán kívül. Lázárt? Szijjártót? Semjént? A döntéseit kivel vitatja meg? Itt van előttem egy szöveg, az áll benne, hogy „A legnagyobb gondolatoknak is jávára válik azonban, ha politikai viták keresztüztübe kerülnek. Annak is megvannak a veszélyei ugyanis, ha nagy, nemzetbaldogító vagy világ-megváltó gondolatokat a demokratikum politika kompromisszumait megkerülve, egyenesen rá akarnak kényseríteni az országra.” Ezt Orbán Viktor írta a *Mi a politika* című tanulmánykötet

fűlszövegeként 1994-ben, amikor még voltak politikai viták, egyeztetések, kompromisszumok. Ma már csak a nemzetbaldogító gondolatoknak örvendhetünk.

Hogyan sikerült összerúgni a port Szlovéniával?

Zentai Péter

hvg.hu

A magyar külügyminisztérium tiltakozott a ljubljani kormányánál, mert Borut Pahor szlovén miniszterelnök példátlan módon nekiment Orbán magyar miniszterelnök kormányának. Az egész história homályos, mindenesetre precedens nélküli a két ország eddigi viszonyában – mondja a *hvg.hu*-nak adott interjúban a legnagyobb szlovén napilap, a Delo külpolitikai rovatvezetője, Sasa Vidmayer. (...)

Zentai Péter: Mit szólnak ahhoz, hogy szomszédjukkal, Magyarországgal mint-ha megromlott volna a viszony?

Sasa Vidmayer: Egy közvélemény-kutatás szerint a szlovénok többsége nincs igazából tisztában azzal, hogy Magyarország szomszédos állam. Annyira rövid ugyanis a határ, hogy ezt – leegyszerűsítve – észre sem veszi senki. Legalábbis egészen az elmúlt hónapokig – sajnálom, hogy ezt kell mondanom – Magyarországra itt senki sem figyelt oda igazából. Nálunk csak a „nagy” szomszédokra irányul minden figyelem: Horvátországra, Olaszországra és Ausztriára.

Z.P.: Miért kezdtek mégis ránk is figyelni az elmúlt hónapokban? Történt valami különös?

S. V.: Ezt önnek jobban kell tudnia. Mindenesetre, azon túlmenően, hogy publicitást kapott nálunk is, hogy Magyarország az EU soros elnöke, szlovéniai viszonylatban óriási visszhangot keltett az önkénel elfogadott médiatörvény és új alkotmány ügye. Abban olyan részek vannak, amelyek érintik a nemzeti kisebbségek, köztük a nálunk élő magyar kisebbség ügyét is.

Z. P.: És milyen volt általában a magyar intézkedések, törvények visszhangja önkénel? Az ön lapja, a *Delo* például mit írt erről?

S. V.: Erős kritika érte és bizonyos értelmiségi körökben továbbra is éri a magyar kormányt. Nagyjából az itteni sajtóvisszhang olyan, mint amilyet általában észlelni lehetett a nyugat-európai országokban Magyarországról.

Z. P.: De mi húzódnak meg amögött, hogy Borut Pahor szlovén miniszterelnök példátlanul nekiment a magyar kormányának?

S. V.: A miniszterelnökünk háttérbeszélgetésen fo-

gadt néhány újságíró és noha a kormányfő kérte, hogy amit mond, az maradjon köztük – az egyik résztvevő kiszivárogtatta a készített hangszalagot. Ezek szerint azt mondta a kormányfő, ha jól emlékszem, hogy „Magyarország el lesz szigetelve, amint végetér a magyar EU-elnökség” és egyéb, nagyon kemény dolgokat is mondott a magyar kormányról.

Z. P.: Úgy tudom, úgy fejezte ki magát, hogy „elszigeteljük Magyarországot”. Kire gondolhatott, amikor többes szám első személyt használt?

S. V.: Ezt egyelőre senki sem érti, legalábbis senki azok közül, akikkel a dolgot átbeszéltem. Egyes kollégáim arra fogadnak, hogy Pahor az európai baloldali pártokra célzott, az európai szocialistákra, szociáldemokratákra. Például az Európai Parlamentben. Mindenesetre a szlovéniai tévében egymás után szólalnak meg a konzervatív, a jobboldali ellenzék vezetői és bírálják a miniszterelnököt felelőtlően kijelentései miatt.

Z. P.: Belpolitikai viszály támadt a magyar ügyből?

S. V.: Ez azért túlzás. A jobboldali ellenzéknek sem tetszett a magyar médiatörvény, és nekik is vannak fenntartásaik egy csomó más magyarországi intézkedéssel szemben. Viszont – ezen a véleményen vagyok én is – tényleg felelőtlően beszélt a miniszterelnök. Egy másik, velünk alapvetően jó viszonyban lévő ország elszigetelését egy komoly politikus nem vetheti fel.

Z. P.: Miként tudná jellemezni a szlovéniai baloldalt és a jobboldalt? Gondolom, ugyanolyan mérsékelt vonalat visznek, mint például Németországban a szociáldemokraták és a kereszténydemokraták.

S. V.: Ugyan. Inkább hasonlítanám őket az általános kelet-európai vonal követőikhez. A jobboldal nacionalista húrokat penget, a baloldal pedig egyfajta a mixtúrája a volt kommunistáknak és a liberálisoknak is. Ne legyenek illúziói, noha kétségtelenül jobb itt a gazdasági helyzet, mint a volt Jugoszlávia többi országában, vagy – vélhetőleg – Magyarországon. (...) Ezzel párhuzamosan kezdnek felkurbácsolódni a politikai szennvedélyek és természetes, hogy erősödik a nacionalizmus. Ez egyrészt Ausztria, másrészt Horvátország felé nyilvánul meg elsősorban. Gyanítható, hogy az éleződő belpolitikai feszültségeknek is közük lehet a miniszterelnök Magyarországgal kapcsolatos kirohanásaihoz. Ettől függetlenül az biztos, hogy a magyar kormány aktivizálta valamiképpen a mi térségünkben a nacionalizmust.

Z. P.: Horvátország kapcsán például nem kerül szóba Magyarország? Írtak-e

például a Mol állítólagos megvesztegetési ügyéről?

S. V.: Ezt a témát igen-csak figyelemmel kell kísérnünk. Nem tudjuk, mennyi igazság van a Zágrábról érkező jelentésekben, de szinte bizonyosra vehető, hogy ügyészségi vizsgálat folyik azzal a gyanúval, hogy a Mol megvesztegette a korábbi horvát miniszterelnököt. Nem jó ómen ez sem. Azt mutatja, hogy lassan de biztosan kezdenek olyan feszültségek kialakulni a mi kis országaink között, amelyek egy nap nagygyá, akár nagyon nagygyá válhatnak, és egymásnak is feszülhet a sok kicsi nacionalizmus. Ennek márpedig beláthatatlan következményei lehetnek.

Dzsudzsák Balázs alkotmánybírói kinevezése

Új Péter
NÉPSZABADSÁG

Rendes évi szabadságolás keretében eltöltött rövid külföldi tartózkodásom befejezését követően megdöbbenéssel értesültem róla, hogy jogalap nélkül is kétségbeesetten folytatják hazugságokra és csúsztatásokra épülő alaptalan politikai hecc-kampányukat Magyarországgal szemben. A kettős mérce további nyílt megnyilvánulása, hogy a tények figyelmen kívül hagyásával üzemelő hazugságyár tovább ontja rágalmait a kormány sikeres intézkedései ellen, miközben hol voltak, amikor azonosítószám nélküli rendőrök békés tüntetőket vertek össze és kínoztak meg, médiumokat bojkottáltak vagy éppen újságírókat rabosítottak hazánkban. Ért-hetetlen és indokolhatatlan az a düh, amivel a kormány ellenfelei politikai célból rárontottak. Egyszer s mindenkorra le kell szögeznünk, hogy a választói akarat nem mehet szembe a választók akaratával! Ismételten bebizonyosodott, hogy a kettős mérce nyílt megnyilvánulásként kétségbeesetten folytatják hazugságokra és csúsztatásokra épülő alaptalan politikai hecc-kampányukat, politikai célból. Az alaptalan támadások hitelességét aláassa egyszersmind a kétségbevonhatatlan tény, hogy hazugságokra és csúsztatásokra épülnek, a választói akarat figyelembe nem vételével hazánk lejárataának politikai célból. Kétségbeesetten folytatják. (...) Az Európai Bizottság állásfoglalásából, valamint a vonatkozó, ám a vádaskodók által sajnálatosan nem kellőképpen tanulmányozott jogi alapidokumentumokból minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy Dzsudzsák Balázs alkotmánybírói kinevezése minden szempontból megfelel az Európai Unió közös demokratikum elveinek, az európai hagyományoknak, és biztosítja hazánk további jó irányba menetelését közjogi értelemben is. Ez ismételten bebizonyosodott.

Kalandorok, áldozatok

Kész,
kigyúlt a szikra?

Mircea Vasilescu
adevăru

Régióatszervezés ide vagy oda, a román–magyar kapcsolatok bonyolódnak. Mind Románia és Magyarország között, mind pedig idehaza. A reakciók, nyilatkozatok és félmegoldások furcsa keveréke szunnyadó attitűdöket ébreszt. Különféle magyar hivatalosságok – a nagykövettől egy miniszterelnök-helyettesig – olyan kérdéskört kommentálnak, ami kimondottan román belügy, kiváltva ezzel a román hivatalosságok válaszkérdését. Példának okáért egy nagykövet berendelése a külügyminisztériumba (ahogyan az Magyarország követével történt) a diplomáciai gyakorlatban nagyon is komoly dolog. Másfelől azonban Bukarest és Budapest minden adandó alkalommal (beleértve a schengeni csatlakozást is) elmondják, mennyire jól együttműködik a két ország, mennyire szorosak a kapcsolatok. Persze hogy szorosak – végül is az EU két tagországról van szó, rájuk elméletileg érvényesek az európai standardok. Csak hogy egy ideje a feszültségforrások száma megszorodott. A régiófelosztás „etnikai kérdéssé” vált, ömlenek a nyilatkozatok: a Hargita és Kovászna megyei magyarok tiltakozni akarnak, és az övezetben élő románok sem adnák alább. „Kintről”, azaz Budapestről szólnak egy-egy csipetnyi sőt a seb: Budapest közigazgatása le akarja cserélni a város zászlaját, mert piros-sárga-kék (bár vízszintes elrendezésben), következésképp túlságosan hasonlít Románia zászlajához. Nem újdonság ez – a kék sáv Budapest zászlaján a Horthy idejében is zöld volt. De a zászló lobogtatása éppen most olyan szimbólumjává, amely „tükörjátékot” indíthat el Romániában. Felébredhetünk egy olyan nacionalista párttal – egyfajta válaszként a Jobbikra –, amely a PRM-nél is rosszabb lehet. A PDL és az RMDSZ pedig – egyébként ugyanannak a kormánynak a tagjai, ha a tisztségek és a pénzalapok elosztásáról van szó – képtelen életképes megoldásokat találni a nacionalista elcsúszás elkütyülésére. Sőt ellenkezőleg: a választók érzelmeivel manővereznek, abban bízva, hogy több szavazatot szereznek (vagy legalább megtartják a jelenlegi bázisukat), és elveszik a radikálisok kenyerét. Közben az emberek Hargita és Kovászna megyében rosszul élnek, a vidék egyike a legelmaradottabbnak az országban (figyelemre méltó potenciálja ellenére), és szemlátomást senkinek nem jut eszébe, hogy világos tervekre és politikákra van

szükség, nem a régi és elhasznált etnikai klisékre. Am úgy tűnik, a szikra kikapott. Ha lánggá fejlődik, azon mindenki veszít.
(Fordította: Sz. L.)

Alkotmány-
módosítás az
AB megállóban

Liviu Antonesei
adevăru

Az Alkotmánybíróság (Ab) komoly alkotmányosági kifogásokat emelt a Cotroceni-ből jött módosítási tervezettel szemben. Lásuk, hogy reagál majd az elnök és bizottságának a szakértői. Nem számítottam arra, hogy az alkotmánymódosítás könnyen átmenjen a kötelező szűrőkön a népszavazás szakaszáig, sőt a politikai küzdőtér adott helyzetben nem számítottam arra, hogy egyáltalán átmenjen, de azt sem gondoltam, hogy ilyen erősen megbotlik az Ab-on. Élt bennem a gyanakvás az intézmény eddig gyakran tanúsított fokozott politikai engedelmességére. Egyelőre az elnök nem nyilatkozott az Ab döntéséről. Nyilatkozott azonban a kormányfő, talán annak alapján, hogy ő szabad idejében alkotmányjogász. Ugyan nem minden nyilatkozata és tette bizonyítja ezt, de ez más lapra tartozik. Persze, az Alkotmánybíróság döntése konzultatív, a kezdeményező figyelembe veheti az ott tett észrevételeket vagy egyenesen a parlamentbe küldheti az eredeti tervezetet. A gyakorlat arra tanít, hogy jobb figyelembe venni a megjegyzéseket, már csak azért is, mert ezzel leegyszerűsödne a parlamenti vita, de nem tudhatom, miképpen jár majd el egy ilyen játékos elnök. Az Ab legfontosabb kifogása a törvényesen szerzett vagyonra vonatkozó cikkely törléséről szól, s a taláros testületnek igaza van. A tulajdon szavatolása, a vagyon törvényes jellegének statuálása és az ártatlanság védelme a demokrata-liberális jogállam működésének alapvető oszlopai. Nem az állampolgárnak kell bizonyítania vagyonának törvényes voltát, hanem szakosított intézményei révén és igazságügyi (bírói) határozattal az államnak kell bizonyítania a szerzett vagyon esetleges törvénytelen jellegét. A miniszterelnök kijelentette, hogy e módosítás elutasítása megakadályozná a „banditák” megbüntetését, és főleg a törvénytelen javak visszaszerzését, ami enyhe kis hazugság. A bűnösök a jelen alkotmányos keretek között megbüntethetők, a probléma az igazságszolgáltatás működése! Ami a jogtalanul szerzett vagyonok helyzetét illeti, csodálkozom, hogy a kormányfő nem hallott az

„okozott kár megtérítéséről”. Persze, ehhez az ügyészségnek bizonyítania kell a kárt, a bíróságoknak pedig végleges és visszavonhatatlan ítélettel szentesíteniük kell azt. Fáradságosnak tűnik, de a demokrácia és a demokratikus igazságszolgáltatás így működik. Nem hatékony? A kommunista igazságszolgáltatás nagyon hatékony volt, elég volt egy telefonhívás a párttól vagy a Szekuritátétól, és „igazság” tétetett, bizonyítékok nélkül, hiteles tanúk nélkül, akár a mégoly kommunista törvényesség tiszteletben tartása nélkül! A taláros testületnek igaza van akkor is, amikor elutasítja azt a pretenciót, hogy a pénzügyi és költségvetési politikákra vonatkozó adminisztratív részt vonják ki a bíróságok ellenőrzése alól. Túl az esetleges kormányzati visszaéléseken, amiket ez az intézkedés lehetővé tesz, ekképpen korlátozzák az állampolgárok ama jogát, hogy igazukat a bíróságokon keressék, ami megengedhetetlen egy jogállamban. Ezzel szemben az Ab túloz a honatyák és a miniszterek védelmét illetően.

alkotmányellenességüket, az Ab a módosító tervezet más cikkelyeivel kapcsolatban is fenntartásokat fogalmazott meg, és kérte, hogy mondjanak le azokról. Fontosnak tartom az Ab be nem avatkozási szándékát egy olyan kimondottan politikai folyamatba, mint amilyen az elnök felfüggesztése. Érdekes: az Ab kezébe adják a döntési jogot egy igen fontos politikai kérdésben, és a testület visszautasítja ezt!
(Fordította: K. B. A.)

Talány

Andrei Pleșu
DILEMAVECHE

Volt egy pillanat 1989 előtt, amikor Doina Cornea lemosta egy egész nemzet szégyenét. Egyike volt azoknak a ritka személyiségeknek, akik nem mertek mondani a rezsimnek, amely kíméletlenül elbánt ellenfeivel. Az említett epizód miatt Cornea asszony örök hálát és feltétlen tiszteletet érdemel. Ugyanakkor nem először fordul elő, hogy kénytelen vagyok élesen kü-

Traian Băsescu – küzdést akar, diszharmoniót...

Normális országokban a mentelmi jog kizárólag a politikai nyilatkozatokra vonatkozik; minálunk a parlament jóváhagyása nélkül a bűnüldöző (bűnügyi) szervek nem folyamodhatnak házkutatáshoz vagy helyezhetnek előzetes letartóztatásba még a gyilkosságon vagy nagykorupciós cselekményen stb. tetten ért honatyát sem. Úgy vélem, hogy a „mentelmi jogot” a fejlett demokráciák kurrens gyakorlatához kell „igazítani”. Ami a bírák és „civiliek” közötti arány csökkentését illeti a Legfelső Bírói Tanácsban, úgy gondolom, ismét csak az Ab túlzásáról van szó. Voltaképpen mostanában is voltak „civiliek” a LBT-ban, a módosító javaslat pedig nem változtat az arányokon, csak csökkenti azokat. Miközben a számokra figyelt, az Ab nem értette meg az igazi problémát: hogy tulajdonképpen a „civililek” politikai intézmények és testületek nevezik ki! Következésképpen olyan mechanizmust kellene találni, amelynek révén a civil társadalom mint olyan küldhesse saját képviselőit a taláros testületbe. Anélkül, hogy kifejezetten megállapította volna

lönválasztani a hősiés kiállást az emberi, a mindennapokban néha túlságosan emberaktól. A kettő találkozik ugyanabban a személyiségben. Az a tény, hogy valaki életének egy adott pillanatában kiemelkedő tettet hajtott végre, nem garancia a tévedhetetlenségre minden területen és időben. Éppen ezért nincs helye a bálványozásnak. Amikor pedig valaki tudja, hogy a hangjára megszemenően odafigyelnek, és tudatában van, hogy megnyilatkozásai erős szimbolikus töltettel bírnak, százszor meg kell hogy gondolja, mielőtt a nyilvánosság előtt megszólal. Azért sorolom ezeket, mert olvastam Cornea asszony levelét Adrian Sobaruhoz. Adrian Sobaru maga is megérdemli, ha mást nem, az együttérzésünket. Nem akarok itélkezni arról, ahogyan kifejezte tiltakozását a korántsem hibátlan kormány ellen, ugyanakkor nem is nevezném a polgári érzület mintájának, kikiáltva ezzel a tiltakozás, a politikai és az állampolgári cselekvés optimális formájává a kamikaze viselkedésmódot. Cornea asszony Liviu Babeşhez hasonlította. Én óva-

tosabban bánnék az analógiával az 1989-es brassói mártír iránti tiszteletből. Liviu Babeş nem is álmodhatott arról, hogy Ceaușescu beszéde idején belépjen a Nagy Nemzetgyűlésbe, sem arról, hogy filmezik, amint felgyújtja magát, vagy nagy sikert arat a tévéstudiók meghívottjaként. Haláláról csak a Szabad Európa Rádió hallgatói tudtak. Az öngyilkosságot választotta tiltakozásul akkor, amikor ez volt a radikális tiltakozás egyetlen módja. A környezet, amelyben a két gesztus végbement, összehasonlíthatatlan – ezt látni csak egy kis jóindulat kell. Cornea asszonyt mégis rendkívüli módon meghatotta Sobaru úr, akinek halása a „leckéért”, amit mindannyunknak feladott. A levél egy számomra érthetetlen mondattal kezdődik: „Az extrém tiltakozásnak helye csakis érző emberek előtt van, akiknek a szeretetere apellálni lehet. Ghandi gondolta így, és neki sikerült. Hogyhog? Tiltakozni szerelmes asszisztencia előtt kell? Felháborodni az »érzékeny«, téged szerető tömeg előtt kell? Sobaru úr ilyennek gondolta a román parlamentet? De hagyjuk Gandhi megidézését, noha ő éppen az erőszakmentes tiltakozás bajnoka volt, és nem kommentálnám a levél néhány öncélú megfogalmazását sem („transzperszonális” tiltakozás stb.). Az elképesztő számomra a „lecke” emlegetése. Miféle lecke? Vagyis a legméltóságtejesebb politikai stratégia – az egyetlen legitím és hatékony – az öngyilkosság? Aki jó polgár akar lenni, az ugorjon le a toronyból? A „lecke” a példa erejével operál. Készek vagyunk a gyermekeink elé tárni egy ilyen leckét? Mi magunk készek vagyunk a saját bőrünkön kipróbálni? Cornea asszonyról tudom, hogy vallásos ember. Hogyan képes elfogadni ennyire könnyen az öngyilkosságot? És főleg: hogy felejtette el a saját „példáját”? Mert, hála Istennek, Cornea asszony nem végzett magával, hanem a harcnak olyan módját választotta, amely valóban lecke. És éppen azért, amit tett, jobban odafigyelhetne arra, mit beszél...
(Fordította: Sz. L.)

A holokauszthoz vezető út

Timothy Snyder

A náci akkor szánták el magukat a zsidóság fizikai megsemmisítésére, amikor a háború számukra kedvezőtlen fordulatot vett. Szövetségesektől pedig azért követelték a zsidó lakosok átadását, hogy bűntársakká váljanak, és ne léphessenek ki a háborúból – állítja a német történész. „Longerich kiváló tanulmánya minden korábbinál jobban vizsgálja, hogy lesz

az antiszemitizmusból tömeggyilkosság, és üzenete az, hogy az út bizony eléggé egyenes” – írja a New York Review of Booksban a Metazinból is ismert történész, Timothy Snyder. Írása négy könyvből szemezget, de elsősorban Peter Longerich német történész két művével foglalkozik: az egyik a náci „zsidópolitikájáról”, a másik Himmler SS-vezér életéről szól. (...) A tömeges elgázolás akkor kezdődött, amikor Hitler elrendelte a lágerekbe zárt német zsidóság keletre telepítését. Még ekkor sem volt szó teljes megsemmisítésükről, Arthur Greiser kormányzó azonban már gázkamrát építtetett, hogy „helyet csináljon” az érkező németországi zsidóknak. Snyder hitelt ad Longerich feltételezésének, hogy a kedvezőtlen hadszíntéri hírek, az orosz ellenofenzívák és Amerika hadba lépése nyomán születtek a határozatok, amelyek a „végző megoldáshoz” vezettek. Hitler azt hirdette, hogy a zsidók robbantották ki a háborút, és büszkén hivatkozott önnön jóslatára, amelyben még 1939-ben megmondta, milyen szörnyű büntetés vár rájuk, ha ezt megteszik. Ahogy Hitler a harmincas években bűnrészessé tette a német lakosságot a zsidóság elleni atrocitások idején, ugyanúgy 1942-től szövetségeseit is kompromittálni akarta maga mellett, és erőteljesen sürgette, hogy „oldják már meg a zsidókérdést”. Longerich szerint úgy vélte, hogy ha megteszik, akkor majd a végsőkiig ki kell tartaniuk a náci mellett, nem állhatnak át. Nem véletlen, hogy Olaszország és Bulgária az első adandó alkalommal ki tudott lépni a háborúból, a zsidók üldözését ugyanis e két országban korlátok között tartották, s nem voltak hajlandóak kiszolgáltatni a zsidóságot a németeknek. Románia maga gondoskodott zsidók tömegeinek legyilkolásáról, de a hadiesemények fordulatát érzékelve visszahátrált, és szintén nem adta át a nácioknak a maga zsidó lakosságát. A román állam így át tudott állni a szövetségesek oldalára. Longerich nyomán Snyder a következő – meglehetősen elnagyolt – leírást adja Magyarország esetéről: „Magyarország kitoloncolt zsidókat az 1939-ben, Csehszlovákia feldarabolása után megszerzett területekről, a hazai zsidóságot pedig brutális munkaszolgálatra fogta, amelynek során sokan életüket vesztették, de a rezsim nem volt hajlandó a halálgyárakba küldeni a zsidókat. A magyarországi zsidók deportálása 1944-ben kezdődött, miután a magyarországi rezsim sikertelenül próbált átállni a szövetségesekhez és segítséget kérni tőlük; a németek ekkor bevonultak és új rezsimet állítottak fel.”
(metazin.hu)

Szakmát biztosító képzés

Czédly József

Az ezelőtt 6 évvel életbe lépett, a munkahelyen történő szakmai képzést lehetővé tevő jogszabály (Legea 279/2005 privind ucenicia la locul de muncă) egyes előírásain változtat a *Hivatalos Közlöny* június 20-i, 429. számában megjelent 106/2011. sz. törvény. Az alábbiakban a folyó év június 20-án hatályba lépő jogszabály fontosabb rendelkezéseit ismertetjük.

A munkahelyen történő képzés intézménye szakmai felkészülésre ad lehetőséget azoknak a természetes (fizikai) személyeknek, akik ilyen módon kívánják képesítést nyerni egy bizonyos mesterség/foglalkozás terén és ennek érdekében különleges, szakmai képzésre szolgáló, munkavállalási szerződést kötnek (contract de ucenicia la locul demuncă) egy munkaadóval. Ennek alapján:

a) a munkaadó (ez lehet jogi vagy természetes személy) felelőssége a megfelelő munkabér kifizetésén kívül biztosítani az inas szakmai felkészítését egy adott mesterség/foglalkozás terén;

b) az inas kötelezettsége a szakmai képesítés elnyerésén kívül, hogy mint a munkaadó alkalmazottja, elvégezze a reá kiszabott munkát.

A szakmai képzésre szolgáló munkavállalási szerződést meghatározott időre (pe durata determinată) kötik. A szerződő személy alkalmazotti jogállása szerint inas és mint ilyen reá is érvényesek a vállalkozás többi munka-

vállalójára vonatkozó munkahelyi rendelkezések, kivéve azokat, melyek ellentétesek az inasi státusával.

A szakmai képzés megkezdése előtt az erről szóló szerződést be kell vezetni az alkalmazottak általános nyilvántartására szolgáló regiszterbe, és be kell jelenteni a területi munkafelügyelő-ségeknek is.

A szakmai képzésre szolgáló szerződésnek a munkavállalói szerződésben foglalt szokásos kitételek mellett tartalmaznia kell:

– az inas által megszerzendő mesterség/foglalkozás megnevezését;

– a szakmai képzést irányító személy nevét és szakmai felkészültségét;

– a szakmai képzésre szolgáló munkahely/munkahelyek megnevezését (eddig csak egy munkahely kijelölése volt lehetséges);

– a munkahelyen történő szakmai képzés gyakorlati és elméleti lefolytatásának időtartamát (eddig a szakmai képesítés elnyerésének időtartamát kellett megjelölni);

– más, a jogszabályokban előírt feltételeket.

Megszűnik az a kötelezettség, hogy az inasok képzésére szolgáló szerződések tartalmazzanak kitételeket a gyakorlati és elméleti képzés programjáról, valamint az inasoknak nyújtott esetleges természetbeli juttatásokról.

Továbbra is érvényben maradtak a munkahelyen történő szakmai képzésre vonatkozó következő előírások:

– szakmai képzésre szolgáló szerződést köthet min-

den 16. életévét betöltött természetes személy, aki 25 évnél nem idősebb, és nincs már szakmai képzettsége azon a téren, amire a szerződés vonatkozik. Kivételesen köthet szakmai képzésre szolgáló szerződést a 15. életévét betöltött személy is, ha a szülők (gyámok) erre írásbeli beleegyezésüket adták és a kijelölt szakmai képzéssel járó tevékenység nem káros az érdekelt személy egészségére és fejlődésére;

– szerződést köthetnek az EU tagországainak állampolgárai és ezek családtagjai is;

– ugyancsak jogosultak szerződés megkötésére más országok állampolgárai vagy a hontalanok (apatrizi), ha van Romániában érvényes munkavállalói engedélyük;

– az anyaság nem képezhet kizáró okot a szakmai

képzésre szolgáló szerződés megkötésére;

– az inasi jogállás a 18. életév betöltése után is biztosítja az illető személy eltartására vonatkozó jogosultságot, az ebben a helyzetben levő személyek számára is érvényesek a tanulmányiakra vonatkozó rendelkezések.

Az eddigi gyakorlattal szemben az inasok szakmai irányítását nem egy mester, hanem a munkaadó által kinevezett irányító/koordináló (coordonator de ucenicie) végzi, akinek mint a munkaadó alkalmazottja, felelőssége a munkahelyen történő szakmai képzés megszervezése és lebonyolítása. Ha a munkahelyen történő szakmai képzésre egy egyéni vállalkozó gazdasági egysége keretében kerül sor, akkor az inasok irányításának felelőssége az egyéni vállalkozóra

zetsége, miszerint visszafizesse a munkaadónak a szakképzés költségeit abban az esetben, ha nem tesz eleget a munkaadó azon kérésének, hogy képzési szerződésének lejártja után alkalmazottja legyen.

Nagyon fontos módosítsa a törvénynek, ha egy munkaadó a jövőben szakmai képzést kíván szervezni vállalkozása keretén belül, nem kell felhatalmazást kérnie erre a munkaügyi minisztériumtól és a szakmai képzést irányító személy számára sem kell kérni, mint eddig, az erre való képességének igazolását.

Változik a munkahelyen történő szakmai képzés pénzügyi támogatási rendszere is. Az eddigi 50% helyett, az országosan megállapított mérvadó mutató (indikator social de referință) értékének 60%-t igényelhetik minden egyes inas számára azok a munkaadók, akik munkahelyen történő szakmai képzésre vállalkoznak. A havonta kifizetendő támogatást a munkanélküliek segélyezésére létrehozott alaptól finanszírozzák, a munkaadó által benyújtott kérvény alapján. A támogatás összegét az inasok által ténylegesen ledolgozott idő alapján állapítják meg, és jár az inas évi pihenőszabadságának idejére is.

A törvénymódosítás gyakorlati alkalmazása céljából a szakminisztérium július 30-ig módszertani utasításokat fog közzétenni. Amennyiben ezek újabb pontosításokat fognak tartalmazni, vissza fogunk térni a tárgyra.

A névváltoztatásról, valamint a névnek anyanyelven történő bejegyzéséről

Deák Levente

A fizikai személyek közigazgatási eljárásban történő névváltoztatásáról szóló 2003. január 30-i 41. kormányrendeletre, amelyet a 2003. évi 68. *Hivatalos Közlöny*-ben jelentettek meg (Ordonanța simplă nr. 41 din 2003); Az anyakönyvekről alkotott 1996. évi 119. törvénynek az 1997. évi 1. számú, a belügyminisztérium kidolgozta végrehajtási utasítására, amelyet az 1997. évi 318/bis. *Hivatalos Közlöny*-ben olvashatunk, azaz *Metodologia nr. 1 din 13 octombrie 1997 pentru aplicarea uniformă a dispozițiilor Legii Nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă*; A 2011. évi 46. igazságügy-miniszeri rendeletre a közjegyzői tiszteletdíjakról. Ez az idej 133. *Hivatalos Közlöny*-ben olvasható. Mindhárom az interneten is elérhető.

A 41. kormányrendelet 20. szakasza, amely szinte

azonos tartalmú az addig hatályos 1968. évi 975. törvényrendelet 19. szakaszában foglaltakkal, ismételt jogi lehetőséget teremtett a más nyelven, mint az anyanyelven az anyakönyvi nyilvántartásokba bevezetett család- és/vagy személynevek, valamint a nem az egyén anyanyelve szerinti helyesírás szabályai szerint bejegyzett neveknek lapszéli bejegyzés formájában eszközölt bevezetésére (egyszerűbben: a hiba kijavítására), mindezt közigazgatási eljárás keretében. A hatáskör, a jóváhagyás megadása azé a polgármesteré, akinek helyi lakosság-nyilvántartási közszolgálat, régi nevén: anyakönyvi hivatala a kérdéses anyakönyvet vagy anyakönyveket őrzi (az I. példányt), de a kérelmet ahhoz a polgármesteri hivatalhoz is le lehet tenni, amelynek körzetében az érdekelt lakóhelye van.

A fenti szabályok az 1997. évi 1. számú végrehajtási utasításban is benne vannak, éspedig a 132. szakaszban, majd a 133. szakasz azt rögzíti, hogy az anyakönyvvezető csak akkor kér fordítói, közjegyző által hitelesített igazolást a család- és személynév helyes írásáról, ha maga ennek helyességében nem biztos. Idemácsolom a hivatalos szöveget: 133.(2): „Dacă ofițerul de stare civilă nu poate stabili cu certitudine traducerea sau ortografierea în limba maternă, cere solicitantului să prezinte o traducere sau ortografierea oficială, autentificată de notarul public.” Itt jegyzem meg, hogy az 1995. évi 36. közjegyzői törvény és ennek végrehajtási utasítása eredetileg csak a fordító aláírásának hitelesítését ismerte, de e mellett későbbi kiegészítéssel a fordítás hitelesítését is beépítette az elvégezhető közjegyzői szolgáltatások

közé. Ezt akkor, ha maga a közjegyző vagy személyezte valamelyik, fordítói engedéllyel rendelkező tagja a fordító. Lásd a 2011. évi 46. igazságügy-miniszeri rendelet 4. számú mellékletében. Ezekből a törvényes szövegekből következik, hogy azok az anyakönyvvezetők, akik ismerik a bejegyzendő név helyes írását, nem kötelesek hiteles fordítást is kérni!

A 41. kormányrendelet azonban alapvetően a névváltoztatással foglalkozik. Ezt is kérelmezni kell, meg kell indokolni. Az okokat tételesen a jogszabály 4. szakaszának 2. és 3. bekezdése pontokba foglalva taglalja. Ezek felsorolása hosszúra nyúlna, ezért ettől eltekintek. A jóváhagyás megadása vagy elutasítása a megyei tanácselnök hatáskörébe tartozik. Ezek a szabályok ismeretek. De az itt tárgyalt két eljárást összetéveszteni nem lehet (vagy lehet, de ez a hi-

vatalnok hibája), mert mindig a konkrét eset, az elvégzendő művelet, a tények megfigyelése, esetleg mások, elsősorban a felettes szakhatóság véleményének a meghallgatása után lehet eldönteni azt, hogy melyik eljárást kell beindítani, elbírálni, megoldani.

Egy nekem a napokban küldött levélből értesültem arról, hogy többen is, akik a magyar állampolgárság megszerzéséért folyamodtak, előbb az itthoni, a hazai anyakönyvi iratokban szeretnék az anyanyelv szabályai szerinti beírás eszközölni, hogy aztán ugyanezen a néven anyakönyvezzék őket Magyarországon is. Szerintem ez a gyakorlat az egyetemes helyes, mert azt (erről szóló új kétoldalú egyezmény hiányában) nem tudom elfogadni, hogy a kettős állampolgárnak két külön identitása legyen, két, más-ként írt és hangzó család- és személynévvel. Ebből ké-

sőbb sok bonyodalom származhat, nem beszélve arról, hogy a magyar anyakönyvezés után az itt lakó/maradó kettős állampolgárnak (román és magyar) az ott kiállított anyakönyvi okmányokat itthon is át kellene íratnia, amiről az *Új Magyar Szó* 2011. június 10–12-i számában részletesen írtunk.

A fentiek szerint kijavított anyakönyvek, az abból kiállított kivonatok alapján szükség lesz a többi okiratban, ilyen-olyan bizonyítványban, oklevélben stb. a név kiigazítására, mint ahogy ki kell váltani az új személyi kártyát is. A hivatéki eljárásban, amennyiben az örökös azonosítása megrehezül, egy, a lapszéli bejegyzést is tartalmazó (inscriere prin mențiune), eredeti anyakönyvi regiszter másolata a közjegyző munkáját segítheti, mint ahogy az azonosításhoz, szükség esetén tanúk vallomását is fel lehet majd használni.

Az orvos válaszol

Serdülőkorú fiam sokat bajlódik a pattanásaival, megjelennek hol az arcán, hol a hátán, gyakran elgenyvesednek. Sokféle szert kipróbált már, de csak ideiglenes eredményeket ért el. Mivel lehetne javítani a helyzeten?

A pattanás (akne) gyakori elváltozás, ebben az életkorban mindenki megtapasztalhatja. A hormonok hatására növekedésnek indulnak a szőrszálak, a fagyúmirigyek aktívabbá válnak, a bőr zsírosabb lesz. A beszáradt fagyú, a levált szarupikkelyek és a baktériumok a bőr pórusaiban összegyűlve mitesszert (comedo) képeznek, amely elzárja a szőrtüszőből ürülő fagyú útját. A szőrtüszőben baktériumok szaporodnak el, a fagyúban levő zsírokat lebontva tovább izgathatja a bőrt. A gyullad mitesszerekből képződnek a pattanások, amelyek lehetnek felületesek, súlyosabb esetben a bőr mély rétegeiben terjedhetnek. Gyakori, hogy az aknés bőr állapota télen romlik, nyáron javul, a nap jótékony hatására. Aki úgy érzi, hogy bizonyos ételekre, fűszerekre érzékeny, ajánlott ezeket kerülni. A mitesszerek nyomkodása a felszíni aknét elfertőződ, heggel gyógyuló pattanássá változtatja. A kezelést biz- zálkos kozmetikusra, aki gőzöléssel, masszírozással fellazítja a bőrt, aztán steril körülmények között megnyitja a makacsabb pattanásokat, kitisztítja a mitesszereket. Hatásos lehet a fertőtlenítő arclemosó, a pórusokat összehúzó tonik, a bőr típusának megfelelő arckrém. Súlyosabb esetben tanácsos bőrgyógyászhoz fordulni. Ha szükséges, az orvos a pattanások helyi kezelésére antibiotikumot rendel, esetleg A-vitaminsavat. Az egyik leghatékonyabb pattanási el- lenszer a retinoid, amely szintén A-vitamin-származék. A gyógyszernek több veszélyes mellékhatása van, ezért a receptköteles vényt csak szakorvos írhatja fel.

Dr. Györi György

Rovarcsípések és ellátásuk

A nyári szezon közeledtével egyre többen mozdulnak ki a szabadba, azonban kevesen tudják pontosan, hogy egy váratlan rovarcsípésre miként lehet megfelelően felkészülni, illetve az okozott sérülést vagy képződő duzzanatot ellátni.

Sokan irtóznak, félnek a rovaroktól, pedig csak kis hányaduk képes valóban megcsípni az embert. Amikor a csípés önvédelemből történik, mérgeket beleeresztik az áldozatukba, ha azonban ezt táplálkozási céllal teszik, akkor nem bocsátanak ki mérgezőanyagot. A legtöbb, Európában honos rovar nem okoz komolyabb betegségeket, kivéve az élősködő kullancsfajokat.

Leggyakoribb: a méh- és darázscsípés

A darázs, a méh, a lódarázs csípéskor mérget fecskendez a szervezetünkbe, és ezzel körülbelül két napig tartó helyi fájdalmat okoznak, amelyet legtöbbször bőrpír és duzzanat kísér. A méhek a csípéshez a potrohuk végén található, mérgezőszákkal rendelkező fullánkjukat használják. A támadás során a fullánk a mérgezőanyagot együtt kiszakad a méh testéből, a rovar emiatt elpusztul. Eppen ezért a méh csak védekezésből, végveszélyben támad. Ilyen eset lehet, ha vesztélyben érzi otthonát, táplálékát, életét. A darázsok ezzel szemben szúrásuk során sokkal ritkábban veszítik el fullánkjukat, így egy darázs – szemben a méhkel – többször is támadhat.

A méh- és darázscsípés rögtön fájdalommal jár, vörös, duzzadt, és mintegy 1 centiméter átmérőjű területet hagy maga után. Néhány emberben a csípés átmérője 5 centiméterre vagy még nagyobbra is megnőhet a következő 2-3 napban. Ezt a duzzanatot gyakran keverik össze fertőzéssel, holott a

méhcsípést követő fertőződés ritka. A csípések otthoni ellátásánál általában elegendő, ha enyhítjük a fájdalmat, csillapítjuk a viszketést és megelőzzük az elfertőződést.

Miért viszket a csípés helye?

Sok más rovar, például a hangya és a szúnyog, illetve néhány pókszabású is képes marni. Ezek a rovarcsípések azonban inkább kellemetlenek, mint súlyosak, így otthon is könnyen kezelhetők, a már említett súlyosabb méh-, illetve darázscsípésekhez hasonlóan.

A nagyon gyakori szúnyogcsípés során a nőstény szúnyogok – mivel a hímek nem szívják a vért – szűrőszájszervükkel hatolnak a bőrbe. Ez a mi méreteinkhez képest olyan apró, vékony és hegyes szerv, hogy a szúrás magát sem a vérérvizelés közben, sem később nem érezzük. Ahhoz, hogy gondtalanul tudjon táplálkozni és emésztetni, a szúnyog véralvadást gátló (anti-koaguláns) anyagot juttat a szúrás helyére (mintegy beleköpi a sebbe), ami megakadályozza, hogy a vér megalvadjon szívás közben. Immunrendszerünk felismeri a szervezetünkbe került idegen fehérjét, és beindul az 1-es típusú vagy azonnali túlérzékenységi reakció: ennek lényege, hogy a „betolakodó”, vagyis az idegen fehérje mielőbb eltávolításra kerüljön a szervezetből. Ebben főszerepet játszik a szöveti hisztamin nevű anyag, ami elősegíti az erek tágulását és a

fehérvérsejtek megjelenését a csípés (szúrás) területén.

Hogyan kezeljük a csípéseket?

A legelső és legfontosabb teendő, hogy kíséreljük megtalálni a rovar, amely a csípés után valószínűleg elpusztult, hogy megtudjuk, esetleg méh vagy darázs volt-e. Ha a fullánk jól látható, távolítsuk el csipesszel, sterilizált tűvel vagy tiszta körömmel. A csípést semmiképpen ne nyomkodjuk, mert a váladék egyre mélyebbre hatol a bőrbe. Ha a csípés a szájban történt, szopassunk jeget a nyelv megduzzadásának csökkentésére, amíg a kórházba érünk. Szúnyogcsípés esetén használjunk viszketés elleni, antihisztamin-tartalmú krémet, kölnit vagy tiszta alkoholt, hogy a viszketést csökkentjük. Ezután ismételjük meg a kezelést szükség szerint. Méh- és hangyacsípés esetén óvatosan tisztítsuk meg vízzel vagy gyenge lúgos oldattal (szódabikarbóna vagy szalmiákszesz) a marás

okozta sebet és kerüljük a bőr dörzsölését. Darázscsípés esetén gyenge savas oldattal (ecet, citromlé) mosuk le a csípés helyét. Pókcípés esetén az egyetlen hasznos elsősegély, ha jégkockát helyezünk a csípés helyére, hogy a fájdalmat enyhítsük.

Bármilyen rovarcsípésre alkalmas a hagymalé, mert antiszeptikus, gyulladásgátló hatású. Ezért dörzsöljük be a csípést egy felezett hagymával, miután kiszedték a fullánkot, és használjunk hideg borogatást (törülközőbe csomagolt jeget), hogy a duzzanatot csökkentsük.

Kullancsveszély

A pókszabásúak közé tartozó kullancsok főleg a lombos erdőben, bokros, füves területeken fordulnak elő, de városi parkokban, játszótéren és a kiskertben is találkozhatunk velük. Az állatok a levelek fonákján vagy a fűszálakon várakoznak, ahonnan ruházatunkkal is könnyen lesodorhatjuk őket, és ezután a bőrünkbe

fúrhatják magukat. A kullancs időben történő eltávolításával valamennyi kullancs terjesztette betegség eredményesen megelőzhető: a kullancs kivételéhez használhatunk speciális csipeszt, kullancskiemelőt kanalat, vagy kézzel is megpróbálhatjuk kiemelni az állatot. A kullancs eltávolításakor fogjuk meg az állat potrohát – minél közelebb a bőrhöz – és finoman, egyenletesen húzzuk. Nem baj, ha az állat feje bennszakad a bőrben, mivel ez egy-két hét alatt idegen testként kilökődik, ezért a gennyes felülfertőződések elkerülése érdekében ne próbálkozzunk a fejrészek kiszedegetésével. A kullancscsípés helyén az első 2-3 napon jelentkező bőrpír nem Lyme-kór, hanem általában a kullancs nyála által okozott allergiás reakció, illetve ha lát kísérő, akkor orbánc vagy a kötőszövet fertőző gyulladása (flegmone). Az allergiás reakció 2-3 nap alatt magától elmúlik, az orbáncot és flegmonét pedig antibiotikummal kell kezelni.

Programajánló

Múzeumok éjszakája Sepsiszentgyörgyön

A Székely Nemzeti Múzeum ma 17 és 24 óra között a Múzeumok éjszakáját ünnepli. A rendezvény témája: a denevérek. A program: a Múzeumkertben 17 órától Orbán Ferenc-koncert: Gyermekdalok az egész családnak, 18–19.30 óráig játék: Keresd a denevéreket!, 22–24 óráig Denevérek azonosítása ultrahangdetektorral. A Lovagteremben 18–24 óráig Denevércsontok. A Tolerancia teremben 18–19.30 óráig arcfestés, 18–20 óráig kézműves-foglalkozások:

denevér-üvegmatrica és filcdenevér. A Bartók-teremben 18–24 óráig képzett denevérekről, 20 órakor esti mese, 21 órától *Denevérekről mindenkinek*.

Múzeumok éjszakája Székelyudvarhelyen

A Haáz Rezső Múzeum szeretettel vár mindenkit ma, június 24-én, az első alkalommal megszervezésre kerülő *Múzeumok éjszakája* elnevezésű rendezvényre. A múzeum munkaközössége a gyerekek és felnőttek számára egyaránt kínál látványosságot és foglalkozást. A szokásos záróra ezúttal a kapu-

nyitás időpontját jelenti: délután 17 órától, a nap végéig – éjfél 12 óráig.

Zene Árkoson

A Művelődési Központban ma 21 órától a Solsztivum szabadtéri elektronikus zenehangversenyen lép fel: Mihail Adrian Simion és Sztakics István Attila. A hangversenyre autóbusz indul 20.30 órakor Sepsiszentgyörgyről a Tamási Áron Színház elől.

Kiállítás Sepsiszentgyörgyön

A László Házban ma 18 órától Henning János és Bogdán László megnyitja Bartha Árpád és Bortnyik György *Korképp* című fotóki-

állítását, melyet július 22-ig lehet megtekinteni.

Múzeumok éjszakája Csíkszeredában

Különleges élmény részese lehet az, aki ellátogat a Csíki Székely Múzeumba június 25-én, szombaton. Egész nap izgalmas programok és éjszakai nyitva tartás várja a múzeumba látogatókat. A kiállítások 10.00 és 24.00 óra között látogathatók, folyamatos tárlatvezetéssel. Látványos, közérthető és átélhető módon mutatjuk be a múzeumi szakemberek tevékenységét: a látogatók betekintést nyerhetnek a „kulisszák mögé”, vagyis megismerhetik a régészek, a gyűjteménykezelők, restauráto-

rok munkáját. Délelőtt a kisebbek és családok kézműves foglalkozásokon, izgalmas játékokon és báb-színházi előadáson vehetnek részt. A nap további részében könnyűzenei koncertek, színházi előadás és rövidfilmvetítés színesíti a programot.

Előadás Sepsiszentgyörgyön

Dr. Pásztor Emese művészettörténész, az Iparművészeti Múzeum Textil- és Viseletgyűjtemény vezetője tart előadást 2011. június 28-án a Székely Nemzeti Múzeumban, *Oszmán-török textíliák a fejedelmek Erdélyben a források és a tárgyi emlékek tükrében* címmel. Az előadás a 16–17. századból származó

forrásadatok és a tárgyi emlékek összevetésével kívánja bemutatni az Erdélyben egykor használatos oszmán-török textíliák jellegzetes típusait, köztük olyan, ma már nem közismert textílféleket, mint a patyolat, kutink, bagazia, muhar, majc, jancsika, skófiomos cafrag, kecse, velence, dufla skárlát szőnyegek.

Olajgyűjtés Sepsiszentgyörgyön

Június 25-én, szombaton a használt háztartási ételajlat a központi piacon az állandó gyűjtőpontonál a piac nyitvatartási ideje alatt és a hulladékudvarban (Teller Ede utca 2. szám, volt Energia utca) naponta 8 és 20 óra között fogadják.

A művészi japán konyha

Sehol nem fordítanak olyan nagy gondot az ételek felszolgálására, mint Japánban. A japán asztal megterítésének, díszítésének kifinomult választékossága csak a japán festmények kecses bájához vagy az ikebanához, a virágok elrendezésének művészetéhez hasonlítható.

A japán háziasszony ügyel arra, hogy egy petrezselyemszál a tányéron megfelelő szögben simuljon a felkínált rákhoz, vagy hogy mindenben megfeleljen a hagyományoknak a halfogás körete. Az asztali edények kicsik, de a választék rendkívül nagy. A japánok is wokban sütnek-főznek, pálcikával eszik az apróra vágott, szeletelt húsokat, hozzá a friss, ropogós zöldségeket és a rizst.

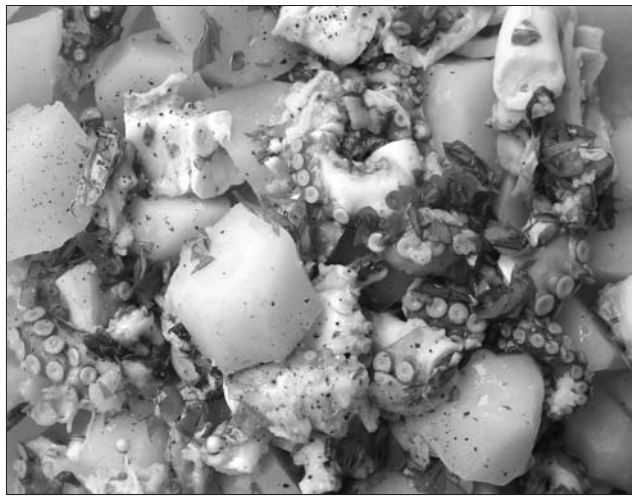
A japán reggeli bőséges, a rizs elmaradhatatlan, s hozzá bableves, főtt tojás vagy rántotta, rizsre öntött szójaszósszal összekevert tojás, hal, savanyúság és zöld tea jár. Az ebéd jobbára egytálétel, térsztafélé vagy rizsfogás. A főétel a vacsora, amikor levest, nyers, ecetben vagy olajban főtt vagy sült halszeleteket, ropogósra pirított zöldségeket, savanyúságot és rizst fogyasztanak. Az étkezést gyümölcs és az elmaradhatatlan zöld tea zárja. Mindezt nem széken ülve, hanem térdelve, rövid lábú asztalnál kell végigenni.

Rengeteg japán étterem és szusbár nyílik manapság világszerte, így a távoli ország konyhája többé nem számít ismeretlen területnek. Egyre többen tapasztalhatják meg, hogy ez a világ egyik legégettebb konyhája. A főételnek számító rizsnek és tengeri halaknak hála a hagyományos japán ételek kevés koleszterint tartalmaznak és magas a rosttartalmuk. Nem csoda, hogy a japánok élnek a világon a legtovább.

Avokádós, füstölt lazacos szusiteker

Hozzávalók: 15 dkg jázmin- vagy basmati rizs, 2 evőkanál rizsecet, 1,5 kiskanál cukor, 1/2 kiskanál só, 3 nori, szójaszósz és savanyított gyömbér. Töltelékhez: 1 evőkanál majonéz, 1/4 kiskanál wasabikrém, füstölt lazac, összetört avokádó.

Elkészítés: Főzzük meg a rizst, majd lefedve hagyjuk állni. Keverjük el az ecet, a cukrot és a sót, majd ezt öntjük rá a rizsre, és hagyjuk kihűlni. Egy másik tálban keverjük össze a wasabit a majonézzal, ezzel borítsuk be a avokádót. A norikat vágjuk félbe, fektessük bambuszgyékényre, majd terítsünk rá némi rizst, rakjunk bele a lazacos keverékből, és szórjuk meg avokádóval is. A gyékény segítségével tekerjük fel, majd szeleteljük. Minden vágás után tisztítsuk meg a kést. Tegyük hasonlóképpen a többi lappal is. Szójaszósszal kínáljuk.

Édes pörkölt

Hozzávalók: 50 dkg sertéshús, 3 hagyma, 4 cikk fokhagyma, 1 konzerv paradicsompüré, fél dl szójaszósz, 3 ek. méz és olaj, 1 kk. cseresznyepaprika krém, bors.

Elkészítés: A hagamát megpirítjuk az olajon, majd a felkockázott húst is, ráöntjük a szóját, és puhára pároljuk. Ezután beletesszük az aprított fokhagymát, paradicsomot, mézet, paprikakrémet, fűszereket, és készre főzzük.

Gombás polip üvegtésztával

Hozzávalók: 50 dkg polip, 30 dkg kínaike, 12 dkg szá-

ritott fagülgomba, 12 dkg rizsmetél, 1 hagyma, 1 csokor metélőhagyma, fél dl szaké (rizsbor), 2 ek. szójaszósz, 2 citrom leve, 1 ek. szezámolaj, fehér bors, só.

Elkészítés: A polipot elkezdjük főzni, hozzáadjuk a hagamát, rizsbort, citromlé felét, és puhára főzzük. Ezután a levest leszűrjük a polipot csíkokra vágjuk, hozzáadjuk a felcsíkozott kínaikeket, metélőhagymát, a vízben áztatott gombát, az üvegtésztát, és az egészet leöntjük szójaszósszal, maradék citromlével, szezámolajjal, sóval, borssal.

Hallal töltött szushi

Hozzávalók: 20 dkg rizs, 1 l víz, 3 ek. cukor, 3 ek. fehérborecet, só. Tekerés: 6 lap nori (szárított tengeri alga), 20 dkg tonhal, 3 újhagyma, 2 ek. Tahini (szezámpaszta), 3 sárgarépa.

Elkészítés: A rizst megfőzzük, állni hagyjuk, majd leszűrjük, hozzáadjuk a cukrot, sót, borecetet, és az egészet összekeverjük. A sárgarépat megpároljuk, majd az újhagymával együtt csíkokra vágjuk. A halat ujjnyi csíkokra vágjuk. A norit megmossuk, alufóliára tesszük, rászórjuk a rizst, megkenjük

szezámpasztával, majd egyik felére halat és sárgarépat, másik felére halat és újhagymát teszünk. A tekeréseket összegöngyöljük, és a hűtőben 3 órát állni hagyjuk. Ekkor a tekeréseket kb. 2 cm-es darabokra szeljük fel.

Japán lazacragu

Hozzávalók: ujjnyi darab gyömbér, 60 dkg kínai ke, 15 dkg rizs, 4 ek. ecet, 8 kk. cukor, 8 ek. szójaszósz, só, bors.

Elkészítés: A gyömbért hámozzuk, majd vékony csíkra vágjuk. Felforraljuk az ecetet a cukorral, és a gyömbért beleszórva 10 percig pároljuk. Ha kihűlt, leszűrjük. A rizst a sós vízben megpároljuk. A halat kockákra vágjuk, és 2 evőkanál szójaszósszal meglocsoljuk. A kelt megtisztítjuk, és 2 centis csíkokra metéljük. Minden előkészített alapanyagot tűzálló tálba szórunk, 1,5 dl vízzel felöntjük, sózzuk, borsozzuk, a maradék szósszal meglocsoljuk. A haldarabokat elosztjuk rajta, lefedjük, és 160-180°C-ra előmelegített sütőben, 20-25 percig pároljuk. Ezután a káposztás halat tálra szedjük, a gyömbérrel megszórjuk, és a rizsszel körítve tálaljuk.

Kert-ész

Lila akác

Manapság a lila akác nemcsak állványokon tud a magasba kapaszkodni, hanem megfelelő nyírás móddal kistermetű faként is nevelhetjük. Ez a művelési mód kb. 3 évet igényel ahhoz, hogy a növényt útnak indítsuk. Első évben a fiatal növénynek általában csak egy hajtása van. Ezt tavasszal, miután elültettük kb. 1/3-ig, egy jól kifejlett rügyig vágjuk vissza. Az esetleges oldalhajtásokat távolítsuk el egészen. Ezután a hajtást rögzítjük egy támasztókaróhoz. Majd júliusban minden új hajtást kb. feléig vágjuk vissza és a főág meghosszabodott részét is kössük a karóhoz. Majd második évben, februárban rövidítjük meg még egyszer az ágat, kb. 3-5 jól kifejlett rügyet hagyunk meg. Majd újra júliusban minden hajtást vágjuk vissza 1/3-ra és a főágat is vágjuk vissza a kívánt, végső magasságra. Ezután már szabadon elágazhatnak az oldalhajtások és a főág is. A harmadik évben szintén februárban és júliusban végzünk koronaalakítást. Majd legkésőbb öt év múlva a kis fa támasz nélkül is megél, annyira megerősödik. A koronáját azonban to-

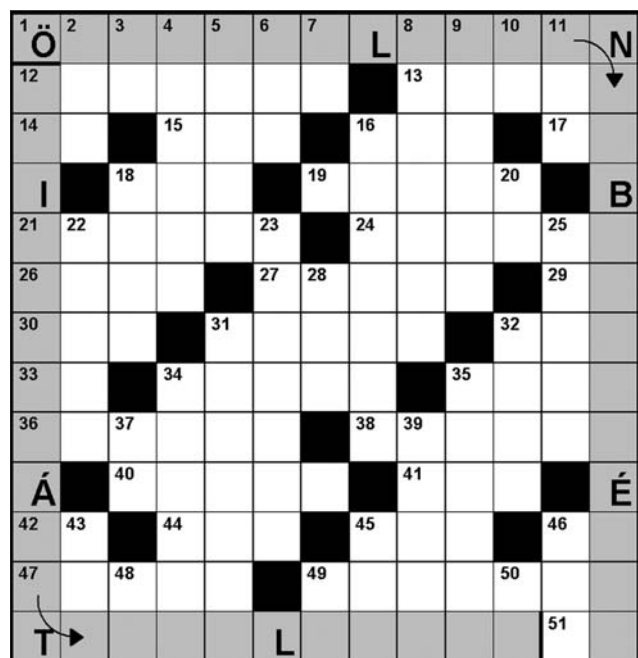

vábbra is évente kétszer nyírni kell, mivel az ágak gyorsan nőnek, lehajlanak és a fa, hamar elveszítheti formáját. Bár nem trágyaigényes – meghalálja a rendszeresen adagolt szerves vagy műtrágyát. Ez meglátszik a virágzatán és növekedésén. A növekedés időszakában főleg nitrogénműtrágyát célszerű adagolni.

Sármási-Bocskai János,
kertész-mérnök

Okos válasz

– Jean, – kérdezi az úr dühösen – most maga a hülye vagy én?
– Uram, ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

1. A poén első része. 12. Vicceket mondó. 13. Itáliai költő. 14. Könyves Kálmán monogramja. 15. Én, latinul. 16. Északi férfinév. 17. Fél film! 18. Három, Moszkvában. 19. Csó alakú tok. 21. Erre a helyre tesz. 24. Radó ...; színésznő. 26. Szappanmárka. 27. Kosztolányi műzsája. 29. Néman záró! 30. Se ..., se búze. 31. Testgyakorlat, testmozgás. 32. Kihagyás (röv.). 33. Orvosi csont. 34. Tejet szűrő. 35. Kis házikóval kapcsolatos. 36. Tol. 38. Nagyon jó. 40. Kihúzó. 41. Előtagként azonosságot, állandóságot, változatlanságot jelöl. 42. Kiütés a szorítóban. 44. A -től társa. 45. ... de France; francia régió. 46. Bent elbont! 47. Európai hegyvonulat. 49. A seregélyekhez hasonló, rovarevő madár. 51. A Tabán szélei!

Függőleges:

2. Az NSZK szomszédja volt. 3. Kanóc része! 4. Ebbe a másik irányba. 5. Természetfölötti erőben való hiedelem. 6. Esőben álló. 7. Huszárgépjáró. 8. Ott a szobában. 9. Tenger részben elzárt öble. 10. Párban győni! 11. Atlétika (röv.). 12. A poén második része. 16. Daganatos. 18. A dromedár is ez. 20. Olasz igen. 22. ... György; Erkel Ferenc operája. 23. Hiányt helyrehoz. 25. Hosszú nyelű, lándzsahegy formában végződő, igen éles sebészkes. 28. Csen, csór. 31. Rovar szája. 32. Eredménnyel kérő. 34. Korholó, durva szavak. 35. Svájci város, az azonos nevű kanton és körzet székhelye. 37. Vaskos rész! 39. Mályvaféle dísznövény. 43. ... Hansson; svéd író. 45. Bizony (rég.). 46. Locomotív GT (röv.). 48. Lengyel autójel. 49. Centiméter (röv.). 50. Az őshaza szélei!

	3									
8				9	7			3		
		6								7
	7									
				2			1			
			8		5	4	2			
		3		1		6				
		4				8				
			5		2					9

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

5	9	4	6	8	7	3	1	2
7	6	3	1	2	5	9	8	4
8	2	1	4	3	9	5	6	7
4	7	5	2	9	6	8	3	1
2	8	9	3	1	4	6	7	5
3	1	6	5	7	8	2	4	9
6	4	2	8	5	1	7	9	3
1	3	7	9	6	2	4	5	8
9	5	8	7	4	3	1	2	6

A férfiúságot érdemlő leány

Egyetlen leánya volt egy öregasszonynak. Anyja férfi ruhába öltöztette, hogy játsszon a szomszéd kisfiaival.

Hogy, hogy nem, egyszer elveszett a király leánya. Az öregasszony leánykája megtalálta s hazavezette.

– Édesanyácskám – mondta –, ez a leányka eltévedt, s én elhoztam hozzánk.

Az öregasszony magához vette a leánykát.

Hamarosan szétnyargaltak a király hírnökei, s fennszóval hirdették:

– Elveszett a király leánya, aki megtalálja, fényes jutalomban részesül.

Meghallotta ezt az asszony, hírül adta a királynak, hogy megtalálta a leányt, ott van a házában. Nazírja felpattant a király Lülizár nevű paripájára, s elment a király leányáért. Az öregasszony leánya kérte a nazírt, hogy őt is vigye magával a királyhoz.

Útközben az isten parancsára megszólalt Lülizár emberi szóval, s titkon azt mondta az öregasszony leányának:

– Ha kérdezi a király, hogy mit kívánsz, feleld, hogy csak Lülizárt akarod, mást semmit.

Mikor a leány megjelent a király előtt, és az megkérdezte tőle, hogy jutalmul mit szeretne, azt válaszolta, hogy egyedül csak Lülizárt.

– Hogyan válhatnék meg Lülizártól? Hiszen ő többet ér, mint az egész királyságom. Ha őt neked adom, akkor velem együtt kell hozzád adnom a leányomat is.

A király így hozzáadta a leányát is, megülték a lakodalmat hét nap és hét éjjel.

A király leánya azonban hamarosan rájött, hogy a férje – nő; az anyjához ment, és haragosan mondta neki:

– Düljön össze a királyságotok! Nem férfi az én férjem, hanem nő, mit fogok most csinálni veled?

A királyné közölte ezt a királlyal.

– Mitévők legyünk most? – kérdezte a király. – Ha megöletem a vőmet, annak semmi értelme. Jobb lesz, ha elküldöm egy olyan helyre, ahonnan sosem tér vissza.

Ezt mondva, magához hívatta vejét.

– Fiam, el kell menned, s idehozni Lülizár testvérét.

Amikor a vő szomorúan visszatért Lülizárhoz, az megnyugtatta:

– Ne keseregy, eredj a királyhoz, kérj tőle egy tömlő öbort, meg egy kevés gyapjút. Elmegyünk és idehozzuk a testvéretem.

Mikor a leány megkapta a királytól a bort és a gyapjút, felült Lülizárra s útnak eredt.

Hosszú bolyongás után kijutottak a tenger partjára, ahol egy forrás csörgedezett. Itt azt mondja Lülizár a leányának:

– Dugd be a forrás harmadik lyukát, a forrás medréből merd ki mind a vizet, és önts oda bort, te meg rejtőzz el. A testvérem kijön a tengerből, kiissza a bort, és berüg tőle. Akkor te felugrasz rá. Ha a tenger felé fordul, azt mondd neki: „Lülizár hív” – és ő követni fog engem.

A leány rendre mindent úgy cselekedett, ahogy a ló tanácsolta, és átadta Lülizár testvérét a királynak.

A király leánya meglátva férjét, felfortyant:

– Szabadítsatok meg tőle!

A király hívatta nazírját, és tanácskozni kezdtek, hogyan lehetne megszabadulni a vőtől, hogy többé ne térjen vissza.

– Királyom – szólta a nazír –, küldjük el a tündérekhez. Azoknak már úgyis hét éves a tartozásuk. Menjen el a vőd a tartozásért, a tündérek bizonyosan elpusztítják.

A király hívatta vejét, és megparancsolta, hogy menjen a tündérekhez a tartozásukért.

Lülizár megint csak megnyugtatta a tanácsért hozzá forduló leányt:

– Ne félj, elhozzuk mi a tartozást is!

A leány felült Lülizárra, és elindult a tündérek országába. Ott Lülizár azt mondta neki, hogy kösse farkát egy márványkőhöz. Akkor kirántotta azt helyéből, s a kő alatt nyílás tátongott.

A leány lement a mélybe, és ott talált negyven tündért.

– Ez aztán jó dolog! – mondták a tündérek örvendezve. – Finom csemege jött hozzánk!

– Még mi nem jut eszetekbe? – felelt a leány a tündéreknek. – Jobb lesz, ha a márványotokra vigyáztok. Megjelent itt a király, és elvitte a tartozás fejében a követ – én meg azért jöttem ide, hogy értesítelek benneteket.

Mikor ezt hallották, nagy riadalom támadt a tündérek

között. A leány pedig, amint magára maradt, felkapta a batyuba kötött tartozást, amely egy oszlopon lógott. A tündérek még észhez sem tértek, mikor Lülizár már el is tűnt a leánnyal.

A király országába érve, a leány átadta a királynak a tündérek hétesztendei tartozását.

A király leánya újra kikelt magából, s ekkor a király nazírja tanácsára elküldte vejét, hogy hozza el a tündérek anyjának az olvasóját.

– Királyom – szólta a nazír –, szavamat adom, hogy ez egyszer nem tér vissza a vőd.

– Ne félj – vigasztalta Lülizár a leányt –, elhozzuk az olvasót is.

Megint csak felült a leány Lülizár hátára, és megérkezett a tündérek anyjának

földjére. Háza egy meredek szakadék szélén állott.

– Ahogy bemegy a tündérek anyjának házába – mondta Lülizár a leánynak –, a vén banyát egy oszlopnál találd alva, az oszlopon pedig ott látod a himbálózó olvasót. Egy óra múlva az olvasó a vénasszony kezére potytyan. Jól ügyelj, amint az olvasó leesik, azonnal kapd el, gyere ki a házból, és ugorj a szakadékba, én ott várlak.

A leány mindent úgy csinált, ahogyan Lülizár tanácsolta neki, s amikor a szikláról leugrott, egyenesen Lülizár nyergébe esett.

A tündérek anyja, amikor felébredt, és észrevette, hogy eltűnt az olvasója, megszólalt:

– Nem átkozlak mással, csak azzal, hogy ha férfi vagy: válj asszonnyá, ha nő vagy: légy férfiú.

S abban a szempillantásban férfi lett a leányból.

Amint az olvasót átadta, a király veje sietett a feleségéhez. Kis idő múlva előjött a királyleány ragyogó mosolygással, s mondja szüleinek:

– Nem cserélem én az uramat senkivel a világon!

A király pedig egy egész várost ajándékozott leányának és vőjének, mondván:

– Éljetek ott kedvetek szerint.

Az égből leesett három alma: egy a mesélőé, másik azé, aki hallgatta, harmadik azé, aki megfogadta.

*Elvárásolt madarak
Örnmény népmeséje
(Válogatta és fordította:
Hegyi Imre)*

Tizenkét hónap a természetben

Mikor általános iskolás voltam a nyári nagy vakációt vártam a legjobban, és úgy gondolom, hogy ma is így vannak ezzel a diákok. A nyári vakáció kezdetével egyben elkezdődik a legtöbb énekesmadár: talán legnehezebb feladata a kirepült fiaikról való gondoskodás. Ilyenkor a fiókák elhagyják

fészkeiket, szétugrának a költőterületeiken, és ahová tudnak, meghúzódnak. A szülők ekkor is etetik tovább fiaikat, míg azok önállókká nem válnak. Erről ti is meggyőződhetek! Ebben az időszakban a madárcsaládok megfigyelése nem nehéz feladat, és különleges élményt nyújt.

Kirepültek fészkeikből a kerti rozsdafarkúfiókák is, június 19-én láttam meg őket először. A négy testvér sorban ült a kerítésen, apjuk a diófa legfelső ágán ülve énekelt, köszöntötte a felkelő napot. Ritka így együtt látni a rozsdafarkúcsaládot általában szétszóródnak, hogy nagyobb biztonságba legyenek.

A rozsdafarkúfiókák akár a rigófiókák mielőtt még repülni tudnának ösztönösen kiugrának a fészkekből, mert így nagyobb az túlélési esélyük.

Az anyamadar váratlanul vészjelző hangokat hallatott, és azonnal a fiókák mellett termelt, látszott rajta, hogy nagyon izgatott. Az addig önfeledten éneklő hím is a társa mellé repült és közösen cserregtek. Sejtettem, kit szidnak, de csak pár pillanattal később láttam meg a tarka macskát komótosan sétálni a kerítés alatt. A szülőpár viszonylag biztonságos helyről a magas kerítésről szidalmazta a macskát. A kandúrt látszólag nem érdekelte a madarak felháborodása, lassú léptekkel haladt tovább a szokásos útján. Pedig szinte biztos, ha észrevétlenül tudott volna maradni, akkor elkap a fiókák közül egyet. Ösztönösen tudja, hogy a tapasztalatlan fióka könnyű préda.

A figyelmes rozsdafarkú család csak akkor nyugodott meg, mikor kellő távolságra került a macska.

*Kelemen László, Rara Avis
Madártani Egyesület*

Kerti rozsdafarkú

Pillangó rizspapírból

Egy darab rizspapírból és színes festékek segítségével elkészítheted ezt a vidám pillangót. Ha többet készítesz belőle, szétszórhatod a szobában, vagy egy vékony cérnára kötve felfüggesztve repülni is fognak.

Szükséges anyagok és eszközök: rizspapír, színes tempera, textillal bevont drót, színes gyöngyök, egy darab nagyobb gyöngyszem, olló, ecset.

Elkészítés: egy darab rizspapírt vágjál ki ovális

formára. Majd a színes temperával fessél rá színfoltokat, kicsit maszatold szét, hogy elmosott legyen, majd hagyd megszáradni. A textillal bevont drótra fűzd fel a színes gyöngyöket, majd tedd rá a rizspapírra, úgy, hogy középen legyen, és ez a gyöngysor képezze a pillangó testét. A dróttal húzd össze a papírt, a végére húzd rá a nagy gyöngyszemet. Ez lesz a pillangó feje. Végül pedig a drót végét hajlítsd be csáp formájában. Jó szórakozást!

Hétfégi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait
Orosz Anna szerkesztette